

Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója

Készült a
**„KDOP-3.1.1/E-13 Fenntartható városfejlesztési programok
előkészítése”**
című pályázati felhívásra benyújtott

**„Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiójának és
Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata,
átdolgozása”**
című projekthez
Pályázati azonosító: KDOP-3.1.1/E-13-2013-0001

Készítette:
DV N Dunaújvárosi Városfejlesztési Nonprofit Zrt.

2014

**Elfogadta Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlése a 222/2014 (VI. 19.)
számú határozatával**

Tartalom

Bevezetés	5
1. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT KULCS MEGÁLLAPTÍÁSAI ÉS A VÁROSRESZEKRE VONATKOZÓ HELYZETELEMZÉS	6
1.1. Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata: a város egészét érintő kulcs megállapítások	6
1.2. Városrészi szintű helyzetelemzések	10
I. Északi lakóterületek	16
A lehatárolás megalapozottsága	16
A városrész története - általános jellemzése.....	17
Térszerkezet és területhasználat.....	18
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	18
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	19
II. Pentele városrész	26
A lehatárolás megalapozottsága	27
A városrész története - általános jellemzése.....	27
Térszerkezet és területhasználat.....	27
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	28
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	29
III. Kertvárosias lakóterületek	35
A lehatárolás megalapozottsága	36
A városrész története - általános jellemzése.....	36
Térszerkezet és területhasználat.....	36
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	37
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	38
IV. Béke városrész	46
A lehatárolás megalapozottsága	47
A városrész története - általános jellemzése.....	47
Térszerkezet és területhasználat.....	48
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	48
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	49
V. Városmagterület.....	52
A lehatárolás megalapozottsága	53
A városrész története - általános jellemzése.....	53
Térszerkezet és területhasználat.....	54

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	54
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	56
VI. Paneles lakóterület	66
A lehatárolás megalapozottsága	67
A városrész története - általános jellemzése.....	67
Térszerkezet és területhasználat.....	68
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	69
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	69
VII. Dunaferri	75
A lehatárolás megalapozottsága	75
A városrész története - általános jellemzése.....	76
Térszerkezet és területhasználat.....	77
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	77
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	78
VIII. Egyéb iparterület.....	78
A lehatárolás megalapozottsága	79
A városrész története - általános jellemzése.....	79
Térszerkezet és területhasználat.....	80
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	80
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	81
IX. Zöldterületek és Duna-part.....	87
A lehatárolás megalapozottsága	88
A városrész története - általános jellemzése.....	88
Térszerkezet és területhasználat.....	89
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	89
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	90
X. 6. sz. főúton túli terület	95
A lehatárolás megalapozottsága	96
A városrész története - általános jellemzése.....	96
Térszerkezet és területhasználat.....	96
A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői	97
A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása	97
2. DUNAÚJVÁROS MEGYEI JOGÚ VÁROS JÖVŐKÉPE.....	100
2.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan.....	100
2.2. A város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan.....	101
2.3. A településfejlesztési elvek rögzítése	102
3. A CÉLOK BEMUTATÁSA.....	103

3.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása.....	104
3.2. Specifikus célok meghatározása.....	106
3.3. A prioritások kapcsolódása a célrendszerhez, és az EU2020 tematikus céljaihoz, valamint beruházási prioritásaihoz.....	112
3.4. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása.....	131
3.4.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	131
3.4.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	140
4. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ.....	142
4.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	142
4.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	142
4.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	144
Felhasznált irodalom	145

Bevezetés

A Településfejlesztési Koncepció hosszútávra (15-20 évre) határozza meg egy város fejlesztésének főbb irányait, a gazdasági, társadalmi és környezeti célkitűzések rögzítése és összehangolása alapján. Dunaújváros Megyei Jogú Város „INTERCISA 2015” című településfejlesztési koncepciója 1999-ben készült el, és Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 220/1999. (VII.20.) számú határozatával hagyta jóvá.

A Magyarország Kormánya 2012-ben rendeletet alkotott a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (314/2012. (XI.8.)). A rendelet meghatározza az egyes települések által készítendő területfejlesztési dokumentumok körét és tartalmi vázlatát.

Figyelembe véve a jogszabály előírásait, valamint azt a tényt, hogy a város koncepcióját 2015-ben egyébként is felül kellene vizsgálni, Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a koncepció megújítása mellett döntött.

A Településfejlesztési Koncepció módszertani előzményeként elkészült a koncepcióhoz és az integrált településfejlesztési stratégiához egyaránt kapcsolódó Megalapozó vizsgálat, mely alapvetően a Központi Statisztikai Hivatal 2011-es népszámlálási eredményeire, valamint releváns önkormányzati adatokra támaszkodik. Ennek megfelelően jelen településfejlesztési koncepció a 314/2012 (XI. 8.) sz. kormányrendelet 5.§-a szerint meghatározott megalapozó vizsgálat alapján készül.

A most elkészült Településfejlesztési Koncepció szakmai előzményként felhasználja az „INTERCISA 2015” című településfejlesztési koncepció, továbbá a 2012-ben megújított Integrált Városfejlesztési Stratégia eredményeit és megállapításait.

Dunaújváros Településfejlesztési Koncepciója a jogszabálynál bővebb tartalommal készült el: első fejezetegysége részletesen bemutatja a megalapozó vizsgálatban rögzített városrészek komplex elemzését.

1. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT KULCS MEGÁLLAPÍTÁSAI ÉS A VÁROSRESZEREKRE VONATKOZÓ HELYZETELEMZÉS

1.1. Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata: a város egészét érintő kulcs megállapítások

Dunaújváros jelentős nehézipari tradíciói, az újonnan betelepülő multinacionális cégek, alapvetően kedvező üzleti-gazdasági klímát biztosítanak a város további fejlődéséhez. Noha a Dunaújvárosban működő vállalkozások relatíve kismértékben jutottak Európai Unió forrásához az elmúlt években, a forrásszerzésben kimagaslóan jól szerepeltek a kutatás-fejlesztés területén mozgó, illetve vállalati innovációt végrehajtó cégek. A vállalatok és a felsőoktatás közötti együttműködéseknek komoly tradíciói vannak a városban, e téren élen jár a jelentős K+F potenciált felmutató Dunaújvárosi Főiskola, mely meglévő technológiai transzfer szervezetre is támaszkodhat. A kis- és középvállalkozások közötti hálózatos együttműködések ugyanakkor még gyerekcipőben járnak, a Dunaújvárosban működő klaszterek erősítése, továbbiak alakulásának támogatása, ily módon a KKV-k versenyképességének javítása szükséges.

Mindezzel párhuzamosan az elmúlt években a vállalkozói hajlandóság visszaszorulása rögzíthető a városban, ami elsősorban a működő vállalkozások számának jelentős csökkenésében érhető tetten.

A város üzleti infrastruktúrája kedvezőnek mondható, közlekedési kapcsolatai megfelelőek. Erre a potenciálra mindenképpen építeni szükséges a jövőben, akár további területek alpinfrastruktúrájának fejlesztésével, akár a már működő ipari parkok szolgáltatási portfóliójának színesítésével. Kiemelten kell foglalkozni a kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer (pl. kikötő fejlesztés, logisztikai központ) fejlesztésével. A korábbiakban láttuk, hogy a Dunaújvárosban működő nagyvállalatok esetében – elsősorban szektorális determinációkból adódóan – eltérő fejlődési tendenciák érvényesülnek. A nagyvállalati szektornak való kiszolgáltatottság elsődlegesen természetesen a foglalkoztatottsági mutatók alakulása – esetleges csoportos létszámleépítések – kapcsán jelenthet problémát. Ez mindenképpen arra utal, hogy a városnak támogatnia kell az itt működő vállalkozások ágazati spektrumának bővítését, a Főiskolának pedig lehetőségei szerint diverzifikálni kell a képzési rendszerét.

A turisztikai lehetőségek szempontjából Dunaújváros rendkívül kedvező helyzetben van. A Duna, mint öko-turisztikai desztináció ma még nem teljes mértékben kiaknázott, miközben a város további feltáratlan természeti értékekkel is rendelkezik. Az aktív turizmusra (pl. kerékpározás) ugyancsak

program szinten lehet építeni a jövőben. Mindezek mellett kiemelendők a város sajátos építészeti értékei is, melyek ugyancsak jelentős turisztikai forgalmat generálhatnak. Kulturális események és időszaki rendezvények ugyancsak a város hírnevét öregbítik, és ugyanez igaz a különböző aktív és egészség turisztikai attrakciókra is. A város és térségének régi történeti emlékei, tradíciói (Duna-völgye, Limes, Pentele városrész, stb.) ma még részben feltáratlanok. Mindezek mellett komoly potenciál rejlik a térségi szintű együttműködések, a városhoz közeli településekkel közösen kidolgozott komplex programok megvalósításában is.

Az ágazat szolgáltatási színvonala alapvetően jónak mondható a városban, noha egyes turisztikai attrakciók működtetése problematikusnak mondható. A Tourinform Iroda meghatározó szerepet játszik a helyi idegenforgalom szervezésében. Kereskedelmi szálláshelyek tekintetében ugyanakkor elmozdulás nem történt az elmúlt években, így a Dunaújvárosba látogatókat továbbra is elsősorban panziók és alacsonyabb kategóriájú szállodák várják.

Foglalkoztatási szempontból ki kell emelni Dunaújváros szerepét a szűkebb és tágabb térségét tekintve egyaránt. A kistérségben regisztrált vállalkozások jelentős része a városban van bejegyezve. Emellett számos üzleti és közszolgáltatás, az egészségügyi, oktatási és szociális intézményrendszer jelentős része jelen van a városban foglalkoztatóként, jelentős mértékben ingázásra ösztönözve ezzel a térség lakosságát.

A foglalkoztatási szerep súlya együtt jár az adott esetben jelentkező problémák koncentráltabb megjelenésével is. Dunaújváros országos és megyei összevetésben kedvezőtlenebb helyzetben van a munkanélküliség veszélyeinek vonatkozásában, a gazdasági válság igen erősen éreztette hatását, így még 2013-ban sem sikerült az álláskeresőket számát a 2008-as szintre visszaszorítani. Külön ki kell emelni azt a tényt, hogy a legjelentősebb foglalkoztatók középtávú gazdasági helyzete komolyan befolyásolhatja a munkanélküliek számának alakulását.

A foglalkoztatási helyzet országos szinten is kiemelten kezelt kérdése szempontjából a jövőben a hagyományos területek mellett a szolgáltatói (tercier), valamint a kvaterner szektor lehetőségeit is figyelembe kell venni a tervezés során, különösen a magasabban kvalifikált munkaerő vonatkozásában.

A demográfiai adatok az elmúlt évek során folyamatosan a lakónépesség csökkenését jelezték. Összességében a 2000 és 2011 közötti időszakban 12,6%-kal csökkent Dunaújváros népessége, ami jelentősen meghaladja más nagyvárosok szintjét. A népesség csökkenésében az elmúlt 11 év első részében az elvándorlás, míg az utóbbi években a születésszám csökkenése játszott komoly szerepet.

A népesség csökkenésének egyik okozója valamennyi területi szinten a csökkenő gyermekszám. Míg a halálozási mutatók nem változnak drasztikusan, az egyre csökkenő gyermekszám elősegíti a társadalom öregedését és vitalitási indexének romlását.

A kedvezőtlen demográfiai folyamatok számos területre komoly hatással lehetnek. A gyermekek száma befolyásolja a kapcsolódó szociális és oktatási intézményi kapacitás igényeket, a munkaképes korú lakosság száma közvetlenül befolyásolhatja a gazdasági teljesítő képességet, míg az idősök számának és arányának emelkedése az egészségügyi és nyugdíjellátás problematikáját hangsúlyozza.

A város környezeti terheltsége a nehézipari üzemek jelenléte miatt egyértelműen átlagon felüli. Ezt alátámasztják a levegőtisztaság kedvezőtlen mutatói, amelyhez helyenként fokozott zajterhelés is párosul. Mindemellett számos rekultiválandó ipari terület is komoly beavatkozásokat igényel.

Dunaújvárosban a hulladékbegyűjtés szervezeten működik, azonban a hulladékgazdálkodás fejlesztésre szorul, nincs komposztáló, hulladékkezelő, hulladékhasznosító mű, a régi nem veszélyes hulladéklerakót jogszabályilag bezárták. Megoldandó feladat a városi szelektív hulladékgyűjtés is.

A Duna jelenléte, valamint Dunaújváros speciális elhelyezkedése, fekvése és a partfal problematikája állandó készenléetet, figyelmet igényel, számos kapcsolódó beruházási igényel.

A város kiemelt és komplex problémája a lakótelepi övezetben található, házigyári technológiával épült, helyenként 50 évnél idősebb épületek és környezetük kérdése. Az épületek energetikai szempontból elavultak, a falak, nyílászárók hőszigetelő képessége rossz, megindult az épületek általános állagromlása, amely a szerkezeti elemeken túl az épületgépészet teljes spektrumát is érinti. A romló állag az épületek környezetére is vonatkozik: a parkok, közterek és zöld felületek egyaránt felújítást igényelnek.

A lakások, házak és környezetük állagromlása egyértelmű hatásaként a lakosság jelentős része dönt új lakóhely választása mellett. Ennek eredményeként gyakorta elköltöznek a városból és a település közvetlen környezetében telepednek le.

Dunaújvárosban, mint arra már utaltunk korábban a belterületi közlekedési infrastruktúra alapvetően jó állapotban van, ugyanakkor szűk keresztmetszetek (pl. kerékpáros közlekedés, Pentele elérhetősége stb.) megtalálhatóak a városban. Az ipari hasznosítású ingatlanok állapota egyes esetekben hagy kívánnivalót maga után és a barnamezős területek hasznosítása is a jövő feladata. A helyi, alacsonyabb rendű úthálózat fejlesztésében ugyancsak komoly elmaradások vannak. A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése városi viszonylatban és térségi tekintetben egyaránt szükséges.

A város megközelíthetősége és közlekedési kapcsolatai kivételesen jónak mondhatóak, köszönhető ez elsősorban az M6-os autópályának és a Pentelei hídnak. Ugyanakkor ki kell emelni, hogy a külső közlekedési kapcsolatrendszer az M8 hiányában továbbra is hiányos, hiszen a K-Ny-i irányú közlekedési kapcsolat gyenge, alacsonyabb rendű és többségében nem kielégítő minőségű és teherbírású utakra épül. A település belső közlekedési kapcsolatai helyenként

ugyancsak problémák, a helyi közösségi közlekedés minőségének biztosítása szintén több ponton beavatkozást igényel.

A Duna közlekedési-logisztikai hasznosíthatóságának ugyanakkor komoly akadálya a kikötő fejlesztés elmaradása. A jelenleg működő DUNAFERR kikötő megközelítése a városon keresztül vezető Magyar úton keresztül lehetséges, amely igen komoly környezeti és zajterhelést is jelent a város és főleg a környéken lakók számára. Éppen ezért indokolt lenne új, a várostól délre fekvő új kikötő és egyben logisztikai csomópont kialakítása. Ugyancsak problémát jelent a személyhajózás kérdése: a hajóállomás és vele együtt a vízi személyszállítás is szünetel jelenleg, ennek újraindítása a turisztikai fejlesztésekkel együtt szintén indokoltá válna.

A város közműellátottsága egyes esetekben kedvezőtlen, e szempontból ki kell emelni a lakótelepi környezetet. Szlömösödött, adott esetben szegregátumként definiálható területek – a KSH adatbázisa alapján - nincsenek Dunaújvárosban.

A város gazdasági társadalmi erejét és egyben színességét, élhetőségét és vonzerejét is gyarapítják a kulturális, sport és művészeti élet hagyományai. Az évről évre megrendezésre kerülő kulturális események hozzájárulnak Dunaújváros hírnevének és ismertségének gyarapításához, közvetlenül hatva a turisztikai szektorra is, emelve a látogatók számát és gyarapítva a település bevételeit.

A helyi közösségek megerősítése, a helyi identitás alapjainak megszilárdítása több, 2014-2020-ban forrást biztosító operatív programban is megjelenik célkitűzés gyanánt. Mindez azt vetíti előre, hogy a következő Európai Unió pénzügyi időszakban a civil szervezetekre, a lokális érdekeket képviselő nem kormányzati szereplőkre jóval nagyobb figyelem irányul a korábbinál. A civil kezdeményezések jelenleg rendkívül nehéz pénzügyi körülmények között végzik feladataikat, alapvető működési forrás biztosítása is problémát jelent számukra. E tekintetben mindenképpen kedvezőbb működési feltételeket szükséges részükre teremteni.

1.2. Városrészi szintű helyzetelemzések

Dunaújváros területe tradicionálisan három nagyobb részre tagolódik. Északon a patakok szabdalta, mélyebben fekvő részen található Dunaújváros óvárosa, az úgynevezett *Pentele városrész*. Az Óvárostól délre épült fel az 50-es években - Dunapentele közigazgatási területén / külterületén - a magasan az Óváros fölé emelkedő Pentelei-fennsíkon, az úgynevezett Újváros ("első szocialista város"). A várostól délre épült a Dunai Vasmű, melyet jelentős véderdők választanak el a településtől.

Dunaújváros 2011-ben megújított és elfogadott integrált városfejlesztési stratégiája a módszertani előírásokkal összhangban a következők szerint rögzítette a település városrészi struktúráját.

1. Laktanya és környéke

A város északi „kapuja”. A Laktanya és környéke térsége elnevezésű terület a városnak Rácalmással közös közigazgatási határ, a Magyar út, a 3051, 2977, 3322, 3320, 3328/1 és 3342 hrsz-ú telkek határa közé eső területrésze.

2. Táborállás

A terület a városnak a Felsőfoki-patak, Üdülő sor, 3328, 3320, 3322, 2977, 3051 hrsz-ú utak közé eső területrésze, amelyet keletről a Duna holtágából kialakult szabad-strand öböl sajátos hangulatú területe érinti.

3. Északi lakóterület

Az Északi lakóterület elnevezésű területet a városnak a 6-os út, a Magyar út és a Kikötőhöz vezető vasútvonal határolja.

4. Temető és Petőfi u. térsége

A 6-os út, Petőfi Sándor u., Magyar út, és a Téli kikötőhöz vezető vasútvonal közé eső területrésze, a régi mezőváros északi egységei.

5. Óváros

Dunapentele település központja, a városnak a Petőfi. S. u., Magyar út, Szigeti út, Duna-part, Alsó-Dunaparti út, Castrum északi és nyugati partél, a Pincesor és az Arany J. u. mindkét oldala, valamint az Aranyvölgy út által határolt terület.

6. Újtelep

Az Újtelep elnevezésű terület a városnak a 6-os út, Petőfi Sándor u., Aranyvölgyi u., 730/350 hrsz-ú földrészlet északi határa és a MÁV állomás területének keleti határa közé eső területrésze.

7. Újpentele

Az Óváros folytatásaként épület terület a városnak Aranyvölgyi u., a Baracsi út keleti oldalán fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalán lévő határa, a 730/345 hrsz-ú földrészlet északi határa valamint a Szilágy E. u. közé eső területrésze.

8. Béke városrész

A Béke városrész a városnak a 730/345 és 730/350 hrsz-ú telkek északi határa, a MÁV állomás területének keleti határa, a Dózsa György út, valamint a Baracsi út közé eső területrésze.

9. Kertváros

Az alacsony laksűrűségű terület a városnak a Baracsi út, a Bocskai István u. mellett nyugatra fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő telekhatára, a 490/2 hrsz-ú telek Bocskai I. utcai határa és a Dózsa György út közé eső területrésze.

10. Technikum városrész

A Technikum városrész elnevezésű terület a városnak a Baracsi út mellett keletre fekvő telkeknek az úttal átellenes határvonala, az Aranyvölgyi út, a Szórád Márton út, a Dózsa György út, és a Bocskai István utca mellett nyugatra fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő határvonala közé eső területrésze, kivéve a Lorántffy Zs. Szakközépiskola telke.

11. Dózsa városrész

A Dózsa városrész elnevezésű terület a városnak az Aranyvölgyi út, Dózsa György út, Szórád Márton út közé eső területrésze.

12. Római városrész

A Római városrész a városnak az Apáczai Cs. J. u., a 62/2 és 63/1 hrsz-ú telek keleti oldala, a Batsányi u., a 412 hrsz-ú út, a 451/76 hrsz-ú telek keleti oldala, a 448 hrsz-ú telek keleti, északi és nyugati oldala, Martinovics u. és a Római városrész felső partéle közé eső területrésze.

13. Belváros

A belváros Apáczai Cs. J. u., a 62/1 és 63/1 hrsz-ú telkek keleti oldala, Batsányi út, a 87/16 hrsz-ú ingatlan északi, keleti és déli oldala, a Batsányi út páratlan oldalán lévő házak mögött átlag 20 m széles sáv, 87/11 hrsz-ú telek északi és keleti oldala, a 87/10 hrsz-ú út északi oldala, a 87/13 hrsz-ú út keleti oldala, Panoráma út, Dunasor, Velinszky u., Építők útja, Szórád M. út, Dózsa Gy. út és az Aranyvölgyi út közé eső területrész.

14. Barátság városrész

A Barátság városrész elnevezésű terület a városnak az Eszperantó út, a Siklói utat és a Dunasort összekötő partél, a Dunasor mellett keletre fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő határvonala, az Idősek Otthona keleti és északi kerítése, Dunasor és a Velinszky L. u. közé eső területrésze.

15. Közüzemi tömb térség

A tömb a Dózsa György út, Szórád Márton út, Majakovszkij u, Vasmű melletti erdősáv és a Kallós Dezső utca mellett nyugatra fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő határa közé eső területrésze.

16. Nyugati gazdasági terület

A 6-os út, a MÁV állomás területének keleti és déli határa közötti terület.

17. Déli iparterület

A Déli iparterület elnevezésű terület a városnak a 6-os út, Papírgyári út, 331/1 hrsz-ú telek nyugati oldala, Gyármegkerülő út, Délivárosi út, Papírgyári iparvágány és a MÁV terület déli határa közé eső területrésze.

18. Papírgyár és környéke

A terület a városnak a belterületi és külterületi közigazgatási határvonal, 0175 hrsz-út szennyvíztisztító telep, Szeméttelepi út közé eső területrésze.

19. Keleti gazdasági terület

A Papírgyári út, a város belterületi határvonala, a Papírgyári út keleti részén lévő telkek keleti határvonal, 317 hrsz-ú telek déli határvonala, valamint a 319 hrsz-ú telek keleti és északi oldala, a Vasmű tér, a 358, 356 hrsz-ú telek nyugati oldala, a 353, 350/1 hrsz-ú telek nyugati oldala által határolt terület.

20. Iparterület és lakóterület közötti zöldsáv I.

A Dózsa Gy. út, MÁV terület keleti határa, DUNAFERR Rt. északi kerítése, a 683/1 hrsz-ú telek nyugati határa, a 683/2 hrsz-ú terület déli és nyugati oldala, a 688/9 hrsz-ú telek déli oldala, a 688/11 hrsz-ú telek déli és nyugati oldala, a 688/13 hrsz-ú telek déli oldala, a Kallós D. utca mellett nyugatra fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő határa által körülírt terület.

21. Iparterület és lakóterület közötti zöldsáv II.

A DUNAFERR Dunai Vasmű kerítése, Majakovszkij út, Építők útja, Eszperantó út és Siklói út, a 317 hrsz-ú telek keleti és déli oldala, a Kisvasút pályavonala, a 319 hrsz-ú telek nyugati és északi oldala, a Papírgyári út és a 360 hrsz-ú telek északi oldala közötti terület.

22. Szalki sziget

A Szalki-sziget elnevezésű terület a városnak a Duna, a Szigeti út, a Kikötő öböl, az Üdülő sor és a 3342 hrsz-ú út és a város közigazgatási határa közé eső területrésze.

23. Dunapart

A Dunapart elnevezésű terület a város belterületi határáig, a Papírgyári út keleti részén lévő telkek kelti határvonala, a 317 hrsz-ú telek déli és keleti határvonala, a Dunasor mellett keletre fekvő telkeknek az úttal áttellenes oldalon lévő határa, az Idősek Otthona keleti és északi kerítése, a Dunasor és a Panoráma út, a 87/13 hrsz-ú út keleti oldala, a 87/10 hrsz-ú út északi oldala, a 87/11 hrsz-ú telek északi és keleti oldala, a Batsányi utca páratlan oldalán lévő házak mögötti 20 m széles sáv, a 87/16 hrsz-ú telek északi, keleti és déli oldala, a Batsányi út, a 62/1 és 63/1 hrsz-ú telkek keleti oldala, az Alsó-Dunaparti út, a Castrum északi partél és az Alsó-Dunaparti út közötti terület.

24. Apostagi sziget környéke

Az Apostagi-sziget elnevezésű terület a városnak a város déli belterületi határa, a 3673 hrsz-ú telek keleti határa, a 3679/6 hrsz-ú telek keleti és déli határa, a 3679/3 hrsz-ú telek déli határa, a Papírgyári út belterületi határa, a 0180 hrsz-ú terület nyugati határa, a 0179 hrsz-ú terület keleti és déli határa, a Szeméttelepi út, a 0175 hrsz-ú szennyvíztelep keleti és déli határa, a város belterületi határa, a város közigazgatási határa, valamint a Duna közé eső terület területrésze.

25. A 6-os főúttól nyugatra eső terület

A 6-os főúttól nyugatra eső területek elnevezésű terület a 6-os számú főközlekedési útvonal és a város közigazgatási határa által körülhatárolt terület.

26. Dunaferri

Dunaújváros meghatározó üzemkomplexuma a Dunaferri Rt. A 6-os úttól keletre eső lösz fennsíkon terül el. A kohászati nagyüzemet a 6-os úttal párhuzamos iparvágány, a Délvárosi-, Papírgyári út, Vasmű tér, Garáz sor, Tűzálló utca határolja.

Ki kell emelnünk, hogy Dunaújváros MJV Önkormányzata, a fentebb hivatkozott, 2011-ben megújított és elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiájának részeként, a fentebb bemutatott városrészek összevonása által, 10 darab városfejlesztési körzetet határozott meg.

A kialakított területi felosztás szerint vannak olyan városfejlesztési körzetek, ahol csak egy városrész képezi részét a városfejlesztési körzetnek (például a Béke városrész, vagy a Dunaferri esetében) és vannak olyan városfejlesztési körzetek, ahol akár 4 vagy 5 városrész is kapcsolódik a körzethez (például Városközpont,

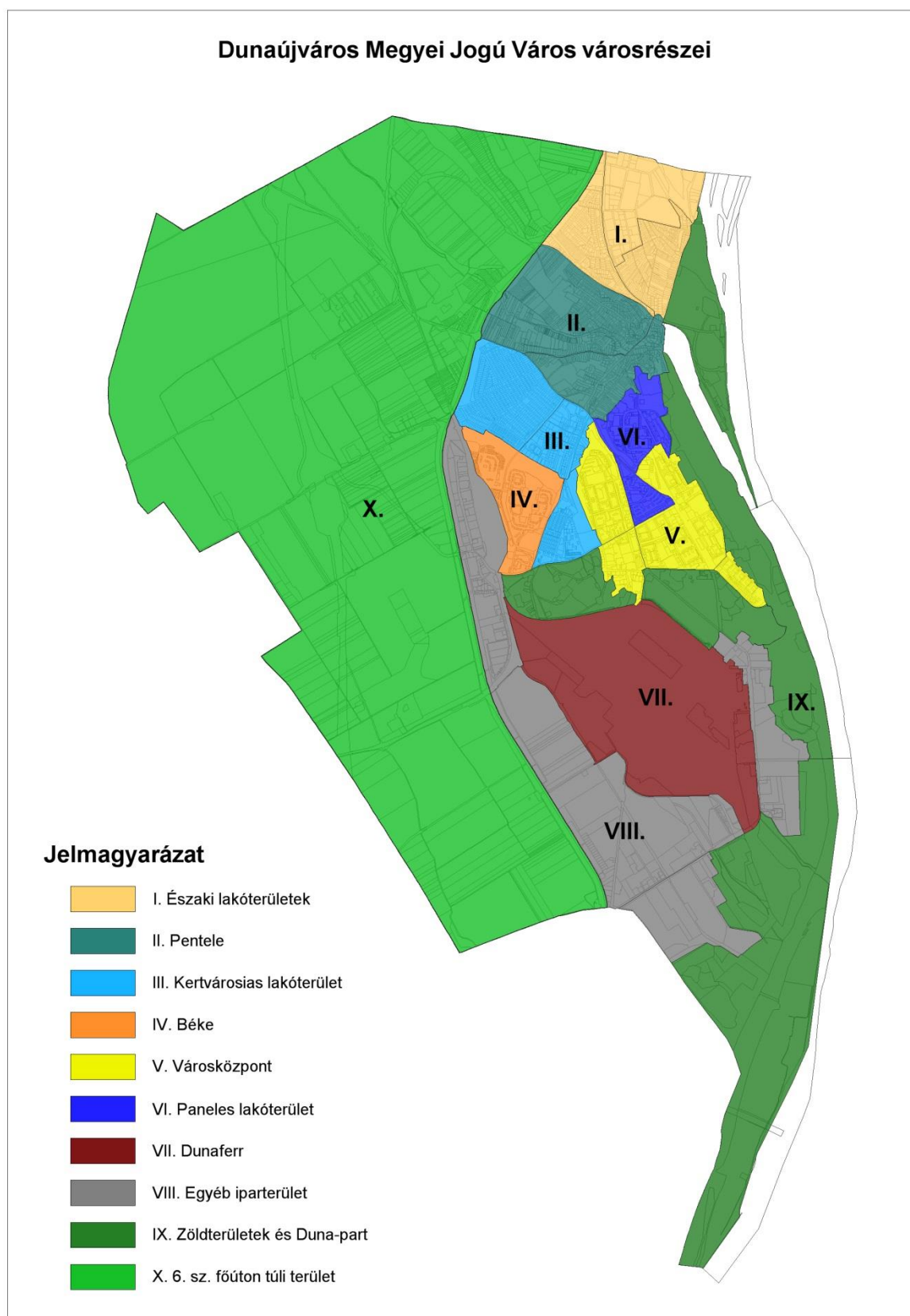
illetve Zöldterületek és Duna-part). Az egyes városfejlesztési körzetek határai egybeesnek a területén található városrész határokkal, így a városfejlesztési körzetek hézag és átfedés-mentesen fedik le a város teljes területét. Az egyes városfejlesztési körzetek lehatárolásánál az adott városrészek karaktere, a területhasználatuk módja, a hasonló történelmi fejlődés, a funkcionális hasonlóságuk, vagy éppen az építészeti és társadalmi sajátosságai voltak a meghatározó jellemzők. A tervezők nem törekedtek feltétlenül arra, hogy a városfejlesztési körzetek azonos területi kiterjedésűek, vagy hasonló népességszámúak legyenek, ugyanakkor figyeltek arra, hogy az azonos problémával és fejlesztési igényekkel rendelkező területek lehetőség szerint összefüggő egységet alkossanak. Az így kialakított városfejlesztési körzetek, az úgynevezett akcióterületi tervek és programok területi keretét szolgálnak, ezzel biztosítva, hogy az egyes beruházások és fejlesztések a helyi sajátosságok, adottságok maximális figyelembevételével, az érintett városrészek tekintetében pedig összehangoltan valósulhassanak meg.

A megalapozó vizsgálat eredményeit, valamint egyéb praktikus okokat figyelembe véve Dunaújváros MJV Önkormányzata azt a döntést hozta, hogy a 2014-ben elkészülő Integrált Településfejlesztési Stratégiájában a korábban városfejlesztési körzetekként definiált területi egységeket, mint az ITS-ben lehatárolásra kerülő városrészeket értelmezi. Ez alapján a település területén az alábbi 10 városrész kerül azonosításra:

1. Északi lakóterületek (korábbi 1., 2., 3. számú városrész)
2. Pentele városrész (korábbi 4., 5. számú városrész)
3. Kertvárosias lakóterületek (korábbi 6., 7., 9. számú városrész)
4. Béke városrész (korábbi 8. számú városrész)
5. Városközpont (korábbi 10., 13., 14., 15. számú városrész)
6. Paneles lakóterület (korábbi 11., 12. számú városrész)
7. Dunaferr (korábbi 26. számú városrész)
8. Egyéb iparterület (korábbi 16., 17., 18., 19. számú városrész)
9. Zöldterületek és Duna-part (korábbi 20., 21., 22., 23., 24. számú városrész)
10. 6. sz. főúton túli terület (korábbi 25. számú városrész)

A fentieknek megfelelő – alapvetően módszertani jellegű – módosítást a tervezők a megalapozó vizsgálat 3.3 fejezetében rögzítették. Az alábbiakban bemutatásra kerülő városrészi szintű helyzetelemzés ugyanakkor az egyes városrészek bemutatásakor kitér a 10 városrészt alkotó településrészek (alkörzetek) térképi megjelenítésére és rövid jellemzésére is.

Dunaújváros Megyei Jogú Város városrészei

I. Északi lakóterületek

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: Rácalmással közös közigazgatási határ, kelet felől: Üdülő sor, 3342 hrsz-ú út, dél felől: Kikötőhöz vezető vasútvonal és a Szigeti út, nyugat felől: 6-os számú főközlekedési útvonal.

A lehatárolás megalapozottsága

A városrész lehatárolásában szerepet játszott a terület – a város többi részétől történő – elkülönülése. A felső-foki patak és a kikötőből érkező vasúti ipari vágány dél felől mintegy levágja a területet a városi szövegről. A városrész

nyugati (6-os számú főút), északi (a város közigazgatási határa) és keleti (a Duna és holtágai) határai is egyértelműek. A terület sajátos történelmi fejlődése következtében mind funkcionális, mind pedig intézményi értelemben alulhasznosított, infrastrukturálisan fejlesztendő terület. A városrész közlekedési elérhetősége és környezeti viszonyai alkalmassá tennék a térséget egy összehangolt, komplex ipari és lakóövezeti fejlesztésre, melynek következtében egy magasabb presztízsű városi alközpont alakulhatna ki hosszabb távon.

A városrész három alkörzetet foglal magába:

- Laktanya és környéke
- Táborállás
- Északi lakóterület

A városrész története - általános jellemzése

A korábban mezőgazdasági művelés alatt álló, Pentele uradalmi birtokait, gyümölcsöseit, kiskertjeit a város a fejlődése során fokozatosan beépítette. Ez a folyamat még ma is tart, bár kisebb ütemben és nehezkesebben, mint a rendszerváltás idején. A fejlesztések gátja, hogy a löszpart suvadása elleni partvédelmi intézkedések sokáig nem megfelelően zajlottak. A partvédelemmel szoros összefüggésben meg kell oldani a terület szennyvíz és csapadék közmű kiépítését is. Fontos összehangolni a terület lakó, üdülő és gazdasági funkcióit a városrész kiegyensúlyozott fejlődése érdekében.

Az északi lakóterületek városrész három alkörzetet foglal magába: A laktanya és környéke ipari, gazdasági, üdülő és lakóövezeteket vegyesen tartalmaz, ezen a területen a város Településszerkezeti terve (tszt), elsősorban környezetkímélő, magasan fejlett technológiájú gazdasági tevékenység számára szolgáló munkahelyek kialakítását fogalmazta meg, továbbá az Innopark projekt területéhez kapcsolódva intézményi, kereskedelmi bővítéseket tart elképzelhetőnek. A Táborállás alkörzet lakó és üdülőövezetei nagyrészt partvédelemmel érintett területek. Az Északi lakóterület zömmel új építésű családi házas övezet. Ez utóbbi két településrészben távlatosan is elsősorban szabadon álló családi házas, kertvárosias beépítésű lakóterületek fejlesztését támogatja a város. A városrész egészéről elmondható, hogy emelkedő ingatlanárak jellemzik a viszonylag alacsony népsűrűséggel jellemezhető területet, ahol a helyi tömegközlekedés megoldása, a vízellátó rendszer fejlesztése és az intézményi ellátottság növelése új perspektívákat biztosíthatna a tervezett fejlesztéseknek.

Térszerkezet és területhasználat

A városrész közlekedési elérhetőségét a területet nyugatról határoló 6-os számú főközlekedési út és a körzet belsejét átszelő Magyar út határozza meg. Ez utóbbi gyűjtő út képezi a legfontosabb közvetlen kapcsolatot más városrészek irányába, s ez a tengely biztosítja a közösségi közlekedést a belváros és az Északi Ipari Park között. Erre az útra fűződnek fel azok a bekötő utak, melyek Táborállás kertvárosias lakó- illetve üdülőházas területének, valamint az északi lakóterületnek elérését biztosítják. Érdekes közlekedési szerepe lehet a jövőben az Üdülő sornak, amely az üdülőövezeti fejlesztések következtében jelentős forgalmi terhelést kaphat. A határoló utaknak (Magyar út, Barsi Dénes utca) nagy szerepe van a városrészben belül található különböző karakterű alkörzetek lehatárolásában is. A terület északi, észak-keleti része funkcióját tekintve ipari-, kereskedelmi-szolgáltató gazdasági hasznosítású, melynek legkeletibb részén megjelenik az üdülő funkció is. A döntően családi házas beépítésű dél-nyugati terület (északi lakóterület) kertvárosias jellegű, kereskedelmi szolgáltató térségekkel szegélyezve. A körzet dél-keleti része (Táborállás) kertvárosias lakó, illetve üdülőházas terület, döntően családi házas beépítéssel.

A településrész forgalmilag túlterhelt útja a Magyar út, hiszen ez biztosítja a közúti közlekedési kapcsolatot az ipari kikötővel a Szalki szigeten, így jelentős átmenő teherforgalmat generál, mely hosszú távon több problémát is okoz: növekszik a zaj és porterhelés az út közelében, a nehéz gépjárművek hozzájárulnak az úttest minőségének gyors romlásához, de a rezgés miatt az út menti épületek károsodásával is lehet számolni. A problémát fokozza, hogy nincs alternatív út sem.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrész népessége 2001-ben 346 fő volt, 2011-ben azonban már 1.505 fő. Míg tehát a város egészében az adott időszakban a népesség jelentősen csökkent (a KSH népszámlálási adatai szerint 12,34%-kal), addig ebben a településrészben jelentősen emelkedett.

A lakosság emelkedésével a lakásállomány is nőtt a városrészben: 2001-ben 121 lakás, 2011-ben pedig 473 lakás volt található ezen a területen.

A volt szovjet laktanya ma ipari parkként működik. Az Innopark Nkft. 1997-ben nyerte az Ipari Park címet. Jelenleg kilenc működő, két betelepült és húsz szerződött vállalkozással működik az Ipari Park, olyan gazdaságilag meghatározó vállalkozásokkal, mint például a Hankook Tire Magyarország Kft., Aikawa, Body Fashion, Elco-Trade 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., Holcium Hungária Zrt., Hullam- Pack Kft. A közintézmények közül a városrész területén találhatjuk meg a Frangepán utcában az Útkeresés Segítő Szolgálat családok átmeneti otthonát.

Elemző dokumentumunk további részében a városrészek adatainak elemzése az egyes városrészeket alkotó alkörzetek szintjén történik meg.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

1. Laktanya és környéke

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	0	294
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	-	0,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	-	100,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	-	0,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	-	2,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	-	3,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Az adatok tanúsága szerint e településrésznek 2001-ben még nem volt lakója, 2011-ben viszont már 294 fő lakta. A lakónépesség egésze a munkaerő-piaci szempontból aktív korúként meghatározható 15-59 éves korosztályba tartozott a népszámlálás időpontjában.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy alacsony a (2%) legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%).

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül mindössze 3%, tehát megállapíthatjuk, hogy a településrész lakossága nagyrészt középfokú végzettséggel rendelkezik.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	-	0,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	-	0,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	-	99,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	-	0,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	0,0
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	0,3
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	0,3

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói 2011-ben kedvezőnek mutatkoznak. Az itt élő népesség szinte egésze rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya szintén erről árulkodik, valamint azt is láthatjuk, hogy a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya: 99,7%. Ez a mutató nagymértékben meghaladja a városi szinten mért értéket (59,3%). A munkanélküliek (0,3%) és a tartós munkanélküliek aránya szintén igen kedvező értéket mutat. Fontos azt is kiemelni, hogy valamennyi háztartás rendelkezik foglalkoztatottal.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	-	-
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	-	-

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Bár a népességi adatok alapján megállapítást nyert, hogy a területen 2011-ben 294 fő él, a KSH adatai alapján 2011-ben is 0 a területen lévő lakások száma.

2. Táborállás

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	219	664
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	13,7	16,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	66,7	66,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	19,6	17,8

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	22,6	5,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	16,2	27,1

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Az adatok tanúsága szerint Táborállás népessége a 2001-es 219 főről, 2011-re 664 főre emelkedett, a növekedés mértéke meghaladja a háromszoros szintet. A lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 2011-ben 16,3% (a városi szint 11,7%), a 2001-es adathoz képest 2,6%-os emelkedés is tapasztalható. Közel azonos a két időpontban a 15-59 évesek aránya, míg az idősebb népesség aránya némileg csökkent a településrészen. Összességében tehát az alkörzet népessége fiatalodik, szemben a városi (és országos) tendenciákkal.

A lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy 2001-hez képest jelentősen csökkent, és a városi szinthez képest (12%) alacsony a (5,9%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 2011-ben. Emellett jelentősen emelkedett a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül, amely 2001-ben még 16,2% volt, 2011-ben pedig 27,1%. Ez utóbbi adat több, mint 10%-kal meghaladja a települési szintet.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	34,3	30,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	14,4	3,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	60,0	65,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	23,1	25,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	46,1
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	11,5
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	5,6

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói kedvezőnek alakultak a vizsgált időszakban. 2011-ben az itt élő aktív korú népesség 30,4-a nem rendelkezik állandó jövedelemmel, amely javulást jelent a 2001-es adatokhoz képest. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya esetében jelentős javulás tapasztalható: míg 2001-ben az arány még 14,4% volt, 2011-ben már csak 3,7% (a városi adat 7,9%). Azt is láthatjuk, hogy a 15-64 éves népességen belül nőtt a foglalkoztatottak aránya a korábbi 60%-ról 65,1%-ra. Némileg romlott ugyanakkor a foglalkoztatott nélküli háztartások arányának mutatója, 2011-ben a városi adathoz (52,6%) kedvezőbb e településrészen a gazdaságilag nem aktív népesség aránya (46,1%), ugyanakkor a munkanélküliek aránya (11,5%) magasabb, a tartós munkanélküliek aránya pedig alacsonyabb a városi szinten rögzített szintnél. Összességében kijelenthető, hogy az alkörzet foglalkoztatási mutatói városi szinten kedvezőnek tekinthetők.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	84	296
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	22,6	3

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A népesség emelkedésével párhuzamosan jelentősen nőtt (3,5-szeresére) a terület lakásállománya. A számbeli növekedés mellett az adatok egyértelműen utalnak arra is, hogy az új építésekkel az alkörzet lakásállományának minőségében jelentős javulás következett be.

3. Északi lakóterület

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	127	547
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	20,5	23,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	70,1	68,6
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	9,5	8,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	13,5	3,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	31,2	38,8

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Az adatok tanúsága szerint Északi lakóterület népessége a 2001-es 127 főről, 2011-re 547 főre emelkedett, a növekedés mértéke 430%-os. A lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 2011-ben 23,2% (a városi szint 11,7%), a 2001-es adathoz képest 2,7%-os emelkedés is tapasztalható. Némileg csökkent a 15-59 évesek aránya (1,5%-kal), és az idősebb népesség aránya is (1,3%-kal). Összességében tehát az alkörzet népessége fiatalodik, szemben a városi (és országos) tendenciákkal.

A lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy 2001-hez képest jelentősen csökkent, és a városi szinthez képest (12%) alacsony a (3,7%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 2011-ben. Emellett 7,6%-kal emelkedett a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül, amely 2001-ben 31,2% volt, 2011-ben pedig 38,8%. Ez utóbbi adat igen jelentősen, több, mint 20%-kal meghaladja a települési szintet (16,4%).

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	37,1	26,4

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	11,2	2,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	60,9	71,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	15,8	10,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	45
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	6,0
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	2,7

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A településrész foglalkoztatottsági mutatói kedvezőnek alakultak a vizsgált időszakban. 2011-ben az itt élő aktív korú népesség 26,4-a nem rendelkezik állandó jövedelemmel, amely 10%-ot meghaladó javulást jelent a 2001-es adatokhoz képest. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya esetében szintén jelentős javulás tapasztalható: míg 2001-ben az arány még 11,2% volt, 2011-ben már csak 2,9% (a városi adat 7,9%). Azt is láthatjuk, hogy a 15-64 éves népességen belül nőtt a foglalkoztatottak aránya a korábbi 60,9%-ról 71,6%-ra. Ugyancsak javult a foglalkoztatott nélküli háztartások arányának mutatója, 2011-ben a városi adatnál (38,4%) jelentősen kedvezőbb e településrészen a mutató értéke (10,2%). A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a településrészen 45%, városi szinten ugyanakkor 52,6%. a munkanélküliek aránya (6%) és a tartós munkanélküliek aránya (2,7%) egyaránt jóval alacsonyabb a városi szinten rögzített szintnél (10,8, illetve 6,3%). Összességében kijelenthető, hogy az alkörzet foglalkoztatási mutatói városi szinten kedvezőnek tekinthetők.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	37	177
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	5,4	2,3

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A népesség emelkedésével párhuzamosan jelentősen nőtt (4,8-szeresére) a terület lakásállománya. A számbeli növekedés mellett az új építésekkel az alkörzet lakásállományának minőségében jelentős javulás következett be.

II. Pentele városrész

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: Kikötőhöz vezető vasútvonal és a Szigeti út, kelet felől: Duna-part, Alsó-Dunaparti út, dél felől: Castrum északi és nyugati partél, Pincesor, az Arany János utca páros oldali telkeinek déli vége, Pentele lépcső, Aranyvölgyi út, Petőfi Sándor utca, nyugat felől: 6-os számú főközlekedési út.

A lehatárolás megalapozottsága

A lehatárolás alapját a történelmi egybetartozás, a sajátos településszerkezet határozza meg. A terület mind északról, mind délről, mind pedig nyugatról jól lehatárolt, a keleti részek határa pedig követi a régi utcák által meghatározott telekrészeket. A Pentele városrész két alkörzetet (a Temető és a Petőfi Sándor utca térsége, Óváros) foglal magába, ahol a fejlesztések várhatóan az épített környezet megóvásáról, a műemlékvédelemről, a sajátos mezővárosi településszerkezet megőrzéséről, valamint a hagyományok és a városrészi identitás erősítéséről fognak szólni a jövőben.

A városrész két alkörzetet foglal magába:

- Temető és Petőfi Sándor utca térsége
- Óváros (Rácdomb, Öreghegy)

A városrész története - általános jellemzése

Az erős történelmi gyökerekkel rendelkező városrész, Dunapentele, a 19. században már jelentős, mezővárosi rangú település volt. A középkori település az idők folyamán összeépült az „újvárossal” de így is megőrizte identitását, történelmi emlékeit és sajátos utcahálózatát, mely egyedi hangulatot sugároz. A Pentele városrészben, az Óváros városmagja kialakult településképpel, lakossági szolgáltatásokkal (például iskolák, rendelő, gyógyszertár, szociális létesítmény, posta, boltok), valamint múzeummal és templomokkal rendelkezik. Az óváros déli része az elmúlt évtizedekben átalakult, s nagy alapterületű bevásárló központok jöttek létre a korábbi zöldterületek helyén. A Petőfi utca és Temető utca térsége az a terület, amely leginkább megőrizte a régi mezővárosi utcaszerkezetet a városban. Ehhez a városrészhez tartozik a nagytemető is.

A városrész mintegy 2.000 lakost foglal magában, amely társadalmát tekintve öregedő képet mutat. A terület ingatlanállománya ugyancsak a legkorosabb a városban, melynek megújítása – figyelembe véve a műemléki épületek városközponti jelenlétét – jelentős kihívásokat hordoz magában.

Térszerkezet és területhasználat

A városrész több területe még mindig őrzi spontán fejlődő, szabálytalan rendszerű, a terepviszonyokhoz idomuló szerkezetét. Az óváros felé haladva megfigyelhető, hogy az utcaszerkezet követte a terepviszonyokat, melynek magja két patak (Lebuki és Alsófoki) találkozásánál alakult ki. A körzet közúti elérhetősége megfelelő, legfontosabb tengelye a Magyar út és a körzet határát képező Petőfi Sándor és az Aranyvölgyi út. Ezek az útvonalak biztosítják a szomszédos városrészekkel a kapcsolatot és a tömegközlekedési lehetőségeket. A Temető utca és a Petőfi Sándor utca környéke kertvárosias beépítésű, családi

házas övezet, a halmaztelepülésekre jellemző íves és kanyargós utcákkal, melyek körbeölelik a város temetőjét. A körzet déli részében található az Óváros, melynek dél-nyugati fele átalakult, s területén jól megközelíthető telephelyeken nagy alapterületű kereskedelmi egységek alakultak ki. Az Óváros dél-keleti része Dunapentele régi központja volt, amely kialakult városképet mutat. Városszerkezeti szempontból a körzet dél-keleti határát képező Öreghegy a Római városrész közvetlen szomszédságában van, mégis – a domborzati adottságoknak köszönhetően – attól elszakad. Innen közelíthető meg az Intercisa Castrum ásatási területe, valamint ide köt be az Alsó Duna-parti sétány is.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrész népessége 2001-ben 1.961 fő volt, 2011-ben 1.846 fő. A településrész lakossága a város egészéhez hasonlóan csökkent az időszakban: míg azonban a város egésze esetében a csökkenés 12,34%, addig a Pentele városrészben 5,86%.

A lakosság csökkenése mellett a lakásállomány is visszaesett szerény mértékben (1,1%-kal): 2011-ben 741 lakás volt található ezen a területen.

A városrész területén viszonylag szerényebb számban találhatóak közintézmények. A terület déli részén érhető el az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád-házi Szent Erzsébet Idősek Otthonai szolgáltatásainak egy része, a Magyar utcában: idősek nappali ellátása és házi segítségnyújtás mellett szociális étkeztetés vehető igénybe egy helyen. Itt működik a Dunaújvárosi Óvoda Katica Tagóvodája.

A településrész területén több felekezet központja, illetve temploma is megtalálható: a Magyar úton a Szentháromság katolikus templom, a Táltos utcában a Görögkeleti Szerb Templom, a Szent István utcában a Dunaújvárosi Református Egyházközség modern épülete és a Baptista Templom a Venyimi úton. Pentele különlegességei közé tartozik a Móder Zenélő Szoborpark, a világ egyetlen, olyan múzeuma, ahol a különleges ötdimenziós acélszobrok egyben hangszerként is funkcionálnak.

A településrész észak-nyugati részén található a városi köztemető, míg déli részén a kis temető.

A városrész alapvetően kertvárosias lakóövezet, gazdasági adottságai szerényebbnek mondhatóak. Itt kapott azonban helyet a TESCO Dunaújváros Hipermarket, a SUZUKI Allegro és több kisebb kereskedelmi egység is, így például a Libri Könyvkereskedés, az OBI Barkácsbolt, illetve a Deichmann Cipőkereskedés üzlete is.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása**1. Temető és Petőfi Sándor utca térsége****Demográfiai és szociális jellemzők**

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	1.303	1.229
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	15,6	14,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	64,4	58,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	20,0	27,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	24,2	14,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	13,6	21,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A KSH népszámlálási adatok szerint a településrész 2001-ben megállapított népessége 2011-re 5,68%-kal csökkent. A lakónépesség kormegoszlása szempontjából azt láthatjuk, hogy 2011-ben a 0-14 évesek aránya némileg meghaladja a város egészére (11,7%) mért szintet, a munkaerő-piaci szempontból aktív korú (15-59 éves) lakosság aránya azonban jelentősen elmarad a városi szinttől (63,8%), míg a 60 év feletti népesség aránya 3%-kal magasabb. A településrész lakossága öregszik, amit jól mutat, hogy a 2001-es adatokhoz képest szerény mértékben (1,3%-kal) csökkent a gyermekek, 6,2%-kal az aktív korúak aránya, ezzel párhuzamosan pedig 20-ról 27,5%-ra emelkedett a 60 év felettek aránya.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy viszonylag magas (14%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%).

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül mindössze 21%, ami átlagosnak mondható, a teljes városra vonatkoztatott értéknél 4,6%-kal magasabb, azaz kedvezőbb.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	36,7	36,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	14,0	9,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	59,4	56,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	35,6	37,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	55,3
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	12,8
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	7,8

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A településrész foglalkoztatottsági mutatói viszonylag vegyes képet mutatnak. A települési adatokhoz képest 2011-ben kedvezőtlenebb a helyzet a munkanélküliségi adatok tekintetében (munkanélküliek aránya 12,8%, míg a városban 10,8%, tartós munkanélküliek aránya 7,8%, míg a városban 6,3%). Más mutatók ugyanakkor igen hasonló képet mutatnak, mint a teljes városra jellemző indikátorok. Azt is meg kell jegyezni, hogy a 2001-es adatokhoz képest sem történt a településrészen belül komolyabb változás: a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 36,7%-ról 36,4%-ra módosult, a foglalkoztatottak aránya 59,4-ről 56,1%-ra esett vissza. Ehhez hasonlóan kedvezőtlen változás, hogy a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is emelkedett némileg. Kedvező változás viszont, hogy a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya esetében javulás tapasztalható: míg 2001-ben az arány még 14,0% volt, 2011-ben 9,5%, amely azonban még mindig meghaladja a városi adatot (7,9%).

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	458	464
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	19,4	8,6

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A terület lakásállománya kis mértékben gyarapodott az időszakban. A számbeli növekedés mellett az alkörzet lakásállománya minőségében jelentős javulás következett be: az alacsony komfortfokozatú lakások száma 10%-ot meghaladó mértékben csökkent. A 2011-es 8,6% azonban továbbra is magas arány, ha a települési szinthez viszonyítunk, amely 2011-ben 1,5% volt.

2. Óváros (Rácdomb, Öreghegy)

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	658	617
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	13,7	14,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	61,4	57,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	24,9	28,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	29,2	15,6
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	14,4	24,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A KSH népszámlálási adatok szerint a településrész 2001-es népessége 2011-re 6,23%-kal csökkent. A lakónépesség kormegoszlása: 2011-ben a 0-14 évesek aránya 2,4%-kal meghaladja a város egészére (11,7%) mért szintet, a munkaerő-piaci szempontból aktív korú (15-59 éves) lakosság aránya azonban jelentősen elmarad a városi szinttől (63,8%), míg a 60 év feletti népesség aránya 4,3%-kal meghaladja azt. A településrész lakossága öregszik: bár a gyerekek aránya némileg emelkedett (0,4%-kal), az aktív korúak aránya 4,3%-kal csökkent, a 60 év feletti aránya pedig 24,9-ről 28,8%-ra emelkedett.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy itt is viszonylag magas (15,6%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%).

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül mindössze 24%, a teljes városra vonatkoztatott értéknél 7,6%-kal magasabb, azaz kedvezőbb.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	39,1	37,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	16,3	11,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	56,8	58,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	42,7	43,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	54,0
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	14,8
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	8,8

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A településrész foglalkoztatottsági mutatói a városrész másik alkörzetéhez hasonló képet mutatnak. A települési adatokhoz viszonyítva 2011-ben kedvezőtlenebb a helyzet a munkanélküliségi adatok tekintetében (munkanélküliek aránya 14,8%, míg a városban 10,8%, tartós munkanélküliek aránya 8,8%, míg a városban 6,3%). A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya tekintetében a településrész jelentősen elmarad a városi szinttől: az itt élő

háztartások 43,7%-ában nincs foglalkoztatott (város: 38,4%). A 2001-es állapothoz képest kedvező változás, hogy a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya esetében javulás tapasztalható: míg 2001-ben az arány 16,3% volt, 2011-ben 11,4%, ez azonban még mindig kedvezőtlen adat a városon belül.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	291	277
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	32,3	13,4

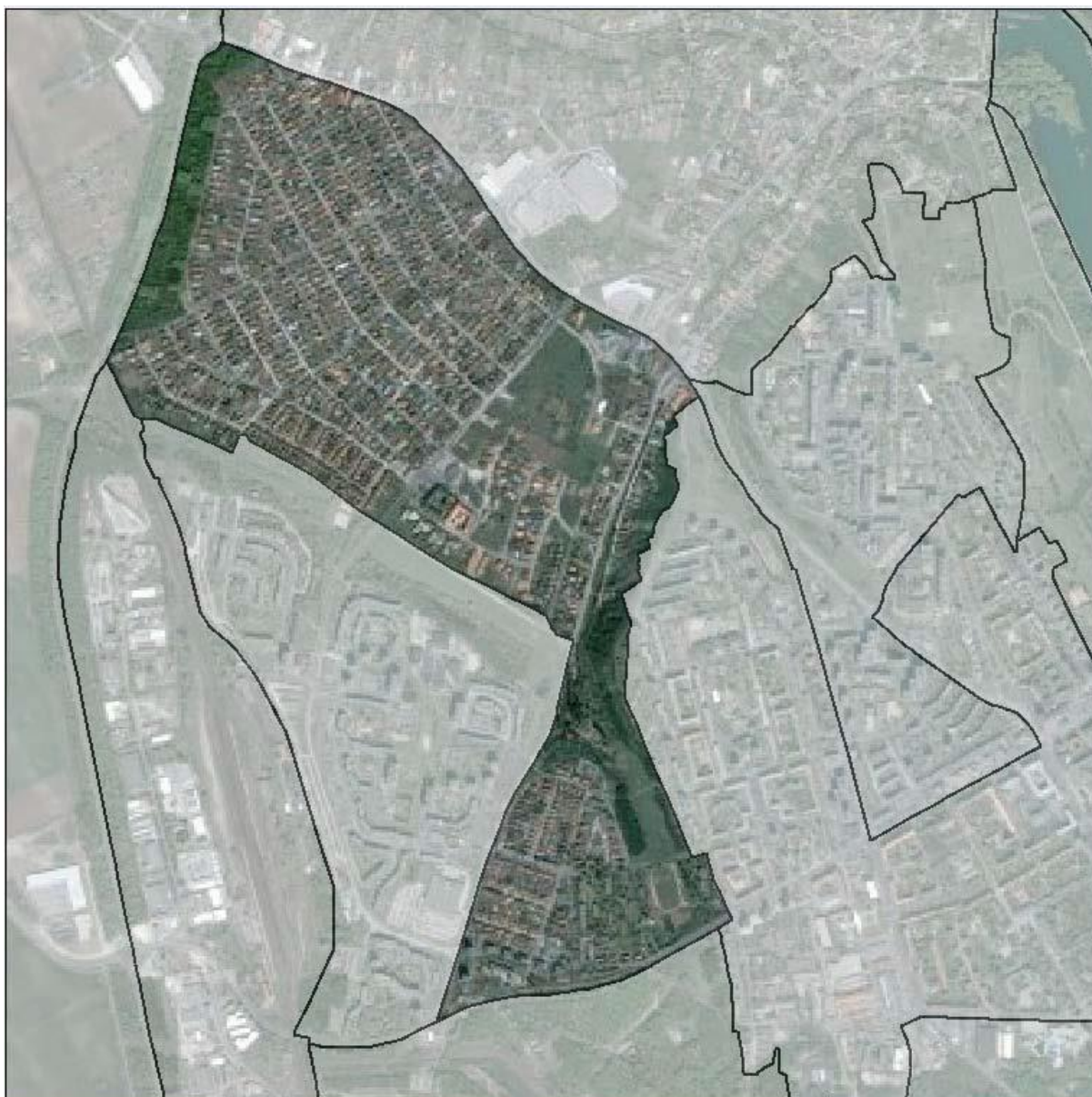
Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A terület lakásállománya 4,81%-kal csökkent az időszakban. 2001-ben még igen magas volt az alkörzeten belül az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, megközelítette a 1/3-ot. Bár a lakások átlagos komfortfokozata jelentősen javult 2011-re, még így is igen magas az alacsony komfortú lakóingatlanok aránya (a 2011-es 13,4% továbbra is magas arány, ha a települési szinthez viszonyítunk, amely 2011-ben 1,5% volt).

III. Kertvárosias lakóterületek

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: Petőfi Sándor utca, Aranyvölgyi út, kelet felől: Baracs út keleti oldalán fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalán lévő határa, Bocskai I. út mellett nyugatra fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő telekhatára, dél felől: Dózsa György út, nyugat felől: 6-os út, Zrinyi Miklós utca, Alsófoki patak, Baracsi út.

A lehatárolás megalapozottsága

A kertvárosias lakóterületek városrész ugyan nem a legnépesebb, de az egyik legkiterjedtebb, s legegységesebb megjelenésű lakóövezete a városnak. Ez az egységes karakter, a kertvárosias lakóterületi funkció a három alkörzet (Újtelep, Újpentele, Kertváros) egybetartozásának legfőbb indoka. A településrész határai minden irányból egyértelműek. A városrész fejlesztési lehetőségei leginkább az Újpentelei, kisebb részt pedig a Kertvárosi részekre, illetve a két alkörzet határzónáját képező Alsó-foki patak völgy területére fog összpontosulni a jövőben. Az Újtelep a kialakult lakóterülete miatt, elsősorban a közösségfejlesztés, a kisebb zöldfelületi és lakóövezeti felújítások színtere lehet az elkövetkező években.

A városrész három alkörzetet foglal magába:

- Újtelep
- Újpentele
- Kertváros

A városrész története - általános jellemzése

Zömmel családi házas, kertvárosias beépítésű városrész döntően jó minőségű lakásállománnyal, rendezett utcaképekkel, közterületekkel és megfelelő közműellátottsággal rendelkezik. A városrész intézményekkel és alapszolgáltatásokkal történő ellátottsága hiányos, iskolákat, rekreációs és kereskedelmi területeket elsősorban a Kertváros déli és keleti felében találhatunk. A másik két alkörzet esetében a szükséges közszolgáltatásokat, alapellátásokat a szomszédos településrészekben (Óváros, Béke, Római) lehet igénybe venni. A körzet közlekedési utakkal történő feltártsága és elérhetősége megfelelő. A terület keleti határán, illetve a Kertvárostól északra értékes zöldfelület, a Baracsi úti Arborétum, más néven Kádár-völgyi Arborétum védett természeti területe található, mintegy 1,5 hektáron.

A városrész demográfiai viszonyai kedvezőek, ugyanakkor a három alkörzet esetében eltérőek: míg Újtelep esetében egyértelműen az elöregedés jeleit láthatjuk, addig Újpentele „fiatalos”, Kertváros pedig a városi átlaghoz hasonló adatokkal rendelkezik.

Térszerkezet és területhasználat

A legfőbb forgalmi viszonylatokat a városrész határát képező Petőfi Sándor út, az Aranyvölgyi út, a Baracsi út és a Dózsa György út jelöli ki, de fontos szerepe van a tömegközlekedés lebonyolításában meghatározó Szilágyi Erzsébet útnak, mely

kapcsolatot nyit a Béke városrész, illetve Óváros irányába. A városrész megközelíthetősége nagyon jó, gyűjtő és feltáró útjai térhálós szerkezetet biztosítanak az egyes városrészeknek. Az Újtelep és a Kertváros esetében kialakult kertvárosi lakóövezetekről beszélhetünk, ahol korlátozottak a lakhatással kapcsolatos fejlesztési lehetőségek, nem úgy Újpentele esetében, ahol viszont elsősorban minőségi társasházi fejlesztések képzelhetők el, a zöldfelületek védelmének figyelembe vételével. Intézményi, szolgáltatási és jóléti fejlesztések elsősorban a településrész déli és keleti részében várhatóak, mindenhol a zöldfelületek megőrzése és minőségi javítása mellett.

Az arborétum melletti völgyekben fontos gyalogos tengelyek futnak, melyek a zöldterületeken áthaladva kötik össze a városrészeket.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrész népessége 2001-ben 4.493 fő volt, 2011-ben 4.363 fő. A településrész lakossága csökkent az időszakban, ennek mértéke 2,89%, amely kedvezőbb a város egésze esetében tapasztalt csökkenésnél (12,34%).

A lakosság szerény csökkenése mellett a lakásállomány növekedett 8,71%-kal: míg 2001-ben 1.710, 2011-ben 1.859 lakás volt található ezen a területen. Ezzel az itt élők lakhatási feltételei nagy valószínűséggel javultak a városrészben (ezt erősíti az a tény is, hogy valamennyi alkörzetben 2% alatti az alacsony komfortfokozattal rendelkező lakások aránya).

A városrész területén viszonylag szerényebb számban érhetőek el közintézmények, mint a többi, nem gazdasági és ipari jellegű területen. Az iskolák közül a Radnóti Miklós utcában van a Lorántffy Zsuzsanna Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, míg a rekreációs szempontból fontos Kádár-völgyi Sportcentrum néhány száz méterrel messzebb található.

A településrész észak-keleti részén két egyházi intézmény is működik: a Dunaújvárosi Református Templom és az Evangélikus Templom. Nem messze található a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság.

A városrészen belül jellemzően kisebb cégek működnek, a kereskedelmi és vendéglátóhelyek között ki lehet emelni a Pintes Pince Éttermet, illetve a McDonalds Gyorskiszolgáló éttermét.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

1. Újtelep

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	2 076	1878
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	13,6	9,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	64,1	57,9
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	22,3	32,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	15,2	5,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	20,3	28,1

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A 2011-es népszámlálási adatokat összevetve 2001-es mutatókkal, egyértelműen láthatjuk, hogy a településrész népessége fogy (közel 10%-kal 10 év alatt) és örepszik. 2011-re a 0-14 évesek aránya 9,5%-ra esett vissza, ez 2,2%-kal alacsonyabb a város egészére (11,7%) vonatkozó mutatónál. A munkaerő-piaci szempontból aktív korú (15-59 éves) lakosság aránya is csökkent és szintén jelentősen elmarad a városi szinttől (63,8%), míg a 60 év feletti népesség aránya 10,3%-kal nőtt, a városi értéket 8,1%-kal haladja meg.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy viszonylag alacsony (5,8%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%) és 2001-hez képest jelentős pozitív változás történt.

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül 28,1%, a teljes városra vonatkoztatott értéknél (16,4%) 11,7%-kal magasabb és e területen szintén erőteljes javulás tapasztalható az elmúlt évek során.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	30,7	31,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	8,0	4,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	65,1	61,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	32,5	35,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	52,7
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	6,4
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	3,1

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói 2011-ben városi szinten kedvezőtlenül változtak. Az itt élő aktív korú népesség közel egyharmada nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya tekintetében javulást

tapasztalhatunk, ezzel szemben azt is láthatjuk, hogy a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya – bár meghaladja a városi átlagot (59,3%) – csökkent az elmúlt évek során. Ugyancsak kedvezőtlen folyamat, hogy emelkedett a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya – összhangban a nem aktív népesség súlyának növekedésével.

A munkanélküliek (6,4%) és a tartós munkanélküliek aránya (3,1%) kedvező képet mutat, összevetve az adatokat egyéb városrészekkel, illetve a város egészének mutatóival.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	753	781
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	6,5	1,7

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A lakások száma 2001 és 2011 között 3,71%-kal emelkedett, ennél azonban jelentősebb az a változás, amely a lakások minőségében ment végbe: az alacsony komfortfokozatú lakóingatlanok aránya 6,5%-ról a kevesebb, mint negyedére csökkent 10 év alatt.

2. Újpentele

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	675	868
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	23,0	15,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	69,8	70,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	7,3	14,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	13,2	4,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	31,0	41,8

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A 2011-es népszámlálási adatokat alapján láthatjuk, hogy településrész népessége dinamikusan emelkedett a vizsgált időszakban: a növekedés mértéke (28,59%) arra utal, hogy a városnak ez az alkörzete rendelkezik a legerőteljesebb demográfiai tartalékokkal. Bár a 0-14 évesek aránya 2011-re 15,6%-ra esett vissza, ez továbbra is 3,9%-kal magasabb a város egészére (11,7%) vonatkozó mutatónál. A munkaerő-piaci szempontból aktív korú (15-59 éves) lakosság aránya némileg emelkedett és szintén meghaladja a városi szintet (63,8%), míg a 60 év feletti népesség aránya – bár emelkedett 2001 óta – a városi értéktől 10,3%-kal elmarad. Összességében tehát a településrész demográfiai mutatói kedvezőnek tekinthetők.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy alacsony (4,9%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%) és 2001-hez képest jelentős pozitív változás történt.

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül 41,8%, a teljes városra vonatkoztatott értéknél (16,4%) 25,4%-kal magasabb és e területen szintén erőteljes javulás tapasztalható az elmúlt évek során. E mutató tekintetében magasan kiemelkedik Dunaújvárosban Újpentele.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	31,4	32,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	8,5	4,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	66,9	64,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	16,6	21,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	46,3
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	6,0
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	2,6

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói némileg romlottak a 2001-es értékekhez képest. Az aktív népesség 32%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel (ez gyakorlatilag megegyezik a 2001-es adatokkal), a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya felére csökkent, ugyanakkor azt is láthatjuk, hogy a 15-64 éves népességen belül visszaesett a foglalkoztatottak aránya és emelkedett a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is.

A munkanélküliek (6,0%) és a tartós munkanélküliek (2,6%) aránya azonban kedvezőbb a városi mutatóknál.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	239	355
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	6,7	1,1

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Igen jelentősen emelkedett a lakások száma a területen belül: a 48,53%-kal, ami ismét bizonyítja, hogy az alkörzet a városon belül az egyik lehetséges területe a népesség növekedésének. Az új lakások építése révén a terület ingatlanállományának komfortfokozata is jelentősen javult: az 1,1%-os alacsony komfortfokozati mutató az egyik legalacsonyabb a városon belül.

3. Kertváros

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	1 742	1617
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	18,4	12,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	61,7	63,6
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	19,9	24,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	32,6	23,0

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	8,6	12,2
---	-----	------

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Az adatok tanúsága szerint a településrész 2001-es népessége 2011-re 7,18%-kal csökkent. A lakosságon belül jelentősen (6,3%-kal) visszaesett a 0-14 évesek aránya, és közel 2%-kal a munkaerő-piaci szempontból aktív korúnak besorolt 15-59 éves korosztályba tartozók aránya is. Ezzel szemben jelentősen (4,4%-kal) nőtt a 60 éves és idősebb lakók aránya. A településrész lakosságának korszerkezete gyakorlatilag megfelel Dunaújváros lakói korösszetételének.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy magas (23%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (közel duplája a városi szinten mért értéknek, amely 12% 2011-ben).

Ugyanebben az évben a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül relatíve alacsony 12,2% (a városi adat 16,4%), tehát megállapíthatjuk, hogy a településrész lakossága az iskolai végzettség szempontjából elmarad a városi átlagos szinttől.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	38,1	40,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	18,1	16,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	57,5	55,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	36,8	40,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	54,5
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	14,0
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	9,3

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói némileg romlottak a 2001-es értékekhez képest. Az aktív népesség 40,9%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 2%-kal csökkent, ugyanakkor azt is láthatjuk, hogy a 15-64 éves népességen belül visszább esett a foglalkoztatottak aránya és emelkedett a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is. Az adatok mindegyike kedvezőtlenebb a városi szintű mutatóknál. A munkanélküliek (14,0%) és a tartós munkanélküliek (9,3%) aránya ugyancsak 3-3%-kal kedvezőtlenebb helyzetet mutat a városi értékeknél.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	718	723
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	1,8	1,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Az alkörzet lakásainak száma minimálisan (0,69%-kal) emelkedett, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya pedig tovább mérséklődött a korábbi 1,8-ról 1,0%-ra.

IV. Béke városrész

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: Zrínyi Miklós utca, Alsófoki patak, kelet felől: Baracsi út, dél felől: Dózsa György út, nyugat felől: 42-es számú vasúti fővonal, MÁV állomás keleti határa.

A lehatárolás megalapozottsága

A városrész mindössze egy alkörzetet (Béke) foglal magába. A terület városon belüli alközponti megjelenése, épületállományának és lakónépességének nagysága, valamint a terület jó lehatárolhatósága, a műszaki és társadalmi kihívások pontos azonosíthatósága indokolta a városrész önálló megjelenítését. Karakterét és funkcióját tekintve Dunaújváros egyik legkompaktabb ugyanakkor rengeteg feladatot rejtő – műszaki, társadalmi és intézményi tekintetben is – városrészeről beszélhetünk. A terület fejlesztési szükségleteit, részben a paneles technológiával épült lakótelepekre jellemző problémák (a lakásállomány műszaki színvonalának erodálódása, hőszigetelési gondok, közterületek és zöldfelületek romló állapota, szolgáltatástervezés hiányosságai) határozzák meg, részben pedig a helyi sajátosságok (pl. parkolási helyzet, a társadalom és közösségszervezés kihívásai, a városrész élhetőségének megőrzése, a tömegközlekedés fejlesztésének igénye). Bár a városrész szerkezeti hiányosságokkal és gondokkal nem küzd, a lakókörnyezet folyamatos műszaki és társadalmi fejlesztése, a városrész vonzóképességének megőrzése a közeljövő kihívásai közé tartozik.

A városrész története - általános jellemzése

A város utolsó nagy egységes lakóterülete, a Béke városrész a város nyugati oldalán lévő dombra épült. A városrész jól tervezett nagyvárosias lakóterület, amely döntően az 1970-es, 1980-as években házgyári technológiával épült (több mint 3700 lakás), ez Dunaújváros legnagyobb összefüggő lakótelepe, s egyben a harmadik legnagyobb laksűrűségű városrész. A városrész a település lakosságának közel ötödét, fogadja be.

A külön alközpontként működő városrész központjának végleges kialakítása még máig sem történt meg, ennek ellenére a terület intézményi és infrastrukturális ellátottsága megfelelő. A belváros intézményközponti szerepét is ellensúlyozó városrész, oktatási (bölcsőde, óvoda, általános iskola), kereskedelmi-szolgáltató intézményekkel, sport és zöldterületekkel ellátott.

E városrészben található a Március 15. téri Arany János Általános Iskola is. Az összetett tömegű, Clasp-rendszerű, előregyártott, könnyűszerkezetű épület az ország egyik legnagyobb iskolája.

A városrész épületállományának 88%-a 35-40 éves, a lakások zöme 2, illetve 1,5 szobás, alapterületük pedig jellemzően 50-59 m². A városrészt lakhatási szempontból – nagyobb részt – az átlagos keresetű, 1-2 gyermekkel rendelkező aktív korú kiscsaládosok választják.

A településrész (hasonlóan a többi lakótelephez) problémája, az épületállomány állagának romlása. A szerkezetek folyamatos felújításra, korszerűsítésre szorulnak, a parkolási lehetőségek a mai igényekhez viszonyítottan rossz területi elosztásban kerültek kialakításra. Az 1970-es és 1980-as években kialakított köz-, és pihenőterületek mára leromlottak, így átfogó köz-, és zöldterületi rehabilitációjuk indokolt.

Térszerkezet és területhasználat

A városrész szinte egésze a szerkezeti terv alapján nagyvárosias lakóövezeti besorolású, ettől eltérő területhasználattal csak a településrész déli részén találkozhatunk, ahol nagy alapterületű kereskedelmi egységek számára kialakított zónát találhatunk. Említést érdemel még, hogy a városrész dél-nyugati és északi részén viszonylag nagy kiterjedésű erdőfelületek helyezkednek el, melyek rekreációs és levegővédelmi funkciókat egyaránt ellátnak. A korábban dinamikus fejlődő lakóterület szerkezeti beavatkozást nem igényel, lakóterületi fejlesztés nem tervezett. A városrészt nyugatról „garázsváros” határolja, melynek a hatályos szerkezeti terv további területeket biztosít. A városrész jól megközelíthető, közvetlen kapcsolata van több városrészrel is. A legfőbb közlekedési viszonylatokat a Dózsa György út, a Baracsi út, a Béke krt. és a Szilágyi Erzsébet út jelentik a városrész számára, melyek keresztmetszete és forgalomirányítási eszközei megfelelő feltételeket biztosítanak a közúti forgalom levezetésére.

A településrész nyugati oldalán a vasút/vasútállomás gyakorlatilag átjárhatatlanul lezárja a városrészt. A vasútállomás és az eltelt időben a város nyugati kapujánál felépült kereskedelmi létesítmények megközelítése a kezdetektől fogva megoldatlan, mely problémát egy intermodális központ és a hozzá kapcsolódó aluljáró megépítésével lehetne megoldani. A létesítményben helyet kaphatnának a városrészből hiányzó funkciók is.

A Béke városrészben a járdák állapota különösen leromlott, komplex felújításra lenne szükség.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrész népessége 2001-ben 10.095 fő volt, 2011-ben 8.509 fő. A településrész lakossága igen nagy mértékben csökkent az időszakban, a városon belül is kiemelkedően: a 15%-ot meghaladó népességveszteség Dunaújváros teljes demográfiai történetére is jelentős hatással van, hiszen a város egyik nagy népességű településrészéről beszélünk. A változás szintje meghaladja a város egésze esetében tapasztalt csökkenést is (12,34%).

Az itt élő lakosság ilyen mértékű csökkenése mellett a lakásállomány minimális mértékben növekedett: 2001-ben 3.714, 2011-ben 3.732 lakás volt található ezen a területen.

A városrész területén található intézmények között kell megemlíteni a Makk Marci Bölcsődét, a Dunaújvárosi Óvoda Napsugár, Százszorszép és Bóbita Tagóvodáját és az Arany János Általános Iskolát.

A városrész gazdasági szerepe nem igazán jelentős: bár számos kisebb szolgáltató működik a területen, nagyobb cégek, üzletek kevésbé találhatóak itt. Kiemelhető a kereskedelmi cégek közül az Interspar Szupermarket és a Quality Mesterszervíz.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

A városrész egy alkörzetet (Béke) foglal magába.

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	10.095	8.509
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	20,1	12,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	74,2	74,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	5,7	13,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	21,4	11,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	12,5	14,6

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Ahogy azt fentebb már kiemeltük, a településrész népessége a KSH népszámlálási adatok szerint 2001-2011 között 15,71%-kal esett vissza.

A lakónépesség kormegoszlása szempontjából azt állapíthatjuk meg, hogy az általában megszokottól eltérően, igen magas a munkaerő-piaci szempontból aktív korú (15-59 éves) lakosság aránya, és ez nem is változott 2001 és 2011 között. Az itt lakók háromnegyed részét tehát ez a korcsoport alkotja.

Jelentősen változott azonban a legfiatalabb korcsoportba tartozók aránya: míg 2001-ben még a népesség 20,1%-át adták, 2011-ben már csak annak 12,8%-át. Ez a visszaesés a 60 év feletti népesség arányában jelenik meg pozitívként: az idősebb népesség aránya 7,3%-kal emelkedett a két vizsgálati időpont között.

Ez az adat azonban még mindig 11,5%-kal alacsonyabb a város egészére kimutatott aránynál (24,5%).

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy viszonylag magas (11%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%).

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül mindössze 14,6%, 2001-hez képest némileg emelkedett, a teljes városra vonatkoztatott értéknél 1,8%-kal alacsonyabb.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	30,0	30,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	8,6	5,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	68,6	65,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	15,3	23,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	41,7
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	9,7
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	5,4

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A településrész foglalkoztatottsági mutatói többnyire romlottak a 2001-es adatokhoz képest, azonban még így is kedvezőbbek a város egészének statisztikájához képest. A települési adatokhoz képest 2011-ben kedvezőbb a helyzet a munkanélküliségi adatok tekintetében (munkanélküliek aránya 9,7%, míg a városban 10,8%, tartós munkanélküliek aránya 5,4%, míg a városban 6,3%). Más mutatók is kedvezőbbek: a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 8,1%-kal emelkedett a városrészben 10 év alatt, viszont a 2011-es 23,4% még mindig 15%-kal kedvezőbb a teljes városra jellemző indikátornál.

Némileg csökkent 2011-re a foglalkoztatottak aránya, azonban a mért 65,9% 6,6%-kal jobb a városi szintnél. A rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül minimálisan emelkedett az időszakban.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	3.714	3.732
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	0,1	0,6

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A terület lakásállománya minimális mértékben gyarapodott az időszakban. A komfortfokozat mutatója némileg romlott, azonban a 0,6% továbbra is alacsony arány, ha a települési szinthez viszonyítunk, amely 2011-ben 1,5% volt.

V. Városközpont

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: Aranyvölgyi út, Szórád Márton utca, Dózsa György út, Apáczai Csere János utca, kelet felől: a 62/1 és 63/1 hrsz.-ú telkek keleti oldala, Batsányi út, a 87/16 hrsz.-ú ingatlan északi, keleti és déli oldala, a Batsányi út páratlan oldala, 87/11 hrsz.-ú telkek északi és keleti oldala, Panoráma út, Dunasor, az Idősek Otthona keleti és északi kerítése, a Dunasor mellett keletre fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő határvonala, dél felől: Vasmű melletti erdősáv, Majakovszkij út, Béke tér, Építők útja, Eszperantó út, a Siklói utat és a Dunasort összekötő partél, nyugat felől: Baracsi út mellett keletre fekvő telkeknek az úttal átellenes határvonala, Bocskai István utca mellett nyugatra fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő határvonala közé eső területrésze, kivéve a Lorántffy Zs. Szakközépiskola telke, a Kallós Dezső utca mellett nyugatra fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő határa közé eső területrésze.

A lehatárolás megalapozottsága

A szocialista iparvárosokra jellemző tervezettség és egységes építészeti koncepció, a közös történelmi gyökerek, a szociálgeográfiai alapfunkciók (lakhatás, munkahelyek, kereskedelem, szolgáltatások, egészségügy, oktatás) ilyen léptékű térbeli közelsége és egysége („kompakt város” elve), az örökölt építészeti értékek együttes megőrzése és az értékőrző megújulásra való törekvés együttesen indokolják a négy alkörzet (Technikum, Belváros, Barátság, Közüzemi tömb) egy városrészben való kezelését. A településrész ilyen módon történő lehatárolását indokolja az a tény is, hogy a városrészen kívül minden irányban élesen elütő építészeti, illetve területhasználati módokat találhatunk. Északról megjelennek a paneles övezetek, nyugatról a kertvárosias övezetek, délről és keletről pedig a zöldterületek.

A városrész négy alkörzetet foglal magába:

- Technikum városrész
- Belváros
- Barátság városrész
- Közüzemi tömb térsége

A városrész története - általános jellemzése

A városrész jelentős része, egységes építészeti koncepció alapján az 1950-es 1960-as évek során épült ki. A Városközpont, Dunaújváros – lakosságszámát tekintve – legnagyobb (2001-ben még több mint 20.000, 2011-ben 19.000 fő) és legkomplexebb tervezést igénylő területe, amely alapvetően befolyásolja a város karakterét, élhetőségét, kulturális és innovációs potenciálját.

A terület Dunaújváros közintézményekkel (pl. Városháza, Múzeum, Könyvtár, Kortárs Művészeti Intézet, Főiskola), alapellátó egységekkel (Kórház, Rendelőintézet, óvodák, iskolák) és különböző funkciókkal (igazgatás, kereskedelem, oktatás, egészségügy, szolgáltatások, stb.) legjobban ellátott területe, a szellemi és közösségi élet központja.

A városrész megközelíthetősége – a városközpontba futó utaknak és a jó tömegközlekedési infrastruktúrának köszönhetően – minden városrész felől megfelelő. A funkciók viszonylag nagy koncentrációjának és a megfelelő közúti keresztmetszeteknek köszönhetően sokan az autós közlekedést preferálják, ami azonban a városrész több területén (pl. Belváros, Főiskola környéke) parkolási problémákat okoz.

A térség közműhálózata megfelelően kiépített, a kapacitások sok területen egy nagyobb népességszám igényeit is ki tudnák elégíteni, ugyanakkor a műszaki színvonal folyamatos fejlesztésére szükség van a kor követelményeinek történő megfelelés érdekében.

A városrehabilitációs beavatkozások területén az új funkciók, az esetlegesen nagyobb kapacitásigénynek megfelelően, a közút és közműhálózat vizsgálatát el kell végezni.

Térszerkezet és területhasználat

A Városhelyközpontban döntően nagyvárosias és településhelyközponti vegyes övezetek találhatók, zömmel hagyományos építési móddal jellemezhető lakó és középületekkel, szigorúan tervezett és rendezett utcahálózattal, valamint közterekkel. Ezt egészíti ki a körzet dél-nyugati részén a Kenyérgyári úttól délre egy viszonylag nagy kiterjedésű kereskedelmi és gazdasági zóna, valamint a Belvárosban a Kórház és Rendelőintézet egészségügyi területe, melyek jelentős fejlesztési potenciállal rendelkeznek. 2014-ben kapta meg a használatba vételi engedélyt a dunaújvárosi kórház új helyközponti technológiai tömbje, mely közel 4 milliárd forintos forrásból épült.

A Városhelyközpont területe négy összetartozó, ugyanakkor más területhasználattal jellemezhető településrészt foglal magában: A Belváros városhely a város helyközpontja, lakó, igazgatási, szolgáltatási és kereskedelmi funkciókkal egyaránt rendelkezik. A Technikum városhely zömmel intenzív lakóhelyközpontjához tartozó terület, alapellátást biztosító intézményekkel. A Közfürdői tömb városhely helyközponti vegyes övezete, a lakó és szolgáltatási funkciók mellett helyet ad középiskolának, gondozási helyközpontnak, s nem utolsósorban a város főiskolájának. A Barátság városhely lakóhelyközponttal jellemezhető, néhány közszolgáltatással és időkert otthonával.

A város legmeghatározóbb útvonalai (Dózsa György út, Aranyvölgyi, Vasmű út) sugárirányban futnak össze a Városhelyközpontban, a főútvonalakra merőlegesen a gyűjtő utak egész hálózata kapcsolódik, melyek közül nagy jelentősége van a terület feltárásiában a Szórád Márton útnak és a Bocskai István utcának, melyek szerepe a tömegközlekedés tekintetében is meghatározó.

A városhelyközpont közlekedési szempontból a település egyik leginkább terhelt területe. Ennek egyik oka a helyközpont felé irányuló személygépjármű forgalom, melyet jelentős mértékben a szolgáltatások és munkahelyek megközelítése generál. A növekvő forgalom számos kedvezőtlen hatással jár, melynek mérséklése a közösségi közlekedés jelentős fejlesztésével történhet meg. Fontos megemlíteni azt is, hogy újabb parkolók létesítése esetében alternatív megoldások alkalmazása lenne indokolt (pl. mélygarázs, parkolóház) annak érdekében, hogy ne csökkenjen tovább a meglévő zöldterületek mérete.

A városhely rész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városhely rész népessége 2001-ben 22.421 fő volt, 2011-ben 19.046 fő él itt. A településrész lakossága igen nagy mértékben csökkent az időszakban, a városhelyon belül Béke és Paneles lakóterület városhelyrészek mellett a legjelentősebben (15,05%-kal). Minthogy ez a településrész Dunaújváros legnépesebb városhelyrésze,

az itt tapasztalható népességveszteség az egész települést jelentősen érinti. A népességfogyás szintje meghaladja a város egésze esetében tapasztalt csökkenést is (12,34%).

Az itt élő lakosság ilyen mértékű csökkenése mellett a lakásállomány kis mértékben növekedett: 2001-ben 10.003, 2011-ben 10.140 lakás volt található ezen a területen.

A városrész területén található a város két jelentősebb egészségügyi intézményei is: a Szent Pantaleon Kórház, amely a városon túlmutató ellátási körzetével a település kiemelkedő intézményének számít, valamint az egészségfejlesztési és mentálhigiénés feladatokat ellátó Egészségmegőrzési Központ.

A középiskolák jelentős része a városközpontba vonzza a diákokat: ide járnak a Széchenyi István Gimnázium, a Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola, a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola, a Dunaferri Szakközép- és Szakiskola, a Hild József Szakközépiskola, Szakiskola, Speciális Szakiskola és Kollégium tanulói egyaránt. Az alapfokú oktatás intézményei közül is nagy arányban találhatóak a városközpontban: itt van a Móricz Zsigmond Általános Iskola, a Vasvári Pál Általános Iskola, a Szilágyi Erzsébet Általános Iskola, a Sándor Frigyes Alapfokú Művészeti Iskola és a Rosti Pál Gimnázium, Általános és Szakképző Iskola. Ugyancsak elmondható, hogy az óvodák közül is jelentős számban található a városrész területén: a Dunaújvárosi Óvoda Kincskereső, Aprók Háza, Aranyalma, Csillagvirág, Duna-parti, Mesevár, valamint Szivárvány Tagóvodája.

A legkisebbek intézményei közül a Zengő-Bongó Bölcsőde, a Napraforgó Bölcsőde, a Liszt Ferenc Kerti Bölcsőde és a Hétszínvirág Bölcsőde szolgáltatásait is e városrészen belül lehet elérni, igaz, annak egymástól viszonylag távol eső pontjain.

Ugyancsak ezen a területen - bár egymástól viszonylag távol - helyezkedik el a Dunaújvárosi Főiskola és az intézmény Kerpely Antal Kollégiuma.

Természetesen a város központjában érhetjük el a települési önkormányzat épületét, a Városházát is. Emellett itt tekinthetők meg a Bartók Kamaraszínház és a Kortárs Művészeti Intézet előadásai, az Intercisa Múzeum kiállításai és a Dunaújvárosi Szoborpark.

A szociális intézmények egy része is a Városközpontban kapott helyet: az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád-házi Szent Erzsébet Idősek Otthonai egységei közül a Dunasoron és a Barátság úton történik az időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása, míg az időskorúak átmeneti ellátását biztosító létesítmény a városrész északi részén, a Batsányi utcában működik. Ugyanitt lehetőség nyílik házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés igénybe vételére is.

Az Útkeresés Segítő Szolgálat családsegítő és gyermekjóléti intézménye a Bartók Béla utcában található.

A településrész legnagyobb foglalkoztatója, a Szent Pantaleon Kórház a város centrumában kapott helyet, 865 főnek biztosít munkát. A városrészen jellemzően a szolgáltatás területén működő vállalkozások találhatóak, számos bank, üzlet, kiskereskedelmi egység és étterem várja az ügyfeleket.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

1. Technikum településrész

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	9.180	8.195
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	15,1	12,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	61,1	61,8
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	23,8	26,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	22,9	11,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	10,1	13,4

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A 2011-es népszámlálási adatokat összevetve 2001-es mutatókkal, egyértelműen láthatjuk, hogy a településrész népessége fogy (10,73%-kal 10 év alatt) és öregszik. 2011-re a 0-14 évesek aránya 12%-ra esett vissza, ez azonban továbbra is 0,3%-kal magasabb a város egészére (11,7%) vonatkozó mutatónál. A munkaerő-piaci szempontból aktív korú (15-59 éves) lakosság aránya emelkedett szerény mértékben, de 2%-kal elmarad a városi szinttől (63,8%), míg a 60 év feletti népesség aránya 2,4%-kal nőtt, a városi értéket 1,7%-kal haladja meg.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy több településrészrel összevetve viszonylag magasnak tekinthető (11,8%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%), bár 2001-hez képest jelentős pozitív változás történt.

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül 13,4%, a teljes városra vonatkoztatott értéknél (16,4%) 3,0%-kal alacsonyabb, ezen a területen szerény javulás tapasztalható az elmúlt évek során.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	36,5	36,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	12,7	7,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	58,1	59,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	41,2	42,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	54,1
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	12,3
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	7,4

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói 2011-ben a városi szinten mért adatokhoz igen hasonlóak, annál kis mértékben kedvezőtlenebbek. Az itt élő aktív korú népesség több, mint egyharmada nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel (a mutató értéke

gyakorlatilag megegyezik 2001-ben és 2011-ben). A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya tekintetében javulást tapasztalhatunk, emellett azt is láthatjuk, hogy a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya – minimálisan meghaladva a városi átlagot (59,3%) – 1,5%-ot emelkedett az elmúlt évek során. Szerény szintű, de kedvezőtlen folyamat, hogy emelkedett a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is.

A munkanélküliek (12,3%) és a tartós munkanélküliek aránya (7,4%) kedvezőtlen képet mutat, összevetve az adatokat egyéb városrészekkel, illetve a város egészének mutatóival.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	3.962	4.027
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	2,5	0,8

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A lakások száma 2001 és 2011 között 1,64%-kal emelkedett, ennél azonban jelentősebb az a változás, amely a lakások minőségében ment végbe: az alacsony komfortfokozatú lakóingatlanok aránya 2,5%-ról a kevesebb, mint negyedére csökkent 10 év alatt.

2. Belváros

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	10.052	8.222
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	11,7	10,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	58,2	57,7
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	30,0	31,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	18,2	8,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	15,3	21,1

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A városrész legnépesebb alkörzetének népessége 2011-re közel 20%-kal esett vissza a 2001-ben rögzített értékhez képest. A településrész korszerkezete alig változott a vizsgált időszakban (szerény mértékben öregszi), tehát a változás alapvetően a népesség elvándorlására vezethető vissza.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy viszonylag alacsony (8,7%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%) és 2001-hez képest jelentős pozitív változás történt.

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül 21,1%, a teljes városra vonatkoztatott értéknél (16,4%) 4,7%-kal magasabb.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	36,8	31,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	9,3	5,6

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	57,7	63,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	46,1	45,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	53,8
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	10,8
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	6,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói 2011-ben városi szinten kedvezően változtak. Az itt élő aktív korú népesség közel egyharmada nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel (az adat szintje 5%-ot javult 2001-2011 között). A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya tekintetében javulást tapasztalhatunk, és azt is láthatjuk, hogy a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya közel 6%-ot emelkedett. Ugyancsak kedvező változás tapasztalható a foglalkoztatott nélküli háztartások arányában, bár az adat értéke a városi szintnél (38,4%) 6,7%-kal magasabb, tehát kedvezőtlenebb.

A munkanélküliek (10,8%) és a tartós munkanélküliek aránya (6,0%) gyakorlatilag megegyezik a város egészének mutatóival.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	4.871	4.982
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	2,4	1,8

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A lakások száma 2001 és 2011 között 2,28%-kal emelkedett és a lakások komfortszintje is javult: az alacsony komfortfokozatú lakóingatlanok aránya 2,4%-ról 1,8%-ra csökkent 10 év alatt.

3. Barátság településrész

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	1.829	1.637
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	9,5	8,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	47,0	48,5
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	43,5	42,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	26,1	14,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	9,7	13,3

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Az alkörzet népessége 2011-re 10,5%-kal esett vissza a 2001-ben rögzített értékhez képest. A településrész korszerkezete szerény mértékben változott a vizsgált időszakban (kis mértékben fiatalodott, csökkent a 60 év feletti aránya, nőtt a 15-59 évesek aránya), ami arra is utal, hogy a 10% feletti lakosság fogyás jórészt a népesség elvándorlására vezethető vissza.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy bár csökkent, továbbra is magas (14,2%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%).

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül 13,3%, a teljes városra vonatkoztatott értéknél (16,4%) 3,1%-kal alacsonyabb.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	36,6	34,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	14,7	9,8
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	52,2	60,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	52,4	51,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	62,2
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	12,5
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	7,4

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói 2001-2011 között kedvező módon változtak, azonban rosszabb szintet mutatnak a városi értékeknél. Az itt élő aktív korú népesség több, mint egyharmada nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya tekintetében javulást tapasztalhatunk, és a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya is javult, 2011-ben 1,3%-kal meghaladja a városi átlagot (59,3%). A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 1,4%-kal csökkent, összhangban az aktív népesség súlyának növekedésével. Ez az érték (51%) azonban továbbra is jelentősen túllépi a városi szintet (38,4%).

A munkanélküliek (12,5%) és a tartós munkanélküliek aránya (7,4%) a város egészének mutatóival összevetve kedvezőtlen képet mutat. Az alkörzet foglalkoztatási szempontból tehát továbbra is a város rosszabb helyzetben lévő településrészének tekinthető.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	886	882
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	0,7	1,1

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A lakások száma 2001 és 2011 között alig változott (0,5%-kal csökkent), ugyanakkor az alacsony komfortfokozatú lakóingatlanok aránya 0,7%-ról 1,1%-ra emelkedett. Több eddig megismert településrészsel szemben tehát a Barátságban kedvezőtlenül változott a lakáshelyzet.

4. Közüzemi tömb térsége

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	1.360	992
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	5,7	4,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	84,9	82,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	9,4	13,2

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	14,8	4,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	10,1	14,1

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A kis népességű településrész lakossága a népszámlálási adatok tanúsága szerint drasztikus csökkenést mutat: a fogyás mértéke 27,06% 10 év alatt. Az alkörzet korösszetétele egyedinek mondható: igen magas 2011-ben a 15-59 évesek aránya (82,4%, amely 18,6%-kal magasabb a települési szintnél), nagyon alacsony a gyermekek aránya (4,4%, a városi 11,7%-kal szemben), ugyanakkor a 60 év feletti népesség aránya is 11,3%-kal alacsonyabb a városi szintnél.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy alacsony (4,5%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%) és 2001-hez képest jelentős pozitív változás történt.

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül 14,1%, a teljes városra vonatkoztatott értéknél (16,4%) 2,3%-kal alacsonyabb. Mindebből következően a településrész lakosságának többsége középfokú végzettséggel rendelkezik.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	76,0	79,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	10,3	3,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	23,4	20,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	42,4	47,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	78,5
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	17,4
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos)	na.	14,1

munkanélküliek aránya, %)		
---------------------------	--	--

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági mutatói 2011-ben a városon belül igen kedvezőtlennek mondhatóak. Az itt élő aktív korú népesség közel 80%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. Nagyon alacsony a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya (20,3%), amely romlott is az elmúlt évek során és messze elmarad a városi átlagtól (59,3%). Ugyancsak kedvezőtlen folyamat, hogy emelkedett a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya – összhangban a nem aktív népesség súlyának növekedésével. A mutató értéke (47,2%) 2011-ben 8,8%-kal kedvezőtlenebb a városi adathoz.

A kedvezőtlen foglalkoztatási helyzet mellett tanúskodik a munkanélküliek (17,4%) és a tartós munkanélküliek (14,1%) arányának mutatója is: Az alkörzet tehát e szempontok mérlegelésével igen kedvezőtlen képet mutat foglalkoztatási szemszögből.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	284	249
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	2,1	6,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A lakások száma 2001 és 2011 között 12%-ot meghaladó mértékben csökkent, jól mutatva az alkörzet városon belüli elmaradott helyzetét. Emellett a lakások minőségében is kedvezőtlen változás ment végbe: az alacsony komfortfokozatú lakóingatlanok aránya 2,1%-ról, közel háromszorosára emelkedett.

VI. Paneles lakóterület

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: Castrum északi és nyugati partél, Pincesor, Arany János utca, Pentele lépcső, kelet felől: a 62/2 és 63/1 hrsz-ú telek keleti oldala, a Batsányi u., a 412 hrsz-ú út, , a 451/76 hrsz-ú telek keleti oldala, a 448 hrsz-ú telek keleti oldala, dél felől: Dózsa György út, Aranyvölgyi út, Apáczai Csere János utca, nyugat felől: Aranyvölgyi út, Szórád Márton út.

A lehatárolás megalapozottsága

A Paneles lakóterület, mint a város legsűrűbben lakott területe, karakterét és épületállományát (paneles technológiával épült 4-5 és 10 emeletes épületek, hozzá tartozó, zömében előre gyártott elemekből álló közintézményekkel és kiszolgáló létesítményekkel) tekintve, a környező városrészekről (Pentele, Városcsokor, Zöldterületek és Duna-part) elüt. Funkcionális sokszínűsége elmarad a Városcsokortól, a körzet jellegét erőteljesebben határozza meg a lakófunkció. A paneles építési mód és a sűrű beépítésű lakótelepi kialakítás határozzák meg a terület problémáit (pl. megfelelő alközpont hiánya, parkolási nehézségek, a lakásállomány műszaki felújításának kérdései, a lakásállomány szerkezete) és fejlesztési szükségleteit is, melyek speciálisan a településrészben található két alkörzetre (Dózsa, Római) jellemzőek.

A városrész két alkörzetet foglal magába:

- Dózsa városrész
- Római városrész

A városrész története - általános jellemzése

A közel 13.000 lakost magába foglaló városrész, Dunaújváros legsűrűbben lakott területeként jelenik meg, ahol a lakásállományában meghatározó szerepet játszott a paneles építési mód. A településrész valódi városrészcentrummal nem rendelkezik, bár a terület határát képező Dózsa György út mentén számos kiskereskedelmi egységet, szolgáltatást találhatunk, mégsem tekinthető természetes központnak. Mint ahogy a Római városrészben Domanovszky Endre tér és Üzletsor térségében létesített városépítészeti egységet alkotó, szolgáltató kisközpont, vagy a lakótelep belső tereiben megjelenő oktatási intézmények sem tekinthetők centrumszervező erőnek, mivel rendszerint teljesen önállóan jelennek meg. A városrészben élők jelentős számához képest kevés a kulturális programoknak, civil szervezeteknek helyet biztosító közösségi tér, illetve létesítmény, ugyancsak gondot okoz a korlátozottan rendelkezésre álló sportolási és szabadidő-eltöltési lehetőségek.

Nehéz helyzet elé állítja a körzet lakótelepi részeit a gépjárművek számának folyamatos emelkedése. A kialakítandó parkolóhelyek számát annak idején jóval alacsonyabb gépkocsi/lakás arányszám alapján határozták meg, így napjainkra – a mobilizáció erősödésével – az igényeknél kisebb a rendelkezésre álló parkolóhely. A felszíni parkolási helyszükséglet folyamatos növekedése azonban már a zöldterületeket fenyegeti. A megfelelő közúti keresztmetszeteknek és a közúthálózat sűrűségének köszönhetően a városrész jól közlekedhető, problémát csak a reggeli és délutáni csúcsidők jelentenek, melyeket megfelelő

forgalomszervezéssel, körforgalmi csomópontok építésével kezelni lehet a jövőben. A tömegközlekedés fejlesztése hozzájárulhatna ahhoz, hogy minél kevesebben érkezenek gépkocsival a városrészbe, illetve akik azt eleve ritkábban használják, ne a ház előtt, hanem távolabbi garázsvárosban helyezték el azt.

Általános területi probléma, hogy a lakótelepi lakásállomány szerkezete rugalmatlan, a lakástípusok száma nagyon korlátozott. A lakások összkomfortosak ugyan, de a minimálisra zsugorított alaprajzi méretek mégis „diszkomfort-érzetet” okoznak. A paneles technológiával épült lakóházak elégtelen hőszigetelése, illetve a lakások megoldatlan egyedi fűtésszabályozása és hőmennyiségmérése energiapazarláshoz vezet. Nem véletlen, hogy az elmúlt években több lakóház esetében is elindult a panelházak hőszigetelése.

Mindkét alkörzetben a kezdetektől jellemző, hogy a zöldfelületek aránya nagyon alacsony és a közösségi terek száma, minősége és kiépítettsége sem érte el más városrészek szintjét. A rendszerváltás óta ezen városrészek épített környezete nem fejlődött olyan mértékben, mint a többi paneles lakótelep, így lassan a műszaki leromlásuk fenyeget.

Térszerkezet és területhasználat

A városrészben található lakótelepek az épületek elhelyezésével, elrendezésével, az utcahálózat kialakításával az építési idejükre jellemző országos trendeket követték. Különösen a Dózsa városrészben, a Szórád Márton, az Aranyvölgyi és a Dózsa György út által beszorított háromszögben látható az adottságokhoz alkalmazkodó optimális térkihasználásra való törekvés. A Római városrész esetében szintén megtalálható ez a tervezettség, csak itt a belső szerkezeti kialakításban szerepet játszottak a domborzati viszonyok, amely meghatározta a telepítési rendet. A városrész elhelyezkedését tekintve a városon belül az egyik legjobb helyzetben lévő terület, amely megfelelő közúti feltártságának köszönhetően jól elérhető minden szomszédos városrész irányából. A városrész legfontosabb közlekedési útvonalait észak-dél irányban a Szórád Márton út, az Aranyvölgyi út és a Vasmű út képviseli, míg a kelet-nyugati viszonylatok esetében a Dózsa György út, az Esze Tamás utca-Köztársaság út, illetve a Bercsényi Miklós utca-Apáczai Csere János utca játssza a legmeghatározóbb szerepet. Jelentős forgalmi szerepet tölt be a Római városrészen belül a Római krt. és Martinovics Ignác utca, amely egyfajta „kiskörútként” funkcionál, valamint a helyi tömegközlekedés legfontosabb útvonalaként jelenik meg, kedvező helyzetet teremtve a városrész lakói számára. A Római városrész alkörzet esetében fontos kiemelni, hogy észak felől csak egy meredek és keskeny úton keresztül közelíthető meg (Pince sor). A növekvő személygépjármű mellett gyakran okoz problémát az út keresztmetszete, forgalomátengedő képessége.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrész népessége 2001-ben 14 022 fő volt, 2011-ben azonban már csak 11 659 fő élt itt. Ahogy korábban láthattuk, a város egészében az adott időszakban a népesség jelentősen csökkent (a KSH népszámlálási adatai szerint 12,34%-kal), és ez a folyamat volt tetten érhető a Paneles lakóterületen is a vizsgált időszakban (itt a csökkenés aránya a városi mértéket meghaladó: 16,85%).

Hasonló tendenciát tapasztalunk a lakásállomány alakulását illetően is, hiszen míg 2001-ben 5.811 db, addig 2011-ben már csak 5.795 darab lakást tartottak számon a városrészben.

A Római városrész infrastrukturális és szociális szempontból is hátrányosabb helyzetű a település más részeinél, így 2014-ben jelentős beavatkozások kezdődnek a területen szociális városrehabilitációs program keretei között.

A városrész területén számos közintézmény, iskola és óvoda is megtalálható. Itt működik a Rudas Közgazdasági Szakközépiskola Szakiskola és Kollégium, a Móra Ferenc Általános Iskola, a Dózsa György Általános Iskola, a Petőfi Sándor Általános Iskola, valamint a Gárdonyi Géza Általános Iskola mellett a Dunaújvárosi Óvoda Római Városrészi, Zalka Máté utcai és Margaréta Tagóvodája, és a Logopédiai Intézet is. A városrész északi részén tekinthető meg a dunaújvárosi Római Kőtár és Romkert.

A városrészben működő jelentősebb kereskedelmi egységek közül kiemelhető a SPAR supermarket, a CBA áruház, valamint a TESCO Expressz. Számos vendéglátó egységet, éttermet és cukrászdát is találunk a városrészben, így itt működik például a Domino cukrászda. Számos vállalkozás székhelye, vagy telephelye található a Paneles lakóterület városrészben, így itt működik többek között a Medisoft Kft. vagy a Pentelesolar Kft. is.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

1. Dózsa városrész

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	4.187	3.433
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	14,4	12,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	66,2	59,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	19,4	28,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	19,7	10,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	11,5	14,7

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Az adatok tanúsága szerint e településrészben 2001 és 2011 között jelentős mértékben, 18 százalékkal csökkent a népessége. Ugyanebben az időszakban a lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 14,4-ről 12,2 százalékra csökkent.

Az aktív korúak arányának alakulásában egyértelmű negatív tendencia figyelhető meg (66,2 százalékról 59,2 százalékra csökkent az érték), míg a 60 évnél idősebbek aránya jelentősen, 19,4 százalékról 28,6 százalékra nőtt.

A 2011-es lakosság iskolai végzettségét tekintve megállapíthatjuk, hogy relatíve alacsony a (10,3%) legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (a városi szinten mért érték 12%), ami közel fele a 2001-ben mért értéknek.

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességen belül 2011-ben 14,7%, míg 2001-ben ez az érték 11,5% volt.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	32,4	33,9

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	9,8	6,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	62,1	60,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	32,4	42,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	53,9
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	11,4
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	6,4

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói 2011-ben vegyes képet mutatnak. A rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül kismértékben emelkedett (32,4 százalékról 33,9 százalékra), miközben a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 9,8 százalékról 6,6 százalékra csökkent. Jelentős mértékben nőtt (32,4 %-ról 42%-ra) ugyanakkor a településrészen a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, mely 2011-ben némileg meghaladta a városi szintű értéket (38,4%).

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	1.807	1.790
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	1,0	0,6

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A településrészen a lakásállomány kismértékben csökkent, miközben ugyancsak visszafogott csökkenés volt tetten érhető az alacsony komfort fokozatú lakások aránya tekintetében.

2. Római városrész

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	9.835	8.226
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	15,7	12,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	69,9	60,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	14,4	27,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	24,5	12,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	9,3	12,1

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A KSH adatbázisa szerint 2001 és 2011 között jelentős mértékben, mintegy 16,35 százalékkal csökkent a településrész lakossága. Mindeközben a 0-14 évesek aránya a lakónépességen belül 15,7%-ról 12,35%-ra csökkent, és ezzel párhuzamosan a 60 évesnél idősebbek aránya közel duplájára – 14,4%-ról 27,2%-ra emelkedett. A lakónépességen belül a 15-59 évesek aránya 69,9%-ról 60,3%-ra csökkent, ami a 2011-es városi szintű értéktől (63,8%) elmarad.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a vizsgált időszakban felére csökkent, miközben jelentősen nőtt a 25 éves és idősebbek arányában a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	33,1	34,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	11,6	7,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	62,6	58,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	27,6	40,5
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	54,3
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	10,5
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	6,5

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói alapvetően kedvezőtlenül alakulnak. 2011-ben az itt élő népesség 34,4%-a nem rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel, egy évtizeddel korábban ez az arány 33,1% volt. Noha a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 11,6 százalékról 7,2 százalékra csökkent, sajnos ugyanez a tendencia volt megfigyelhető a foglalkoztatottak arányát illetően. Jelentősen nőtt – 27,6%-ról 40,5%-ra, a városi szintű értéket meghaladó mértékűre – a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. A városrészben 2011-ben 54,3 százalék volt a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakóterületi népességen belül, míg a munkanélküliek aránya 10,5% volt. Ezen belül a tartós munkanélküliek aránya 6,5%, ami kismértékben haladja meg a városi szintű értéket (6,3%).

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	4.004	4.005
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	1,8	0,7

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Bár a lakások számában a vizsgált időszakban jelentős változás nem történt, a városrészben az alacsony komfort fokozatú lakások aránya jelentős mértékben – 1,8%-ról 0,7%-ra – csökkent.

VII. Dunaferre

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: DUNAFERR Rt. I. kapu, északkeleti kerítésvonal, DUNAFERR Rt. XIV. kapu és északi kerítésvonal, kelet felől: Papírgyári út, dél felől: Délivárosi út, nyugat felől: Papírgyári iparvágány, Délivárosi út.

A lehatárolás megalapozottsága

Az ISD Dunaferre ipari telephelye a város területének mintegy egyharmadát foglalja el, a lehatárolás alapját pedig a terület tulajdonviszonya határozza meg. A Dunaferre telephelyének önálló városrészként történő feltüntetését nem csak a

város területéhez képest hatalmas kiterjedése teszi szükségessé, hanem a rendelkezésre álló (nagyobb részt barnamezős) fejlesztési területek nagysága, valamint a fejlesztések nagyságrendje és a városra gyakorolt jelentős hatása is. Bár a város vezetésének közvetlen beleszólása nincs a fejlesztésekbe, de mint a térség legnagyobb foglalkoztatója (7500 fő) és a város iparüzési adóbevételeit mintegy 20-25%-ban meghatározó cég döntései fontosak a város számára, ezért Dunaújváros kész minden olyan fejlesztési elképzelésben partner lenni, amely a település érdekeivel megegyezik. A cég jelentőségét jól tükrözi, hogy az IDS Dunaferri telephelyét a jelen IVS is önálló városrészként tartja számon.

A városrész története - általános jellemzése

Az ISD DUNAFERR Dunai Vasmű Zrt. telephelye a város szerkezeti tervében ipari-gazdasági területként van nyilvántartva. A Dunai Vasmű (mai hivatalos nevén ISD DUNAFERR Dunai Vasmű Zrt.) a II. világháború utáni iparfejlesztési stratégia "gyermeké". A nehézipar megteremtésének szándéka tette sürgetővé egy új kohászati nagyüzem megépítését, mely a Dunapentele és Kisapostag közötti nagyterjedésű fennsíkon valósult meg. A piacgazdasági követelmények szerint átalakított, konszernként működő és részben külföldi tőkebevonással privatizált vállalatcsoport napjainkig megtartotta, sőt növelte a hazai iparban betöltött szerepét. A korábbi gyáróriáson belül az elmúlt évtizedekben – az ISD Dunaferri Zrt. szervezetéhez tartozó – több önálló profitérdekeltségű gazdasági társaság jött létre (mint például a ISD kokszoló kft, Dunaferri acélszerkezeti kft., a Ferrote ipari és kereskedelmi kft., az ISD power kft., Metab Kft, ISD Dutrade Kft, ISD Portolan Kft, a Dunaferri Rt. területéhez illeszkedő Linde Gáz Magyarország Rt. stb.). Az ISD Dunaferri a területén belül szerelő, javító részlegekből életképes, önálló telephellyel működő szak-szerelőipari cégek alakultak.

Az ISD Dunaferri – valamint a hozzá kötődő helyi gazdasági szereplők – tevékenységének a város még ma is jelentős haszonélvezője, amely nem csak a foglalkoztatáson, illetve a helyi iparüzési adó befizetésén keresztül jelentkezik, hanem a cég társadalmi felelősségvállalásában is. A városnak létérdeke, hogy az ISD Dunaferri Zrt. ne csak megmaradjon, hanem fejlődjön, olyan technológiováltást hajtson végre, amely hosszabb távon is biztosítani tudja a cég versenyképességét, innovációs teljesítményének fokozását. A város igyekszik biztosítani mindazon háttérfeltételeket, melyek biztosíthatják a cég innovációfejlesztő, -hordozó képességének és lehetőségének kiteljesedését, valamint "gazdasági hídfő-szerepével" a hazai fejlesztések meghatározó területeként nem csak termelő, de logisztikai "központ-volta" is kiteljesedhet.

A városrész ipari gazdasági jellegéből fakadóan állandó népességgel nem rendelkezik, ezért a demográfiai jellemzés nem készült a területről. Az iparterület infrastrukturális állapota megfelelő, a kiépített kapacitások a cég gazdasági tevékenységének szükségleteit elégíti ki.

Térszerkezet és területhasználat

A Dunaferri gyártelepe kialakult ipari-gazdasági terület, melyen belül a technológiai korszerűsítéseknek köszönhetően a jelenleg meglévő területi tartalékok növekedése prognosztizálható. A felszabaduló területek ipari-raktározási célú hasznosítása elképzelhető, hiszen az iparterület közlekedési feltártsága és megközelíthetősége megfelelő. A telephely elérése a város irányából a Szórád Márton-Hunyadi út, valamint a Vasmű út felől lehetséges, míg délről a Papírgyári út teremti meg a kapcsolatot a 6-os főközlekedési út és a gyártelep portái között. A Dunaferri belső úthálózata a termelési és logisztikai igényeknek megfelelően épült ki, ugyanez mondható el a sűrű ipari vasúti hálózatról is, melyek a 42-es számú vasúti fővonalra futnak ki, s közvetlen kapcsolatban vannak a Szalki-szigeti teherforgalmi kikötővel.

A településrész közúti megközelíthetőséget jelentősen javítaná, ha megépülne a IX. kaput (Dunaújváros Délivárosi út) a 6-os számú főúttal összekötő út a nyugati oldalon.

A Dunaferri saját belső vonalhálózattal és önálló vasútüzemmel rendelkezik, iparvágányokkal kapcsolódik Dunaújváros állomáshoz. A vasútállomásról a 42-es és 43-as országos fővonalak érhetőek el, továbbá a Dunaújváros kikötőbe vezető 8 kilométer hosszú villamosítatlan iparvágány is (a kikötő a IX. városrészben található).

A Dunaferri területen több hektárnyi terület lenne hasznosítható barnamezős beruházások révén, azonban a helyzetet nehezíti, hogy a fejlesztések által nem önkormányzati, hanem magántulajdon érintett. Emellett ki kell emelni, hogy az ipari tevékenység következményeként ugyancsak több hektárnyi rehabilitálandó, szennyeződésektől mentesítendő terület is van.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrészre vonatkozóan sem 2001-ben, sem pedig 2011-ben nem álltak rendelkezésre KSH adatok.

A városrész területén található közintézmények alapvetően a DUNAFERR működéséhez, valamint az itt dolgozók igényeinek kielégítéséhez kapcsolódó profillal rendelkeznek. Itt található a Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság, a Dunaferri Szakközép- és Szakiskola valamint a DUNAFERR Dunai Vasmű Részvénytársaság Humán Intézet Műszaki Könyvtára

A városrész gazdasági adottságait egyértelműen és kizárólagosan a DUNAFERR és ennek leányvállalatai, partner cégei határozzák meg. Itt működik így az ISD DUNAFERR Zrt.-n kívül például a Dunaferri Vámügynökség Kft.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

A városrész egy alkörzetet (Dunaferr) foglal magába.

VIII. Egyéb iparterület**A városrészt határoló utcák és objektumok**

Észak felől: A 319 hrsz-ú telek keleti és északi oldala, valamint a 317 hrsz-ú telek déli határvonala (Keleti terület), kelet felől: A Máv állomás területének keleti határa, papírgyári iparvágány, Délivárosi út + a Papírgyári út keleti részén lévő telkek keleti határvonala (Keleti terület), dél felől: közigazgatási határ, belterületi határ, Szeméttelepi út, Papírgyári út + a város belterületi határvonala (Keleti terület), nyugat felől: 6-os út + Papírgyári út (Keleti terület).

A lehatárolás megalapozottsága

A városrész Dunaújváros belterületi részéből azokat a terület egységeket foglalja magába, melyek a város szerkezeti tervében dominánsan, kereskedelmi-szolgáltató gazdasági (Nyugati Gazdasági Terület), vagy ipari-gazdasági terület (Déli Iparterület, Papírgyár és környéke), illetve ilyen területhasználati móddal jellemezhetők. Leginkább a funkcionális egybetartozás és a hasonló jellegű fejlesztési elképzelések határozták meg a körzet területeinek együttes kezelését. A településrész egésze nem képez egybefüggő területi egységet, mivel a Keleti Gazdasági Terület a Dunaferri iparterületének közbeékelődése miatt, térben elkülönül a fentebb említett másik három gazdasági területtől, ennek ellenére semmi nem indokolja (más funkció, területhasználat, nagyobb méret, vagy eltérő fejlesztési elképzelés) önálló városrészként történő szerepeltetését.

A városrész négy alkörzetet foglal magába:

- Nyugati gazdasági területek
- Déli Iparterület
- Papírgyár és környéke (közös térképen a Déli Iparterülettel)
- Keleti gazdasági terület

A városrész története - általános jellemzése

A városrészben ipari és kereskedelmi területek nagy kiterjedésben állnak rendelkezésre termeléssel, kereskedelemmel és szolgáltatással foglalkozó, kis-, közép- és nagyvállalkozások számára. A városrész négy gazdasági területet, illetve területhasználati egységet foglal magába. Nyugati Gazdasági Területen alapvetően nagy helyigényű kereskedelmi, ipari vállalkozások, valamint szolgáltatással foglalkozó cégek (pl. Tűzép telephely, építőipari kereskedéseket, építőipari cégek, Alba Volán dunaújvárosi telephelye) egyaránt telephelyre leltek, de itt találhatjuk a város vasútállomását is. Ettől némileg eltérő karaktert és vállalkozói képet mutat a Déli Iparterület, valamint a Papírgyár és környéke, ahol nagyobb számban jelentek meg a termelő cégek, s jelentős kiterjedésű fejlesztési területek állnak rendelkezésre. A településrész legvegyesebb területhasználatát mutató térsége a Keleti Gazdasági Terület, ahol megjelennek a nagyvállalatok (FERROBETON Zrt., Mommert Zrt.) ugyanúgy, mint a kisebb szolgáltatók, vagy alulhasznosított sportpályák.

A különbözőségeik ellenére a városrész közös vonása a térségi viszonylatban jelentkező jó megközelíthetőség, s a különböző gazdasági tevékenységek számára rendelkezésre álló – akár az egyedi igényeket (nagy alapterületű kereskedelmi egység létesítése, logisztikai központ kialakítása, nagy alapterületű termelő központ kialakítása, stb.) is biztosítani képes – jelentős fejlesztési terület. A városrészben nem találhatunk bejelentett lakónépességet, ugyanakkor a körzet vállalkozásai több ezer ember számára biztosítanak munkahelyet. A

telephelyek elérése gyalogosan, tömegközlekedési eszközzel, vagy kerékpárral azonban nehézkes, melyet figyelembe kell venni a terület jövőbeli fejlesztésénél.

Térszerkezet és területhasználat

A városrész térszerkezetének fő elemét a 6-os számú főközlekedési út, a Dózsa György út és a Papírgyári út alkotja. A felsorolt közlekedési utak biztosítják a város irányából a gazdasági területek megközelíthetőségét. Ugyancsak ezek az utak bonyolítják le a közösségi közlekedés nagy részét, melynek bővítésére igen nagy szükség lenne a jövőben, hiszen a fejlesztendő gazdasági területek a lakókörzetektől távol, a város szélén terülnek el.

Amennyire kedvezőtlen a munkavállalók szempontjából a gazdasági terület városperemi elhelyezkedése, annyira kedvező a telephelyek fekvése a térségi elérhetőség és logisztikai potenciál szempontjából, hiszen a gazdasági területek nagyobb része az észak-dél irányú regionális összeköttetést biztosító 6-os számú főközlekedési út mellett helyezkedik el.

Különösen kedvező a Déli Iparterület elhelyezkedése, amely a legközelebb helyezkedik el az M8-as (kelet-nyugati irányú) autóúthoz. A városfejlesztési körzet nagyobb része (Nyugati Gazdasági Terület, Déli Iparterület, Papírgyár és környéke) nem csak közúti, hanem vasúti kapcsolattal is rendelkezik, amely a nagy szállítási igényű vállalkozások letelepedését segítheti elő.

A városrész területhasználata egységes képet mutat. A Nyugati Gazdasági Területen kereskedelmi-szolgáltatási gazdasági zónát találhatunk, illetve vasúti területet. Déli Iparterület, Papírgyár és környéke szinte kizárólag ipari gazdasági terület. A legvegyesebb területhasználati képet a Keleti Gazdasági Terület esetében tapasztalhatjuk, ahol ipari, kereskedelmi-szolgáltató, illetve sport- és szabadidős zónákat egyaránt találhatunk, amely széleskörű hasznosítási elképzelések (pl. gazdasági-szolgáltató, irodaparki, expo jellegű) megvalósítását teszi lehetővé a területen.

A még beépítetlen iparterületek feltárását, fejlesztését segíthetné, ha megépülne a IX. kaput a 6-os számú főúttal összekötő út a nyugati oldalon.

Fontos feladat a vasútállomás területén az intermodális személyforgalmi csomópont kialakítása és a szomszédos Béke városrésszel az akadálymentes közlekedési kapcsolat megteremtése, mely jelenleg a vasútvonal határoló funkciója miatt nem megoldott.

A városrészben előfordulnak rehabilitálandó és barnamezősként hasznosítható területek is.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrész népessége 2001-ben 309 fő volt, 2011-ben azonban már csak 192 fő élt itt úgy, hogy 2001-ben a Déli iparterületen még 7 lakost, a Nyugati gazdasági területen pedig 0 fő lakost mutatott ki a KSH adatbázis. 2011-ben utóbbin 71 fő,

az előbbin 0 fő lakos élt. Ugyanebben az időszakban a lakásállomány 3 darabról 0 darabra csökkent.

A városrész területén jelentős közintézmények – ipari jellegéből adódóan – nem találhatóak. Sport- és szabadidős zónák kizárólag a Keleti gazdasági területen találhatóak.

A korábban említetteken túl az itt működő cégek közül kiemelendő a Hamburger Hungária Kft., a Dutrade Zrt. SSC, az Ipartelep Üzemeltető és Hasznosító Kft., a LLumar Fóliázás Dunaújváros Gemino Dízel Kft., a Ferrobeton Zrt., valamint a Momert Zrt. A cégek közül több a város legjelentősebb foglalkoztatói közé sorolható: a Ferrobeton Zrt. mintegy 380 főt, Hamburger Hungária Kft. 360 főt foglalkoztat, míg a MOMERT Zrt. 240 fő számára biztosít munkahelyet.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

1. Nyugati gazdasági területek

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	0	71
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	-	2,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	-	83,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	-	14,1

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	-	28,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	-	0,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A KSH adatbázisa szerint 2001-ben 0 fő, míg 2011-ben 71 fő élt a településrészen. 2001-es adatok nem állnak rendelkezésre így a demográfiai folyamatokra vonatkozóan, ezért csupán azt rögzíthetjük hogy 2011-ben a lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 2,8% volt, ami jelentősen elmarad a városi szintű értéktől (11,7%). A 60 évesnél idősebbek aránya 14,1%, míg a 15-59 évesek aránya 83,1% volt 2011-ben.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 28,8 százalék volt, ami több mint kétszerese a városi értéknek. Felsőfokú végzettséggel rendelkező 2011-ben nem élt a településrészen.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	-	50,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	-	16,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	-	43,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	-	50,8
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	43,7
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	27,5
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	12,5

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói alapvetően kedvezőtlenebbek, mint a városi szinten mért adatok. 2011-ben az itt élő népesség 50,8%-a nem rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel, míg Dunaújvárosban összességében ez az arány 36% volt. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 16,9% volt településrészi szinten, míg városi szinten ez az érték jóval kedvezőbb (7,9%). Ugyancsak a városi szintű értékhez közelít a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (városi szinten 38,4%). A településrészben 2011-ben mind a munkanélküliek, mind a tartós munkanélküliek aránya meghaladta a városi szinten rögzített értéket.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	-	0
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	-	-

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Bár a településrész 71 fős lakossággal rendelkezik, a lakásállomány 2011-ben 0 db volt.

2-3. Déli iparterület – papírgyár és környéke

A településrész papírgyárat és környékét érintő részére sem 2001-ben, sem pedig 2011-ben nem állt rendelkezésre KSH adat, míg a Déli iparterület tekintetében 2011-ben nem tudott adatot szolgáltatni a Központi Statisztikai Hivatal. A településrész demográfiai-foglalkoztatási elemzése így módon nem lehetséges.

4. Keleti gazdasági terület

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	302	121
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	12,3	0,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	86,4	82,6
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	1,3	16,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	23,8	35,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	0,0	2,6

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A KSH adatbázisa szerint 2001 és 2011 között jelentős mértékben, mintegy 59,93 százalékkal csökkent a településrész lakossága. Mindeközben a 0-14 évesek aránya a lakónépességen belül radikálisan, 12,3%-ról 0,8%-ra csökkent, és ezzel párhuzamosan a 60 évesnél idősebbek aránya jelentős mértékben – 1,3%-ról 16,5%-ra emelkedett. A lakónépességen belül a 15-59 évesek aránya 86,4%-ról 82,6%-ra csökkent, ami a 2011-es városi szintű értéket meghaladja (63,8%).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a vizsgált időszakban mintegy 50%-kal nőtt, miközben jelentősen nőtt a 25 éves és idősebbek arányában a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma is.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	88,1	73,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	15,3	28,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	11,8	24,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	45,2	0,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	41,7
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	14,3
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	14,3

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a vizsgált időszakban a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói kedvezőbben alakulnak. 2011-ben ugyan az itt élő népesség 73%-a nem rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel, egy évtizeddel korábban ez az arány még 88,1% volt. Noha a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 15,3 százalékról 28 százalékra nőtt, a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül jelentős mértékben, 11,8 százalékról 24,8 százalékra nőtt.

A településrészben 2011-ben 41,7 százalék volt a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakóterületi népességen belül, míg a munkanélküliek aránya 14,3% volt. Ezen belül a tartós munkanélküliek aránya 14,3%, ami jelentős mértékben haladja meg a városi szintű értéket (6,3%).

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
---------------------------	---	---

Lakásállomány (db)	3	0
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	100	0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Míg 2001-ben a KSH adatai szerint 3 db lakás volt található a településrészen, melyek mindegyike alacsony komfort fokozatú volt, addig 2011-ben lakás már nem volt regisztrálva itt.

IX. Zöldterületek és Duna-part

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: Rácalmással közös közigazgatási határ, kelet felől: Duna part, dél felől: Kisapostaggal közös közigazgatási határ, nyugat felől: a város belterületi határa, a 0175 hrsz-ú szennyvíztelep déli és keleti határa, a Szeméttelepi út, Papírgyári út, Papírgyári út keleti részén lévő telkek keleti határvonala, a 317 hrsz-ú telek déli és keleti határvonala, a Dunasor mellett keletre fekvő telkeknek az úttal átellenes oldalon lévő határa, az Idősek Otthona keleti és északi kerítése, a Dunasor és a Panoráma út, a 87/13 hrsz-ú út keleti oldala, a 87/10 hrsz-ú út északi oldala, a 87/11 hrsz-ú telek északi és keleti oldala, a Batsányi utca páratlan oldalán lévő házak mögötti 20 m széles sáv, a 87/16 hrsz-ú telek északi, keleti és déli oldala, a Batsányi út, a 62/1 és 63/1 hrsz-ú telkek keleti oldala, az Alsó-Dunaparti út, Üdülősor.

A lehatárolás megalapozottsága

A Zöldterület – nevéhez méltón – egységes zöldfelületi rendszert jelenít meg az iparterületek és a lakóterületek között, valamint a Duna vonalában. A területek együttes kezelését, a jelentős kiterjedésű biológiailag aktív zöldfelület egységes kezelése és fejlesztése, a területen megvalósítandó beruházások környezetbarát jellegének igénye teszi szükségessé. A lehatárolás alapját a település szerkezeti terve képezte, melynek alapján az erdőterület, nagykiterjedésű zöldfelület (rekultivációs terület) és vízgazdálkodási terület területhasználati zónák összevonása történt meg, minden irányból jól meghatározható határvonalakkal.

A városrész öt alkörzetet foglal magába:

- Iparterület és lakóterület közötti zöldsáv 1.
- Iparterület és lakóterület közötti zöldsáv 2.
- Szalki-sziget
- Duna-part
- Apostagi sziget és környéke

A városrész története - általános jellemzése

A városrész öt alkörzetet foglal magába: Két ipari és lakóterület közötti zöldsávot, a Szalki- és az Apostagi-szigetet, valamint a Dunapartot. A településrész állandó népességgel ugyan nem rendelkezik, de Dunaújváros lakosainak jelentős hányada nagy előszeretettel használja sport- és rekreációs célból ezeket a területeket.

A város jelentős értéke, hogy mind az iparterületet, mind pedig a várost nagy zöldfelületek, véderdők övezik, melyek jelentős mértékben hozzájárulnak az egészségesebb városi klíma kialakulásához. A zöldfelületek párologtatásuk révén hőt vonnak el a környezetükből, hűtve azt, így a város burkolt felületeihez képest kialakuló több fokkal alacsonyabb levegő hőmérséklet elősegíti a város és környezete között a természetes légkörcsés megindulását, ezáltal a hűvösebb, páradúsabb és tisztább levegő városba jutását.

Az egész városrészeket elfoglaló zöldfelületekbe ágyazottan jelennek meg a várost ellátó, kiszolgáló térségi funkciók, legyen az akár kikötő, rekreációs, vagy sportterület, melyek széles lehetőségeket biztosítanak a városi lakosság számára az aktív szabadidő-eltöltésére, valamint komoly turisztikai vonzerőt is képezhetnek a jövőben. Az itt csoportosuló sportcélú és kikapcsolódást szolgáló létesítmények (pl. strandfürdő, stadion, uszoda, sportcsarnok, „szabadidőközpont”, vidámpark, kikötő) már ma is nagy tömegeket vonzanak. Újabb fejlesztések révén pedig javulhat a létesítmények kihasználása, illetve a jelenleginél sokkal komplexebb és sokoldalúbb tevékenységi kör szolgálhatja a jövőben a város lakosságát és az idelátogató turistákat.

Térszerkezet és területhasználat

A városrész nyugati és középső része az ipari és lakóterületek között helyezkedik el, a két területhasználati mód széles zöldterületi határsávjaként. A településrész keleti zöldfelületei pedig a lakóterületek és a Duna között húzódnak, mintegy „zöld folyosót” képezve a város keleti felében.

A városrész megközelíthetőségében és feltárásában fontos szerepet játszik a terület nyugati részében a Dózsa György út, a Tűzállói út, valamint a Kallós Dezső utca. A legjobb közúti elérhetőséggel a középső, rekreációs területek bírnak, melyeket a Hunyadi út, Vasmű út, Építők útja és Eszperantó út tár fel. A keleti Dunamenti zöldfelületek elérésében pedig az Alsó-Duna-parti út játssza a legfontosabb szerepet. A térségnek szánt rekreációs szerepéhez képest, gyenge a terület gyalogos és kerékpáros hálózata.

A több mint 200 ha-os terület jellemző területhasználati zónája az erdőterület és a nagykiterjedésű zöldfelület. Ezt egészítik ki a Duna-parton és a Szalki-szigeten a nagy kiterjedésű vízgazdálkodási területek, illetve az Apostagi-sziget és környéke városrészben a szilárd és folyékony települési hulladéklerakók (veszélyes-hulladék lerakók), illetve kereskedelmi és szolgáltató gazdasági területek. Ez utóbbi területhasználati kategória, valamint a sport és szabadidő terület jelenik meg az Építők útja és az Eszperantó út környezetében is, ahol számos felújítást és fejlesztést tervez a város (pl. Béke-téri buszpályaudvar, uszoda, strand, sporttelep, vidámpark).

A városrész adottságainál fogva kiemelten fontos a partfalak megfelelő fenntartása, a csúszás és mozgásveszélyes területek stabilizációja.

A városrészben több rehabilitálandó és kármentesítendő terület is található, például a zagytér.

A gyenge gyalogos hálózat sétányok kiépítésével fejleszthető, továbbá fontos feladat a személyhajózás újraindítása és az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

A Szalki szigeten konfliktusforrást okozhat a rekreáció és ipari funkciók párhuzamossága, utóbbi a védett vízbázis közelsége miatt is problémát jelenthet.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrész népessége 2001-ben 25 fő volt, 2011-ben azonban már csak 12 fő élt itt. Ahogy korábban láthattuk, a város egészében az adott időszakban a népesség jelentősen csökkent (a KSH népszámlálási adatai szerint 12,34%-kal), és ez a folyamat volt tetten érhető ebben a városrészben is.

Hasonló tendenciát tapasztalunk a lakásállomány alakulását illetően is, hiszen míg 2001-ben 14 db, addig 2011-ben már csak 5 darab lakást tartottak számon a városrészben.

Adottságait figyelembe véve ez a városrész alkalmas a leginkább rekreációs- és sport típusú tevékenységek végzésére. A Zöldterületek és Duna-part

városrészben találhatóak a város legnagyobb kiterjedésű zöld területei, parkjai és erdei.

Ugyancsak a városrészben található a Dunai Vízügyi Rendszer Dunaújvárosi Rendőrőrs, valamint a Duna-ferr Horgászegyesületi kikötő is.

A városban ismertebb vendéglátóhelyek közül itt működik a Dunagyöngye Halászcserje. A városrészben található a Dunaújvárosi Szennyvíztisztító Kft. telephelye is.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

1. Iparterület és lakóterület közötti zöldsáv 1.

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	25	12
Lakónépességben belül 0-14 évesek aránya (%)	8,0	0,0
Lakónépességben belül 15-59 évesek aránya (%)	60,0	58,3
Lakónépességben belül 60- x évesek aránya (%)	32,0	41,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	26,7	14,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	15,0	8,3

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A KSH adatbázisa szerint 2001 és 2011 között jelentős mértékben, mintegy 50 százalékkal csökkent a településrész lakossága. Mindeközben a 0-14 évesek aránya a lakónépességen belül radikálisan, 8%-ról 0%-ra csökkent, és ezzel párhuzamosan a 60 évesnél idősebbek aránya jelentős mértékben – 32%-ról 41,7%-ra emelkedett. A lakónépességen belül a 15-59 évesek aránya 60%-ról 58,3%-ra csökkent, ami a 2011-es városi szintű értéket nem éri el (63,8%).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a vizsgált időszakban mintegy 50%-kal csökkent, miközben jelentősen csökkent a 25 éves és idősebbek arányában a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma is.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	46,7	28,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	20,0	0,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	53,3	66,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	61,5	20,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	41,7
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	14,3
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	14,3

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a vizsgált időszakban a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói kedvezőbben alakulnak. 2011-ben az itt élő aktív korú népességnek már csupán 28,6%-a nem rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel, egy évtizeddel korábban ez az arány még 46,7% volt. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 0 százalékra csökkent, és ezzel párhuzamosan 61,5 százalékról 20 százalékra esett foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is.

A településrészben 2011-ben 41,7 százalék volt a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakóterületi népességen belül, míg a munkanélküliek aránya 14,3% volt. Ezen belül a tartós munkanélküliek aránya 14,3%, ami jelentős mértékben haladja meg a városi szintű értéket (6,3%).

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	14	5
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	35,7	20,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Míg 2001-ben a KSH adatai szerint 14 db lakás volt található a településrészben, melyek 35,7 százaléka alacsony komfort fokozatú volt, addig 2011-ben már csupán 5 darab lakás regisztráltak a településrészben, melyek 20%-a volt alacsony komfort fokozatú.

2. Iparterület és lakóterület közötti zöldsáv 2.

A településrész zöldterületi jellegéből fakadóan állandó népességgel nem rendelkezik, demográfiai mutatók nem vizsgálhatók.

3. Szalki-sziget

A településrész szolgáltató és gazdasági jellegéből fakadóan állandó népességgel nem rendelkezik, demográfiai mutatók nem vizsgálhatók.

4. Dunapart

A településrész zöldterületi jellegéből fakadóan állandó népességgel nem rendelkezik, demográfiai mutatók nem vizsgálhatók.

5. Apostagi sziget és környéke

A településrész zöldterületi jellegéből fakadóan állandó népességgel nem rendelkezik, demográfiai mutatók nem vizsgálhatók.

X. 6. sz. főúton túli terület

A városrészt határoló utcák és objektumok

Észak felől: Rácalmással közös közigazgatási határ, kelet felől: 6-os számú főközlekedési út, dél felől: Baraccsal közös közigazgatási határ, Nagyvenyimmel közös közigazgatási határ.

A lehatárolás megalapozottsága

A városrész kijelölésében meghatározó szerepet játszott az M6-os autópálya kiépülése, illetve az autópálya közelségéből adódó fejlesztési lehetőségek, a jelenleg jellemző mezőgazdasági területhasználat, valamint a terület egyértelmű közigazgatási határig terjedő lehatárolhatósága.

A városrész története - általános jellemzése

A 6-os számú főút és az M6-os autópálya közötti nagy részben mezőgazdasági hasznosítású területen, jelenleg a pálhalmi országos büntetés-végrehajtási intézet, annak lakótelepe, valamint néhány kereskedelmi szolgáltató, illetve kerthasznosítású mezőgazdasági terület található. A statisztikai adatok szerint a városfejlesztési körzetben élő 900 fő, jelentős részben időskorú, s a terület további előregedése várható. Kérdéses a területen folytatott kiskerti gazdálkodás jövője a fiatal gazdák, s a megfelelő mezőgazdasági támogatások hiányában. Ez a városfejlesztési körzet tekinthető Dunaújváros további fejlődésének legfőbb tartalékterületének, a hatályos szerkezeti terv ennek megfelelően kertvárosias lakó-, illetve kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület felhasználást is javasolja a térségben.

Térszerkezet és területhasználat

A város sajátos alapításának és azt követő fejlődésének következtében rendelkezik néhány olyan adottsággal, amelyek jelentős mértékben gátolják a lakóövezeti, illetve gazdaságfejlesztési célkitűzéseket. A nemzetközi tendenciákkal összhangban a „városi elit”, illetve a nagyvállalatok vezetői részéről jelentős igény mutatkozik a kedvezőbb környezeti adottságokkal rendelkező szuburbán területekre történő kiköltözésre. A városi lakóövezetek terjeszkedését azonban korlátozza és behatárolja keletről a Duna, délről a DUNAFERR ipari telephelye, nyugatról a 6-os főútvonal, északról pedig a város közigazgatási határa. Jelenleg a közigazgatási területen belül az egyedüli nagyterületű terjeszkedési lehetőségnek a 6-os út és az M6-os autópálya közötti területek feltárása és hasznosítása mutatkozik.

A lakónépesség túlnyomó része Pálhalma lakott külterületi településrészen található, a BV intézet és a 62-es út szomszédságában. Itt található a Pálhalmai Agrospeciál Kft. központja is, mely 300 főt foglalkoztat. Jelentős a mezőgazdasági tevékenység, de a város nyugati kapujában megjelentek a kereskedelmi létesítmények is.

A felhasználható területek beépíthetőségét gátolja, hogy a városrészben kiváló termőhelyi adottságú szántók találhatók, melyek építési jellegű igénybevételét a földhivatal nem támogatja.

Fontos feladatként jelentkezik, hogy Dunaújváros külső vasúti megállóhelyénél lehetővé kell tenni közlekedési csomópont kialakítását, annak érdekében, hogy az átszállások és a személygépjárművek parkolása biztosított legyen.

A városrész társadalmi és gazdasági jellemzői

A városrész népessége 2001-ben 900 fő volt, 2011-ben azonban már csak 670 fő élt itt. Ahogy korábban láthattuk, a város egészében az adott időszakban a népesség jelentősen csökkent (a KSH népszámlálási adatai szerint 12,34%-kal), és ez a folyamat volt tetten érhető ebben a városrészben is, ahol a lakosság csökkenésének mértéke elérte a 25,55%-ot.

A lakásállomány kapcsán ugyanakkor növekvő tendenciát tapasztalunk, hiszen míg 2001-ben 3 db, addig 2011-ben már csak 10 darab lakást tartottak számon a településrészben.

A városrész területén található a Dunaújvárosi focipálya, ami fontos sport- és rekreációs célterülete a városban kikapcsolódni vágyóknak.

A városrész területén működik az Útkeresés Segítő Szolgálat hajléktalanok átmeneti otthona, valamint a nappali szociális ellátás körében működő nappali melegedő.

A jelentősebb városi foglalkoztatók közül a városrészben működik a Pálhalmai Agrospeciál Kft valamint a Murár Drótfonó és Szövő Üzem. Bár a Hankook Tire Magyarország Kft. a város belterületén kívül található, bejárata a X. városrész felől található. A cég mintegy 2.500 fő számára biztosít munkahelyet.

A városrészt alkotó alkörzetek bemutatása

Demográfiai és szociális jellemzők

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakónépesség száma (fő)	900	670
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	0,0	0,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	99,1	97,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	0,9	2,7

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is) (%)	61,1	56,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is) (%)	3,0	3,5

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A KSH adatbázisa szerint 2001 és 2011 között jelentős mértékben, mintegy 25 százalékkal csökkent a településrészes lakossága. Mindeközben a 0-14 évesek aránya változatlanul 0% volt, a 60 évesnél idősebbek aránya pedig jelentős mértékben – 0,9%-ról 2,7%-ra emelkedett. A lakónépességen belül a 15-59 évesek aránya 99,1%-ról 97,3%-ra csökkent, ami a 2011-es városi szintű értéket jelentősen meghaladja (63,8%).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a vizsgált időszakban mintegy 61,1 százalékról 56,9 százalékra csökkent, miközben 3-ról 3,5 százalékra nőtt a 25 éves és idősebbek arányában a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma is.

Foglalkoztatottsági és szociális mutatók

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	56,6	98,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	37,8	56,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	43,2	1,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	33,3	44,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben (%)	na.	43,8
Munkanélküliek aránya 2011-ben (munkanélküliségi ráta, %)	na.	11,1
Tartós munkanélküliek aránya 2011-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya, %)	na.	0,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

A vizsgált időszakban a településrész foglalkoztatottsági és szociális mutatói kedvezőtlenül alakulnak. 2011-ben az itt élő aktív korú népességnek már 98,6%-a nem rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel, egy évtizeddel korábban ez az arány még 56,6% volt. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 37,8 százalékról 56,9 százalékra nőtt, és ezzel párhuzamosan 33,3 százalékról 44,4 százalékra nőtt a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is (a városi érték 2011-ben 38,4% volt).

A településrészben 2011-ben 43,8 százalék volt a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakóterületi népességen belül, míg a munkanélküliek aránya 11,1% volt. Ezen belül a tartós munkanélküliek aránya 0% volt.

A városrész lakásállományának jellemzői

Mutató megnevezése	KSH 2001-es népszámlálási adatok	KSH 2011-es népszámlálási adatok
Lakásállomány (db)	3	10
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	100,0	30,0

Forrás: KSH 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok

Míg 2001-ben a KSH adatai szerint 3 db lakás volt található a településrészben, melyek 100 százaléka alacsony komfort fokozatú volt, addig 2011-ben már 10 darab lakás regisztráltak a településrészben, melyek 30%-a volt alacsony komfort fokozatú.

2. DUNAÚJVÁROS MEGYEI JOGÚ VÁROS JÖVŐKÉPE

A következőkben részletesen bemutatásra kerül Dunaújváros Megyei Jogú Város hosszútávú, 2030-ig szóló jövőképe, valamint az ennek elérését szolgáló komplex célrendszer.

2.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

A Dunaújváros Megyei Jogú Város településfejlesztési koncepciójának megalapozó vizsgálatában leírtak alapján a város jövőképe az alábbiak szerint került megfogalmazásra:

Dunaújváros, a meglévő gazdasági, felsőoktatási és kutatás-fejlesztési potenciálra, a kedvező földrajzi, logisztikai helyzetére építve stabilizálja térségi funkcionális vezető szerepét a Duna völgyében. A vonzó, magas hozzáadott értékű termelést támogató üzleti környezet és a bővülő, minőségileg is javuló szolgáltatások új befektetéseket vonzanak a városba, hozzájárulnak a turisztikai szektor dinamikus fejlődéséhez, s így hozzájárulnak a település és térsége munkaerő-piaci helyzetének javulásához. A város egészét érintő infrastrukturális beruházások és a lakosság számára jelentőséggel bíró szolgáltatások fejlesztése az életminőség javulását, hosszú távon a település népességvonzó képességének növekedését eredményezi.

Dunaújváros kiváló földrajzi, logisztikai alapadottságokkal rendelkező város. Ezt alátámasztják közúti, vasúti és vízi kapcsolatai helyzet (M6, Duna és M8 meglévő szakasza), melyek azonban számos szempontot figyelembe véve, fejlesztésre szorúlnak. E lehetőségek bővítésével a város erősítheti és stabilizálhatja meglévő térségi és országos viszonylatban is jelentős gazdasági súlyát.

A város rendelkezik fejlett üzleti infrastruktúrával (pl. ipari park), emellett a kutatás-fejlesztési alpinfrastruktúra is megfelelően kiépült. Az üzleti környezet további fejlesztése hozzájárul az új befektetések városba településéhez, amely kiemelkedő jelentőségű a foglalkoztatás és az egypólusú gazdasági hálózati szerkezet kiegyensúlyozása, szélesebb munkaerő-piaci kínálat kialakítása szempontjából. Dunaújváros, a település határain messze túlmutató foglalkoztatási szerepkörrel bír, így e szegmens erősítésének jelentősége is meghaladja a hagyományos városi szintet. A turisztikában rejlő, eddig kiaknázatlan lehetőségek ugyancsak hozzájárulhatnak a város foglalkoztatási helyzetének javulásához.

A vállalkozásokhoz kapcsolódó EU-s forrás abszorpciós mutatók és a vállalatok közötti együttműködések szintje is visszafogott volt az elmúlt időszakban. E

területek fejlesztése további fenntartható munkahelyek kialakításához segítheti hozzá a várost és környékét.

A gazdasági fejlesztések egyik fontos korlátja, hogy nem állnak rendelkezésre megfelelő fejlesztési területek, hiszen a terjeszkedés csak jobb minőségű termőföldek irányába történhet meg. A jövőbeli fejlődés egyik alapvető kérdése a lehetséges fejlesztési területek kijelölése, a területhasználat felülvizsgálata és a barnamezős területek hasznosításának előkészítése.

A lakosság életminőségét meghatározó tényezők jelentős javuláson kell, átmenjenek az elkövetkező időszak során. Jelenleg – bár a város erőfeszítéseinek, valamint a jogi és szabályozási környezetnek, az uniós források felhasználásának köszönhetően sokat javult – a környezet ipari szennyezettsége továbbra is kedvezőtlen bizonyos mutatók tekintetében (zaj- és porszennyezettség, a patakok vizének szennyezettsége, egyes területeken a talajvíz szennyezettsége, stb.).

A terhelés csökkentése, a városi környezet fejlesztése nagymértékben hozzájárul a lakosság elégedettségének növekedéséhez, és a város népességmegtartó erejének növekedéséhez.

A lakossági szolgáltatások minőségi fejlesztése ugyancsak meghatározó a városról alkotott összkép szempontjából. Bár a város népessége csökkent az elmúlt időszakban, jellemző, hogy az elvándorlók jelentős része Dunaújváros térségében telepszik meg, többnyire továbbra is a városban dolgozik és veszi igénybe a különböző szolgáltatásokat. A közintézmények infrastrukturális állapota jelenleg egyes esetekben rendkívül rossz, fejlesztésük elkerülhetetlen az elkövetkező időszak során. Ennek érdekében javasolt részletes állapotfelmérést és tételes kimutatást készíteni.

2.2. A város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Dunaújváros erősíti foglalkoztatási, gazdasági és társadalmi és kulturális centrum szerepét térsége vonatkozásában. A település súlyát mutatja, hogy 2011 év végén a régió népességének egynegyedét meghaladó lakos (275.108 fő, 25,48%) élt a Közép-Dunántúl négy megyei jogú városában, Székesfehérváron, Tatabányán, Veszprémben, valamint Dunaújvárosban, ahol hozzávetőlegesen 48,2 ezren éltek.

Amint arra korábban is utaltunk, a város jelentősége számos szempontból messze túlmutat saját közigazgatási határán. Gazdasági és foglalkoztatási szempontból megállapítottuk, hogy Dunaújvárosban, a legmagasabb számban a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban működnek vállalkozások, melyek – a nagyfoglalkoztatók mellett – szintén jelentős számú szakembert igényelnek napi szinten a város vonzáskörzetéből.

Az is megállapítást nyert, hogy bár csökken a település lakosságának száma, és a népességcsökkenés hátterében az elvándorlás is komoly szerepet játszott, az azonban nagyobb részt nem lépte át a kistérség, illetve a régió határát. A

munkahely mellett Dunaújvároshoz köti a szélesebb vonzáskörzet lakosságát az oktatási, egészségügyi, szociális és közigazgatási terület szolgáltatásainak széles köre.

A szolgáltatások elérhetőségének és kihasználtságának javítása érdekében a város folyamatosan javítja a vonzásterületek felé irányuló közlekedési és a kommunikációs kapcsolatait, a szolgáltatások minőségi fejlesztése során pedig figyelembe veszi a város vonzáskörzetéből érkező ügyfelek igényeit is.

A közszolgáltatások-, a közlekedési infrastruktúra- vagy éppen a gazdaság fejlesztése nem nélkülözheti a térségi szemléletet, melyet a jövőkép, valamint az annak elérését szolgáló célrendszer kialakítása is tükröz.

2.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési elvek meghatározása során a komplex megközelítés különösen indokolt, amennyiben 2014-2020 között a megyei jogú városok számára, várhatóan, úgynevezett integrált területi beruházások (Integrated Territorial Investment – ITI) keretében lesz lehetőség komplex városfejlesztési programok megvalósítására. Az integrált területi beruházás olyan új eszközrendszer, amelynek segítségével összevonhatók azok a források, amelyek a több prioritási tengellyel rendelkező többdimenziós, ágazatokon átívelő működési programok finanszírozásához vehetők igénybe. Mindezek alapján a Településfejlesztési Koncepció tervezése kapcsán az alábbi elvek kerülnek figyelembevételre:

- Teljes tervezésre való törekvés területi- és szektorális megközelítésben, hiszen a párhuzamosan – megyei szinten és országosan is zajló – tervezési folyamatok állandó visszacsatolást igényelnek a városi tervezés irányából, illetve a helyi programozási munka során ugyancsak szem előtt kell tartani nem csupán a majdani Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) célrendszerét és fejlesztési prioritásait, de az ágazati operatív programokban megjelenő lehetőségeket is. Mindezek mellett természetesen a nem Európai Unió forrásokból megvalósítani tervezett fejlesztések megalapozását is szolgálják a városi szintű alapidokumentumok.
- Integrált tervezési megközelítés, amennyiben a városok és várostérségek komplex társadalmi- gazdasági problémáira olyan fejlesztési programok kidolgozása nyújthat megnyugtató választ, melyek adott esetben több operatív program, több prioritási tengelyéből juthatnak finanszírozáshoz. Ennek megfelelően olyan összetett gondolkodásra és tervezési szemléletre van szükség, amely képes átlátni a különböző irányultságú fejlesztések egymást feltételező és egymást erősítő összefüggéseit. Az integrált megközelítést emellett a

későbbiekben, az Európai Unió és adott esetben hazai forrásból megvalósítani tervezett fejlesztések összehangolása kapcsán is alkalmazni szükséges.

- Kezdeményező helyi tervezési és fejlesztési szemlélet érvényesítése, amely igényli a meglévő városi fejlesztő-tervező szervezetek összehangolt munkáját, emellett lehetővé teszi a helyi döntéshozók naprakész információval való ellátását. Mindezekon túl e megközelítés lehetőséget teremt az országos- és megyei szintű tervezési folyamatok nyomon követésére, adott esetben a különböző szintű döntések tudatos, stratégiai szemléletű programalkotási folyamattal történő befolyásolására.
- Széles bázisra építő városi és térségi partnerség kialakítása, amennyiben lehetővé kell tenni a fejlesztési folyamatban érintett városi és térségi szakmai és civil résztvevők bevonását (együttműködő tervezés), már a tervezés időszakától kezdődően.
- Tudatos felkészülés a 2014-2020-as fejlesztési programok megvalósítására, amennyiben rendszerszintű megoldási javaslatra van szükség a dunaújvárosi programcsomag lebonyolítását professzionális szinten lebonyolító struktúra felépítésére, működtetésére és finanszírozására vonatkozóan. A rendszer kialakítása során szem előtt kell tartani azt a tényt is, hogy a Településfejlesztési Koncepció nem csupán ez Európai Unió finanszírozású, de a hazai forrásból megvalósítani tervezett fejlesztések programozási keretét is biztosítja.
- A tervezés során maximálisan figyelembe vételre kerülnek a társadalmi-, környezeti- és pénzügyi fenntarthatóság alapelvei. Mindez nem csupán a stratégiai dokumentumok készítését érinti, de a majdani fejlesztési projektek előkészítése és megvalósítása során is követelményként kerül megfogalmazásra.

3. A CÉLOK BEMUTATÁSA

Dunaújváros hosszú távú célrendszerének meghatározása során figyelembe vettük a tervezési környezet meghatározó stratégiai dokumentumait, melyekhez való illeszkedést külön alfejezetben mutatjuk be. A célok definiálására oly módon került sor, hogy azok nem csupán az Európai Unió fejlesztési forrásokból finanszírozott projektekkel mutatnak kapcsolódást, de más – például hazai – forrásháttérrel megvalósuló beruházások is hozzájárulhatnak megvalósulásukhoz.

Ezzel együtt – alapvetően tervezés módszertani okokból – az egyes átfogó- és specifikus céloknál jelezzük az EU2020 tematikus célokhoz való illeszkedést, míg a városi prioritások kapcsán a beruházási prioritások kapcsolódását mutatjuk be.

3.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

1. Átfogó cél
Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek)
1. a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése; 3. a kkv-k versenyképességének fokozása; 4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban; 8. a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése; 10. beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba
Átfogó cél szöveges bemutatása
Dunaújváros a Közép-Dunántúl meghatározó gazdasági centruma, ám potenciálja számos aspektusból kihasználatlan és továbbfejlesztendő. Ennek megfelelően cél a helyi vállalkozások versenyképességének erősítése, a kis- és középvállalkozások közötti hatékony együttműködések támogatása. Kiemelt célkitűzés továbbá a meglévő felsőoktatási- és kutatói potenciálra építő technológia-transzfer hálózatok további erősítése, a felsőoktatás a kutatóhelyek és a termelő vállalatok közötti hálózatos együttműködések továbbfejlesztése, kapacitásbővítése. Kiemelten a helyi foglalkoztatási helyzet javítása érdekében cél továbbá – Dunaújváros kedvező földrajzi elhelyezkedését kihasználva – az üzleti környezet infrastrukturális feltételeinek, a kapcsolódó szolgáltatások minőségének javítása, a potenciális új befektetők számára kedvező, versenyképes feltételrendszer

megteremtésével.

A jövőbeli fejlesztések szempontjából alapvető fontosságú, hogy azok előkészítése és megvalósítása a térségi kapcsolódásokat figyelembe vételével történjen meg.

2. Átfogó cél

Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára

Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek)

- 5. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése;
- 6. környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése;
- 7. a fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása;
- 9. a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

Átfogó cél szöveges bemutatása

A népességvonzó képesség elengedhetetlen feltételei a természeti és épített települési környezet, a minőségi szolgáltatások elérhetősége, valamint a helyi közösség szempontjából meghatározó társadalmi és kulturális értékek védelme.

Dunaújvárosban az átlagosnál magasabb környezeti terheltség miatt gondoskodni szükséges a szennyező források további csökkentéséről (zaj, por, patakok vízminősége, stb.), valamint a kedvezőbb életkörülmények biztosításáról, a meglévő zöld felületek megtartásáról és minőségi fejlesztéséről.

A városban meglévő szolgáltatások színvonalának és elérhetőségének javítása hozzájárul az életminőség, az egészségi állapot és a szociális biztonság javításához.

Az energiahatékonyság javítása Dunaújvárosban komplex módon jelentkezik: a középtávon tervezett fejlesztéseknek nem csak a közszolgáltatások, hanem a

lakóépületek – leginkább a nagyszámú panelépületek – irányába is nyitottnak kell lennie. Az elavult épületállomány megújítása a város népességének jelentős részét érintő probléma.

Dunaújvárosban az elmúlt időszakban számos közlekedési fejlesztés történt, amelyek azonban további beruházásokat igényelnek, elősegítve ezzel a város elérhetőségének és logisztikai szerepkörének erősödését. Mindezt ki kell egészítenie a városon belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztésének is.

3.2. Specifikus célok meghatározása

1. Specifikus cél
A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek)
3. a kkv-k versenyképességének fokozása; 4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban; 8. a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése;
Specifikus cél szöveges bemutatása
A releváns Európai Uniós tematikus célkitűzésekkel összhangban cél a vállalkozások környezeti szempontból fenntartható, hatékony működésének támogatása, az ehhez szükséges modern működési környezet biztosításával. Cél továbbá a hatékony működéshez szükséges alap-infrastrukturális feltételek biztosítása, a befektetőbarát városi üzleti környezet peremfeltételeinek megerősítése. Utóbbihoz az önkormányzat a szükséges külső pénzügyi eszközök

biztosításán túl helyi jogszabályalkotói minőségében is hozzá kíván járulni. Dunaújváros gazdasági vonzerejét jelentős mértékben meghatározza az erős helyi ipari-termelési kultúra. A munkaerő folyamatos képzésével, a versenyképes tudásátadás feltételrendszerének megteremtésével, továbbá a munkavállalók mobilitásának biztosításával a munkáltatók mellett Dunaújváros Önkormányzata is hozzájárul a város pozíciójának erősítéséhez. Fontos kiemelni továbbá a turisztika jelentőségét: az elkövetkező időszakban a város a turizmus, mint gazdasági szektor, jelentős fejlesztésére fog törekedni.

2. Specifikus cél

A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében

Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek)

- 1. a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése;
- 10. beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba

Specifikus cél szöveges bemutatása

Dunaújváros ipari-termelő központként ismert, noha jelentős innovációs kapacitás és versenyképes tudás is felhalmozódott a városban az elmúlt években. A város elemi érdeke, hogy az új ismeretekkel felruházott szakemberek tudása összhangban álljon a helyi vállalatok igényeivel, így cél a már elindított, illetve lezárt kutatási projektekre építve a Dunaújvárosi Főiskola, mint kutatóközpont térségi pozíciójának megtartása, felsőoktatási helyként regionális és nemzetközi versenyképességének javítása, közös innovációs programok elindításával Dunaújváros szerepének erősítése a különböző nemzetközi kutatás-fejlesztési hálózatokban.

Cél emellett – a főiskolai potenciál lehető leghatékonyabb kihasználásával – a

helyi klaszterek számának növelése, a már működő vállalati együttműködések továbbfejlesztése. A célhoz kapcsolódó beavatkozások előkészítése és megvalósítása során figyelembe kell venni a Közép-dunántúli Régió Intelligens Szakosodási Stratégiájában (RIS3) leírtakat, a projektek előkészítése során biztosítandó a RIS3 prioritásaihoz való illeszkedés.

3. Specifikus cél
A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek)
3. a kkv-k versenyképességének fokozása; 4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban; 8. a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése;
Specifikus cél szöveges bemutatása
Dunaújváros kedvező földrajzi adottságainak, a korábban lezajlott infrastruktúra fejlesztési programoknak köszönhetően a magyarországi folyami logisztika meghatározó szereplője. A logisztikai potenciál teljes körű hasznosítása, az ágazat foglalkoztatási hatásának maximalizálása érdekében cél a kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések végrehajtása, a fizikai beruházások mellett a nyújtott szolgáltatások minőségének javításával. Cél a fejlesztések oly módon történő lebonyolítása, hogy lehetőség szerint mind a megvalósításba, mind pedig az infrastruktúra későbbi működtetésébe elsősorban helyi termelő- és szolgáltató vállalkozások és ezen keresztül helyi munkaerő bevonására kerüljön sor.

4. Specifikus cél
A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, egyes városi területek revitalizálásával
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek)
5. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése; 6. környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése; 7. a fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása;
Specifikus cél szöveges bemutatása
Dunaújvárosban az elmúlt évtized a lakónépesség csökkenését hozta. Fontos kiemelni, hogy a migrációs adatok arra figyelmeztetnek: szükség van a városi környezet és az életminőséget befolyásoló egyéb tényezők fejlesztésére a település népességvonzó és népességmegtartó erejének növelése érdekében. Mindezek keretében gondoskodni kell az környezeti és egészségügyi szempontból élhetőbb településkép kialakításáról. Ehhez szükséges a zöldterületek alapvetően minőségi fejlesztése, a meglévő közösségi terek minőségének és kihasználtságának növelése, mind az infrastruktúra, mind a kapcsolódó tartalom fejlesztése révén. A meghatározó földrajzi és környezeti adottságok számos feladatot rónak a városra: ezek között ki kell emelni az árvíz, belvíz, felszínmozgás és ipari tevékenység hatásai elleni védekezést és kockázatelemzést. A város jelentős, részben ipari technológiával épült, idős, elavult épületállománnyal rendelkezik. A panel épületek részletes állapotfelmérése és a lehetőségek szerinti megújítása, korszerűsítése a helyi lakosság jelentős részét érintő kérdés. Fel kell tární és hasznosítani a városba ékelődött, alulhasznosított, jellemzően

barnamezős területeket. Fejleszteni kell a külső és belső közlekedési kapcsolatokat, meg kell teremteni az intermodalitás feltételeit. Szükséges a tömegközlekedés fejlesztése, fenntartható közösségi közlekedés kialakítása. A környezeti feltételeken túl Dunaújvárosban kiemelkedő fontosságú a települési természeti és épített értékek védelme, hiszen a város számos egyedi, a helyi közösség szempontjából meghatározó társadalmi és kulturális építészeti értékkel rendelkezik, melyek turisztikai szempontból is látványossággként számíthatnak. A célhoz kapcsolódó beavatkozások tartalmának kialakítása során törekedni szükséges a „Smart Cities” koncepció” alapelveivel való összhang biztosítására, különösen például az intelligens közlekedési rendszerek tervezése és megvalósítása, az új építési technológiák tudatos alkalmazása során.

5. Specifikus cél
A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek)
4 Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 9 A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem 10 beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba
Specifikus cél szöveges bemutatása
A lakosság életminőségének javítása szorosan összefügg a település népességmegtartó erejének növelésével. A természeti és épített környezet megújításán túl e területen kiemelkedő szerepe van a városban elérhető szolgáltatások fejlesztésének, mind az elérhetőség, mind a minőség szempontjából. Dunaújváros térségi központként és megyei jogú városként a humán szolgáltatások igen széles körét nyújtja nemcsak a város lakói, hanem a

vonzáskörzetében élő emberek számára is. A városi oktatás és szakképzés intézményeit magas számban veszik igénybe a környék fiataljai, mindezt kiépített kollégiumi hálózat is segíti. Az oktatás-képzés terén azonban folyamatos fejlődésre és fejlesztésre van szükség annak érdekében, hogy az intézményekben tanulók mindig a lehető legmagasabb színvonalú tudáshoz juthassanak hozzá.

Ugyancsak kiemelkedő a város szerepe az egészségügyi ellátások terén. Az alap- és szakellátási feladatokon kívül a településen működik a Szent Pantaleon kórház, melynek funkcionális korszerűsítése az elkövetkező időszak feladata.

A szociális ellátás területén a magas szintű szolgáltatások biztosítása érdekében számos esetben modernizálásra, felújításra van szükség, egyes esetekben a kapacitás bővítése is indokolt.

A testi és lelki egészség alapja a sport és a rekreáció. Az ehhez kapcsolódó feltételek mind szélesebb körű biztosítása nemcsak az életminőség javításához, de a közösségi összetartozás és identitástudat növekedéséhez is hozzájárul.

A humán szolgáltatások fejlesztése során figyelembe kell vennünk a környezetvédelmi és üzemeltetés gazdaságossági szempontokat is, melyek érvényesítése érdekében, számos esetben, energetikai korszerűsítések megvalósítására is törekednünk kell.

Az életminőséget javító közbiztonság megteremtése szintén fontos prioritás, ami akkor érhető el, ha a bűnmegelőzés a helyi társadalompolitika integrált részévé tud válni.

3.3. A prioritások kapcsolódása a célrendszerhez, és az EU2020 tematikus céljaihoz, valamint beruházási prioritásaihoz

Prioritás sorszáma és neve
P1. A helyi ipari adottságokra építő komplex, foglalkoztatás barát gazdaság-fejlesztés
Kapcsolódó átfogó cél
Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve
Kapcsolódó specifikus cél
A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)
3. a kkv-k versenyképességének fokozása; 4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban; 8. a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése; 3(c) a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása 4(b) a vállalkozásokban az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése 8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó

struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében

Prioritás tartalma

A Dunaújvárosban és vonzáskörzetében működő kis- és középvállalkozások több sikeres beruházást valósítottak meg az elmúlt években, miközben a település – kedvező földrajzi elhelyezkedésének és a városban meglévő ipari termelési kultúrájának köszönhetően – a nagyvállalatok számára is vonzó befektetési célpont volt.

A prioritás keretében egyrészt lehetőség nyílik önkormányzati tulajdonú területek, így például barnamezős fejlesztések előkészítésére és megvalósítására, de természetesen új zöldmezős beruházások előkészítése és lebonyolítása is tervezhető ezzel egy időben. A prioritás tengelyhez kapcsolódó üzleti infrastruktúra fejlesztési beruházások (pl. Északi Ipari Park, Vállalkozók Csarnoka, inkubátorház fejlesztés stb.) mellett Dunaújváros az itt működő nagyvállalatok (Dunaferr, Hankook Tires stb.) fejlesztéseit is támogatni kívánja a jövőben. Ugyancsak kiemelt cél további multinacionális termelő vállalatok idevonzása.

A fentiekén túl a helyi – adott esetben feldolgozóipari – KKV-k esetében elsősorban telephely fejlesztési projektek, valamint vállalati tanácsadási programok lebonyolítására nyílik lehetőség a prioritás keretében. Összességében megállapítható, hogy kis- és középvállalkozások diverzifikált fejlesztése kapcsán, a városon belüli fejlesztési területek strukturált felmérése szükséges.

Prioritás sorszáma és neve

P2. Innováció orientált vállalkozás-fejlesztés, a kis- és közép-vállalkozások közötti együttműködések erősítése

Kapcsolódó átfogó cél

Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív

együttműködésekre építve
Kapcsolódó specifikus cél
A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)
1. a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése; 3. a kkv-k versenyképességének fokozása; 8. a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése; 1(a) a vállalatok K+I beruházásainak, a vállalkozások és K+F központok és felsőoktatási intézmények egymás közötti kapcsolatainak és szinergiáinak kialakításának támogatása, különösen a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélénkítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által 3(c) a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása 8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében
Prioritás tartalma
Dunaújváros vállalkozásai az országos átlagnál alacsonyabb együttműködési hajlandóságot mutatnak, ami jól érzékelhető a támogatott klaszter fejlesztési pályázatok alacsony számában is. A prioritás keretében elsősorban kis- és középvállalkozások közötti együttműködési programok (közös beruházások) támogatására, új klaszter menedzsment szervezetek kialakítására és a már működő szervezetek megerősítésére van lehetőség. Cél, hogy Dunaújvárosban – a Dunaújvárosi

Főiskola K+F kapacitásaira is építve – Akkreditált Innovációs Klaszter jöjjön létre. Ezzel párhuzamosan erősíteni szükséges a tudás- és technológiatranszfer szervezeti- és infrastrukturális hátterét, melyhez humán erőforrás fejlesztése is kapcsolódik. A kapcsolódó specifikus céllal összhangban a Dunaújvárosi Főiskolára építve regionális és nemzetközi innovációs központ létrehozása, a város innovációs és K+F potenciáljának maximalizálása a cél.

A prioritás keretében megvalósuló fejlesztések előkészítése során figyelembe kell venni a Közép-dunántúli Régió Intelligens Szakosodási Stratégiájában (RIS3) leírtakat, a projektek szakmai tartalmának kialakításkor biztosítandó a RIS3 prioritásaihoz való illeszkedés.

Prioritás sorszáma és neve
P3. A települési és környezeti adottságok turisztikai célú hasznosítása
Kapcsolódó átfogó cél
Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve
Kapcsolódó specifikus cél
A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)
3. a kkv-k versenyképességének fokozása; 8. a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése; 3(c) A termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások

támogatása, létrehozása

3(d) a kkv-k kapacitásainak támogatása a növekedés és innováció érdekében

8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében

Prioritás tartalma

Turisztikai szempontból Dunaújváros rendkívül kedvező helyzetben van. A Duna, mint öko-turisztikai desztináció ma még nem teljes mértékben kiaknázott, miközben a város további feltáratlan természeti értékekkel is rendelkezik. Mindezek mellett kiemelendők a város sajátos építészeti értékei is, melyek ugyancsak jelentős turisztikai forgalmat generálhatnak.

Fentieknek megfelelően a prioritás keretében mind a városi szolgáltatási portfólió fejlesztésére, mind pedig az ágazathoz kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések megvalósítására lehetőség nyílik. Az előbbi esetben a TDM szervezetek együttműködése, a város határain túlmutató partnerségi programok előkészítése és megvalósítása támogatható, míg az infrastrukturális beruházások kapcsán a helyi információs rendszerek, tájékoztató platformok kialakítása, egyes kiemelt városi attrakciók infrastrukturális háttérének biztosítása támogatható. A prioritás keretében valósulhatnak meg Dunaújváros kulturális rendezvényeihez kapcsolódó fejlesztések is, melyekhez a környező települések – adott esetben falusi – turisztikai programjai, attrakció fejlesztési elképzelései is kapcsolódnak.

A prioritás keretében a természeti értékek hatékonyabb hasznosítása, a Duna völgye turisztikai fejlesztése és a limes-re épülő turisztikai programok megvalósítása is lehetővé válik.

Prioritás sorszáma és neve

P4. A logisztikai eszközrendszer bővítése

Kapcsolódó átfogó cél

Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának

erősítése, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve

Kapcsolódó specifikus cél

A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve

A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve

Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)

- 3. a kkv-k versenyképességének fokozása;
- 4. az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban;
- 8. a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése;
- 3(c) a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása
- 4(b) a vállalkozásokban az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése
- 8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében

Prioritás tartalma

Dunaújváros kedvező földrajzi adottságainak köszönhetően Magyarország egyik meghatározó folyami-logisztikai decentruma. A város erősségeire építve az üzleti környezet logisztikai célú fejlesztése, valamint a meglévő kapacitások hatékony kihasználása mellett a helyi vállalkozások lehető legszélesebb körű bevonására van szükség, a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében.

A tervezett komplex fejlesztésekhez (Intermodális áruforgalmi csomópont kialakítása – DIÁK) – infrastrukturális beruházások (csarnokok építése, közlekedésfejlesztési alprojektek stb.), gépek- és berendezések beszerzése – kapcsolódik az országos közforgalmú Új Déli Kikötő fejlesztése is. A szolgáltatásfejlesztés során a helyi infrastrukturális adottságok, a rendelkezésre álló munkaerő kapacitás figyelembe vétele, a környező településeknek a beruházások előkészítésébe és megvalósításába való bevonása szükséges. A település tervei között szerepel a személyforgalmi kikötő működésének újraindítása is.

Prioritás sorszáma és neve
P5. Energetikai szempontú infrastruktúrafejlesztések
Kapcsolódó átfogó cél
Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára
Kapcsolódó specifikus cél
A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése; 6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése; 4.a) megújuló energiaforrások gyártásának és forgalmazásának támogatása

4. c) az infrastrukturális létesítményekben, beleértve a közcélú épületeket és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
- 4.e) minden típusú területi egységben, különösen a városokban alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása, beleértve a fenntartható városi mobilitás előmozdítását és a releváns adaptációs intézkedések negatív hatásainak enyhítését
- 4.f) alacsony szén-dioxid-termelésű technológiák kutatásának, innovációjának és átvételének előmozdítása
- 4.g) magas hatékonyságú hő- és áramtermelés alkalmazásának előmozdítása a hasznos hő keresleten alapulva
- 5.a) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló célzott beruházás támogatása
- 6.f) innovatív technológiák támogatása a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság fokozása érdekében a hulladék- és vízgazdálkodási ágazatban, a talajvédelem területén és a légszennyezettség csökkentése érdekében

Prioritás tartalma

Az elmúlt években – elsősorban Európai Unió finanszírozású projektek keretében – számos energetikai és környezetvédelmi beruházás valósult meg a városban. A prioritás keretén belül – a korábbi fejlesztések tapasztalataira építve – Dunaújváros elsődleges célja a hatékony energiafelhasználás, a fenntartható környezeti állapot kialakítása és biztosítása. Ennek megfelelően cél a lakossági energiafelhasználás hatékonyabbá tételnek biztosítása komplex eszközrendszerrel.

A prioritás keretében támogatott fejlesztésekkel ezért meg kell oldani a középületek külső határoló szerkezeteinek hőszigetelését, árnyékolását, épületgépészeti és világítási rendszerük korszerűsítését. A tervezett intézkedések megvalósítása során szem előtt kell tartani a klímaváltozással járó káros jelenségek következményeinek minimalizálását.

Kiemelten kell kezelni a lakosság jelentős hányadát érintő távfűtőrendszer korszerűsítését, a házgári lakóépületek energetikai megújítását. A lehetőségekhez mérten komplex módon szükséges foglalkozni a paneltechnológiával épült lakótelepek problematikájával: a magas rezsi

költségek, romló lakhatási körülmények, az épületek állagának komoly romlása, épületszerkezetek elmozdulása – mindez a lakások elértéktelenedéséhez és a lakosság elvándorlásához vezet.

Jelentős specifikum, hogy az épített örökség javarészét kitevő szocreál épületek energetikai korszerűsítése nem oldható meg a falak hőszigetelésével, a nyílászárók cseréjével, mert ez az értékek megsemmisülésével járna. Ezért ezen épületegyüttes esetében a járható út a távfűtő rendszer megújuló energiára történő átállítása. Ennek megvalósítása további kutatást igényel, javasolt bázisa lehet a geotermikus energia, kiegészítésként a napenergia és a környező települések agráriumára alapozott biomassza-erőmű.

A prioritás keretében továbbá támogatni szükséges települési szilárd hulladék minél nagyobb arányú újrahasznosítását, illetve energetikai célú felhasználását célzó beruházásokat.

A prioritás szakmai tartalmának megvalósítása során törekedni kell a városi energiagazdálkodás rendszer szintű átalakítására oly módon, hogy – követve a „Smart Cities” („okos város”) koncepció alapelveit – annak alrendszerei egymással adatot oszthassanak meg, kommunikálhassanak egymással, ezáltal járulva hozzá a hatékonyabb és olcsóbb energiahasznosításhoz.

Prioritás sorszáma és neve
P6. A város külső és belső közlekedési kapcsolatainak átfogó fejlesztése
Kapcsolódó átfogó cél
Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára
Kapcsolódó specifikus cél

A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve

A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával

Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)

4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban;
6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása
7. A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása
- 4.e) minden típusú területi egységben, különösen a városokban alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása, beleértve a fenntartható városi mobilitás előmozdítását és a releváns adaptációs intézkedések negatív hatásainak enyhítését
- 6.e) a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaovezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is
- 7(a) multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a transzeurópai közlekedési hálózatba (TEN-T) való beruházás által
- 7(b) a regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával
- 7(c) környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek - beleértve a folyami és tengeri közlekedést, kikötőket és multimodális csomópontokat is - kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése
- 7(d) átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése és rehabilitációja

Prioritás tartalma

Dunaújváros közlekedés-földrajzi és logisztikai szempontból igen kedvező adottságokkal rendelkezik. Számos ponton azonban közlekedési rendszere elavult, vagy hiányos, így gátat szab a további fejlődésnek.

A közeljövőben lebonyolítandó közlekedési fejlesztéseknek az alábbi célterületekre kell koncentrálniuk. Bár nem a város döntési kompetenciájába tartozó és nem csak Dunaújvárost érintő nagyberuházás, ki kell emelni, hogy az M8 kiépítésével tovább erősíthetők lennének a makro-térségi kapcsolatok, javulna a külső elérhetőség és a közúti szállítás feltételrendszere.

A nagyobb forrásigényű fejlesztési szükségletek között kell megemlíteni egyes vasúti beruházásokat, melyek a személy és áruszállítás szempontjából egyaránt meghatározóak. Ezek között ki kell emelni a Budapest-Dunaújváros fővonal elővárosi vasúttá fejlesztésének, valamint a vasútállomáshoz kapcsolódó intermodális személyforgalmi csomópont kialakításának fontosságát.

A belterületi közúti forgalomban továbbra is vannak problémás keresztmetszetek, emellett az alacsonyabb rendű felvezető útszakaszok szűk kapacitása is a belterületi úthálózat fejlesztését igénylik.

A városban kiemelt kérdés a tömegközlekedés fejlesztése: ez jelenti egyrészt megállóhelyek létesítésével, átépítésével gazdaságosabb autóbusz forgalmi rend kialakítását, amely mellett a helyi és helyközi autóbusz állomány korszerűsítése, cseréje is indokolt. A tömegközlekedés csomópontjaként szolgáló Béke téri autóbusz-pályaudvar és környezetének rekonstrukciója is szükséges a megfelelő színvonalú szolgáltatások kialakítása érdekében.

Jelentős beruházást igényel a városi- és térségi hivatásforgalmú kerékpárút hálózat fejlesztése, felújítása, bővítése, és a város tervei között szerepel a személyforgalmi hajózás feltételeinek megteremtése, részben a meglévő infrastruktúra felújítása által.

A városi közlekedési rendszerek fejlesztése, a nyújtott szolgáltatások minőségének javítása során biztosítandó a „Smart Cities” koncepció tartalmával való összhang, erősítendő az intelligens közlekedési rendszerek szerepét, és biztosítva egyúttal az energia hatékony közösségi közlekedés feltételeit.

Prioritás sorszáma és neve
P7. A környezetvédelem, vízgazdálkodás és vízkárelhárítás infrastrukturális és humán feltételrendszerének javítása
Kapcsolódó átfogó cél
Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára
Kapcsolódó specifikus cél
A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése 6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése 4(e) Minden típusú területi egységben, különösen a városokban alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása, beleértve a fenntartható városi mobilitás előmozdítását és a releváns adaptációs intézkedések negatív hatásainak enyhítését 5(a) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló célzott beruházás támogatása 6.(b) a vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási igényeinek kielégítése az Unió környezetvédelmi vívmányai követelményeinek teljesítése érdekében

- 6(c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése
- 6(d) a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása, talajvédelem és helyreállítás, és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA2000-t és a zöld infrastruktúrákat is
- 6(e) a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaovezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is
- 6.f) innovatív technológiák támogatása a környezetvédelem és az erőforráshatékonyság fokozása érdekében a hulladék- és vízgazdálkodási ágazatban, a talajvédelem területén és a légszennyezettség csökkentése érdekében

Prioritás tartalma

A környezetvédelem, vízgazdálkodás és vízkárelhárítás kérdésköre Dunaújváros esetében kiemelt figyelemmel kísért területek. A Duna jelenléte, a partfal problematikája, az ipari üzemek erős környezetterhelő hatása megannyi megoldandó problematikát jelentenek. Az elkövetkező fejlesztési időszak során központi kérdésként kívánjuk kezelni a hulladékkezelés ügyét, amelynek esetében mind a komplex hulladékkezelő mű létrehozása, mind pedig a biológiailag lebomló hulladék kezelésére és hasznosítására alkalmas megoldás kialakítása indokolt. Az ipari terheltség miatt a környezeti kármentesítés kérdése, a szennyeződések feltárása és felszámolása is jelentős megoldandó problémát jelent a városnak. Emellett számos, kisebb léptékű fejlesztés is szükséges: tervezzük rövid távon szelektív hulladékgyűjtő szigetek létesítését és a kapcsolódó begyűjtési rendszer kialakítását, míg hosszabb távon a begyűjtési rendszer fejlesztését, házhoz menő szelektív gyűjtés bevezetését. Mindezek kiegészítéseként elengedhetetlen a lakosság környezettudatosságának növelése és a környezetvédelem társadalmi elfogadottságának javítása.

Dunaújváros egyedi fekvése, a Duna és partfal kapcsolata indokolja a mozgásveszélyes területek és partfalak stabilizációját, talajmechanikai feltáró fúrások elvégzését, amelynek kiegészítéseként az árvíz, belvíz, felszínmozgás és ipari tevékenység hatásai elleni védekezés, kockázatelemzés rendszerét is bővíteni szükséges. Ugyancsak a partfal állékonyságának biztosítása érdekében szükséges jelentős figyelmet szentelnünk a szennyvíz és csapadékvíz-elvezetés fejlesztésére.

Prioritás sorszáma és neve
P8. A települési természeti és épített értékek védelme a város élhetőségének javítása
Kapcsolódó átfogó cél
Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára
Kapcsolódó specifikus cél
A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)
6. környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése; 6.c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése 6.e) a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaovezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is
Prioritás tartalma
Dunaújváros számos építészeti és természeti értéke jelentős beavatkozást igényel. A szükséges fejlesztéseknek koncentrálniuk kell egyrészt környezeti szempontú problémákra, melyek között kiemelt figyelemmel kell lennünk a közparkok, zöldterületek és zöldfelületek, arborétumok fejlesztésére, gondozására és bővítésére, valamint – a város egyes területein – a közműhálózat korszerűsítésére, cseréjére. A zöldterületek és zöldfelületek

vonatkozásában:

- alapos mérlegeléssel kell szétválasztani az extenzíven, természetközeli állapotban önfenntartó, és az intenzíven kialakított területeket,
- a lakótelepi közterületeken növelni kell a használati funkcióval rendelkező, intenzíven használható területeket, pl. játszóterek, pihenőkertek, találkozóhelyek, stb.,
- innovatív eszközökkel csökkenteni kell az önkormányzat fenntartási kötelezettségét, pl. le lehet határolni a lakosság bizonyos csoportjai által kizárólagosan használt területeket, így közösségi kertek, földszinti lakásokhoz tartozó sajáthasználathoz tartozó kertek, vendéglátó teraszok területeit, és ezek gondozását át lehet adni ezen csoportoknak,
- az intenzíven kialakított parkfelületek öntözését biztosítani kell,
- az extenzív területeken a természet védelmét kell előtérbe helyezni, a gyalogos sétányokat, pihenőhelyeket kis fenntartási igénnyel kell kialakítani, és nagy hangsúlyt kell helyezni az illegális hulladéklerakás megakadályozására.

A természeti és épített értékek találkozásaként tervezzük sétány kialakítását a Felső-Dunaparton, valamint a partfal lépcsőinek rekonstrukcióját.

Dunaújváros egyedi szocreál építészeti értékeinek megőrzése, felújítása, népszerűsítése, a Vasmű út - "kis" Vasmű út rekonstrukciója, a kapcsolódó közparkok és közterek felújítása a település sajátos arculatának megőrzését jelenti és egyben turisztikai potenciált is rejt magában.

Település-rehabilitációs intézkedések körében koncentrálnunk kell a városkép, élhetőség és környezetvédelem kérdéskörének összekapcsolására: fejlesztéseink során előtérbe helyezzük azokat, amelyek a város zöld területeinek minőségi fejlesztését, az egészségesebb életkörülmények kialakítását szolgálják. A lehetőségekhez mérten komplex módon szükséges foglalkozni a paneltechnológiával épült lakótelepek problematikájával: az épületek elsősorban energetikai szempontú megújítása mellett koncentrálni szükséges azok környezetére, törekedve a területek értékének megőrzésére, a lakosság elvándorlásának megakadályozására.

Prioritás sorszáma és neve
P9. A humán szolgáltatások fejlesztése
Kapcsolódó átfogó cél
Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára
Kapcsolódó specifikus cél
A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével
Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)
4 Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban 9 a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem 10 beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba 4 (c) az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása 9 (a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása 9 (e) a társadalom peremére szorult közösségek - például romák – integrációja 9 (f) a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat

- 10 (a) oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztése
- 10 (b) a korai iskolaelhagyás megelőzése és a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkorai nevelésben, mind az alap- és középfokú oktatásban
- 10 (c) a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése és a végzettségi szintek emelése érdekében

Prioritás tartalma

A város egészségügyi intézményeinek fejlesztése a lakosság életminőségének javítása szempontjából is lényeges kérdés. E területen több fejlesztés is szükséges, melyek között ki kell emelni a rendelőintézetek felújítását, átalakítását és a városi kórház funkcionális korszerűsítését is. Emellett számos szociális és egészségügyi közösségi szolgáltatás igényel infrastrukturális beavatkozást (bölcsődék, óvodák, orvosi rendelők, gyógyszertárak), egyes esetekben bővítést, korszerűsítést.

Az oktatási intézmények esetében jelentős térségi vonzáskörzetről beszélhetünk. A képzések színvonalának emelése, az új módszerek, és eszközrendszerek alkalmazása folyamatos beruházásokat igényel. A városban található oktatási intézmények jelentős része esetében jellemző az energetikai korszerűtlenség és az ezzel együtt járó magas működési költség.

A szakképzés és a munkaerő-piaci igények közelítése továbbra is megoldandó feladatként jelentkezik, amely mellett határozott igényként van jelen a felnőttkori tanulás, szakképzés támogatása és a felsőoktatási képzési paletta lehetőségek szerinti bővítése is.

Prioritás sorszáma és neve

P10. Egészséges életmód, egészséges közösség

Kapcsolódó átfogó cél

Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára

Kapcsolódó specifikus cél

A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével

Kapcsolódó EU2020 tematikus célkitűzés(ek) és beruházási prioritás(ok)

(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

9 a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

(4) (c) az infrastrukturális létesítményekben, beleértve a közcélú épületeket és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása

9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

Prioritás tartalma

A város élhetősége szempontjából nem csak a fizikai környezete fejlesztése, hanem a szabadidő hasznos és kellemes eltöltésének lehetősége is kiemelt jelentőséggel bír. A prioritás alapvetően a kultúra, valamint a sport és rekreáció területéhez kapcsolódóan fogalmaz meg elképzeléseket. Ennek érdekében támogatja egyrészt az egészséges életmód érdekében a sportlétesítményekhez, sportpályákhoz kapcsolódó fejlesztéseket (pl. sportuszoda, labdarúgó stadion rekonstrukciója, egyéb sportterületek kialakítása és fejlesztése).

A lakosság rendszeresebb testmozgásának elősegítése érdekében új, a lakóterületekhez közelebb lehetőségeket kell felkutatni, pl. iskolai tornatermek, sportpályák lakossági kihasználásával, futópálya építésével.

A kulturális intézmények közül is számos igényel felújítást, melyek között

érdemes kiemelni a térségi művészeti intézményhálózat (színház, mozi, múzeum, MMK, KMI, Könyvtár) felújítását, rekonstrukcióját.

3.4. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

3.4.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A célrendszer belső koherenciájának vizsgálata

A következőkben áttekintjük Dunaújváros hosszútávú célrendszerének külső- és belső koherenciáját, az egyes célok valamint a prioritások illeszkedését és ezek kapcsolódását a különböző nemzeti- és megyei szintű stratégiai dokumentumokhoz.

Az alábbi táblázat az átfogó és specifikus célok kapcsolódását szemlélteti

Specifikus célok	Átfogó célok	
	Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve	Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára
<i>A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve</i>		
<i>A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében</i>		
<i>A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve</i>		
<i>A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával</i>		
<i>A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével</i>		

A „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó célhoz az „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve”, valamint az „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében” specifikus célok mutatnak közvetlen kapcsolódást. Ugyancsak ehhez az átfogó célhoz kapcsolódik az „A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve” specifikus cél is.

A célrendszer ily módon alapozza meg a jövő gazdaságfejlesztési és innovációs fejlesztési programjait, definiálva egyúttal azt az érintetti kört (pl. potenciális befektetők, kutatók stb.), akik a fejlesztések előkészítésében és megvalósításában a következő években meghatározó partnerei lehetnek a város önkormányzatának.

A „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó cél az „A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, egyes városi területek revitalizálásával”, valamint az „A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével” specifikus célokkal mutat illeszkedést.

A hosszú távú célrendszer ezen elemei alapvetően a dunaújvárosi lakosok életminőségének javítását, a városban elérhető szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését tűzik ki célul. A kapcsolódó prioritások egyaránt fókuszálnak a közlekedési infrastruktúra minőségének javítására, az épített környezet megóvására, a környezetvédelem, vízgazdálkodás és vízkárelhárítás infrastrukturális és humán feltételrendszerének javítására, valamint a humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ellátás) fejlesztésére. Speciális célcsoportok igényeinek figyelembevételével cél a társadalmi felzárkóztatás kereteinek biztosítása is.

A horizontális célok meghatározásával azokat az általános alapelveket kívántuk beépíteni a célrendszerbe, melyek a participatív tervezés kereteit erősítik és támogatják a társadalmi részvételt és befogadást.

A településfejlesztési elvekkel összhangban minden célkitűzés és kapcsolódó prioritás tartalmának meghatározása során a teljes tervezés elvének érvényesítésére törekszünk mind területi-, mind szektorális megközelítésben.

A célok meghatározása során úgy járunk el, hogy azok a városok és várostérségek komplex társadalmi- gazdasági problémáira válaszul olyan fejlesztési programok kidolgozását tegyék lehetővé, amelyek esetében érvényesül az integrált tervezési megközelítés.

Az átfogó célok meghatározása során a térségi szemlélet érvényesítése mellett a széleskörű együttműködések kialakításának lehetőségeit is nyitva kívántuk hagyni, ily módon építve a városi és térségi partnerségre.

A célok meghatározása során maximálisan figyelembe vételre kerülnek a társadalmi-, környezeti- és pénzügyi fenntarthatóság alapelvei. Mindez nem csupán a stratégiai dokumentumok készítését érinti, de a majdani fejlesztési projektek előkészítése és megvalósítása során is követelményként kerül megfogalmazásra.

A korábban bemutatott cél és prioritásstruktúra tartalmazza az egyes prioritások hozzárendelését az átfogó és specifikus célokhoz is, továbbá az EU tematikus célkitűzéseinek való megfeleltetést is.

Dunaújváros Megyei Jogú Város hosszú távú fejlesztési célrendszere (2014-2030)

Jövőkép	Dunaújváros, a meglévő gazdasági, felsőoktatási és kutatás-fejlesztési potenciálra, a kedvező földrajzi, logisztikai helyzetére építve stabilizálja térségi funkcionális vezető szerepét a Duna völgyében. A vonzó, magas hozzáadott értékű termelést támogató üzleti környezet és a bővülő, minőségileg is javuló szolgáltatások új befektetéseket vonzanak a városba, hozzájárulnak a turisztikai szektor dinamikus fejlődéséhez, s így hozzájárulnak a település és térsége munkaerő-piaci helyzetének javulásához. A város egészét érintő infrastrukturális beruházások és a lakosság számára jelentőséggel bíró szolgáltatások fejlesztése az életminőség javulását, hosszú távon a település népességvonzó képességének növekedését eredményezi.									
Átfogó célok (2030-ig)	Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve					Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára				
Specifikus célok¹ (2020-ig)	A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve	A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében	A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve	A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával	A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével					
Prioritások	A helyi ipari adottságokra építő komplex, foglalkoztatás barát gazdaság-fejlesztés	Innováció orientált vállalkozás-fejlesztés, a kis- és közép-vállalkozások közötti együttműködések erősítése	A települési és környezeti adottságok turisztikai célú hasznosítása	A logisztikai eszköz-rendszer bővítése	Energetikai szempontú infrastruktúra fejlesztések	A város külső és belső közlekedési kapcsolatainak átfogó fejlesztése	A környezetvédelem, vízgazdálkodás és vízkárelhárítás infrastrukturális és humán feltételrendszerének javítása	A települési természeti és épített értékek védelme a város élhetőségének javítása	A humán szolgáltatások fejlesztése	Egészséges életmód, egészséges közösség
Horizontális célok	Az integrált megközelítés érvényesítése a környezettudatos és fenntartható városfejlesztés eszközrendszerének átfogó alkalmazásával A biztonságos városi környezet megteremtése, a városi közösségek belső kohéziójának és megújuló képességének erősítése a társadalmi részvétel és befogadás előmozdításával, a participatív fejlesztési szemlélet érvényesítésével									

¹ A specifikus célok a Belügyminisztérium által készített útmutató alapján az ITS-ben is bemutatandó „központú városi céljainak” felelnek meg.

*A célrendszer külső koherenciájának vizsgálata***Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció**

Koncepció jövőképe és célrendszere 2030-ig szól. Emellett – az Európai Unió Európa 2020 Stratégiájához – fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg a 2014–2020-as programidőszak fejlesztéspolitikája számára is.

Az OTFK hosszú távú, átfogó célkitűzései között rögzíti az „Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés” támogatását, mely átfogó célhoz a város „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó célja és „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve”, valamint „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében” és „A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve „ specifikus céljai illeszkednek.

Az OTFK-ban ugyancsak átfogó célként került rögzítésre a „Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom” valamint a „Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme”, melyekhez Dunaújváros hosszú távú célrendszeréből a „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó cél, valamint az „A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával” és az „A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével” specifikus célok illeszkednek.

Az OTFK-ban rögzített – 2030-ig érvényes – specifikus célkitűzések közül a „Versenyképes, innovatív gazdaság” egyértelmű kapcsolódást mutat a város „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó céljával és „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve”, valamint „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének

javítása érdekében” és „A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve” specifikus céljaival.

A „Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság” specifikus célkitűzés a városi szintű célrendszer „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó céljával és „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében”, specifikus céljával mutat kapcsolódást.

A „Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I” valamint az „Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom” Dunaújváros MJV „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó céljához, és „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében”, specifikus céljához illeszkedik.

Az OTFK hangsúlyos célkitűzése a „Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme”, melyhez a városi célrendszer elemei közül a „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó cél, valamint a „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve”, továbbá „A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével” specifikus célok kapcsolhatóak.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció területi specifikus céljai közül az „A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat” valamint a „Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása” célkitűzések kapcsolódnak a város „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó céljához.

Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiója

Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiója három átfogó célt nevesít, melyekhez Dunaújváros célrendszere a következő módon kapcsolódik:

Átfogó célok

- **A helyi közösségtudat, a kohézió, a népességmegtartó képesség erősítése, a vállalkozó – innovatív társadalom megteremtése** a hálózati együttműködések fejlesztésével, a vállalkozó – innovatív társadalom ösztönzésével és az emberekbe történő befektetéssel.

Az átfogó célhoz a megyei jogú város „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó célja, valamint a „A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével” specifikus célkitűzés kapcsolódik.”

- **Az élhető környezet minőségének javítása, a meglévő erőforrások védelme** a természeti és kulturális értékek megőrzésével, bemutatásával, a lakókörnyezet javításával továbbá a természeti erőforrások - hangsúlyosan a termőföld - védelmével

Az átfogó cél kapcsolódást mutat a város „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó céljával, továbbá a „A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával” és a „A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével” specifikus célkitűzés kapcsolódik” specifikus céljaival.

- **A gazdasági vezető szerep megőrzése és további pozícióerősítés, kiegyenlített gazdasági fejlődés megvalósítása** a versenyképes vállalatok támogatásával, a versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtésével valamint a periférikus és vidéki térségek felzárkóztatásával

Az átfogó cél kapcsán a városi „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó cél és a „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása

a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve”, valamint „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében” és „A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve” specifikus célok illeszkedése mutatható ki.

A megyei területfejlesztési koncepció nyolc stratégiai célt, ezek között két területi típusú és hat szektorális célkitűzést fogalmaz meg. Dunaújváros hosszú távú célrendszerének elemei az alábbiak szerint kapcsolódnak a megyei szintű stratégiai célokhoz.

Stratégiai célok

- **Hálózati együttműködések fejlesztése**

A stratégiai célhoz egyaránt illeszkedik a „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó cél, valamint a „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó cél. Kapcsolódik továbbá a „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve”, és „A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával” specifikus célkitűzés is.

- **Vállalkozó – innovatív társadalom ösztönzése**

A „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó cél, valamint a „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében” specifikus cél kapcsolódása egyértelműen kimutatható.

- **Befektetés az emberekbe**

A stratégiai célhoz illeszkedik a „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó cél, továbbá a „A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével” specifikus célkitűzés.

- **Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása**

A stratégiai célhoz illeszkedik a „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó cél, továbbá a „A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával” specifikus célkitűzés.

- **Természeti erőforrások védelme**

A stratégiai célhoz illeszkedik a „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó cél, továbbá a „A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával” specifikus célkitűzés.

- **Versenyképes vállalatok támogatása**

A „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó cél, valamint az „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve” és „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében” specifikus célok kapcsolódása egyértelműen kimutatható.

- **Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése**

A „Dunaújváros térségi ipari- és üzleti gazdasági központ pozíciójának erősítése, a térségben működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a befektetések ösztönzése a kihasználatlan adottságokra, a meglévő kutatás-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve” átfogó cél, valamint az „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari

termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve”, „A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfólió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében” és „A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve” specifikus célok kapcsolódása egyértelműen kimutatható a stratégiai cél esetében.

• **Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása**

A stratégiai célhoz illeszkedik a „Dunaújváros helyzetének stabilizálása a hazai városhálózaton belül, fenntartható, minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára” átfogó cél, továbbá a „A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, a egyes városi területek revitalizálásával” specifikus célkitűzés.

3.4.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Településrész	Fejlesztési cél(ok)
1. Északi lakóterületek	- Vonzó ipari környezet kialakítása KKV-k számára - A dunai löszös partfal szükség szerinti további erősítése, kapcsolódó megelőző és védelmi munkálatok a teljes partfal vonatkozásában - Az épített környezet védelme, a lakó és ipari környezet összhangjának megteremtése
2. Pentele városrész	- A Pentelei városrész belső területi kohéziójának és önálló karakterének erősítése, a meglévő ingatlanállomány értékőrző felújításával - A terület értékeinek turisztikai szempontú hasznosítása
3. Kertvárosias lakóterületek	- A közterületek, közparkok és közösségi terek, valamint a lakossági szolgáltatások fejlesztésével minőségi lakókörnyezet létrehozása
4. Béke városrész	- A vasútállomás átépítése és intermodális személyforgalmi csomópont kialakítása - A panelrekonstrukciós program folytatása, továbbá az alközponti funkciók megerősítése, a helyben elérhető szolgáltatások körének bővítésével, a közterületek színvonalának emelésével, valamint a helyi tömegközlekedés feltételeinek javításával

5. Városközpont	- A megkezdett Városközponti beruházások szerves folytatása, a terület kereskedelmi, turisztikai, kereskedelmi és szolgáltató funkcióinak fejlesztése - A kórházi szolgáltatások minőségi fejlesztése - Elektronikus ügyintézés fejlesztése
6. Paneles lakóterület	- A paneles lakótelepi környezet minőségi fejlesztése - A panelépületek komplex energetikai és homlokzati felújítása - A terület értékeinek turisztikai szempontú hasznosítása - Római városrész komplex rehabilitációjának folytatása - Közösségfejlesztés a társadalmi kohézió erősítése érdekében
7. Dunaferri	- A Dunaferri ipari terület gazdasági és foglalkoztatási szerepkörének növelése az ipari épületek felújításával, új barnamezős beruházások előkészítésével, valamint technológiai fejlesztésekkel. - Az üzemeltetéssel kapcsolatos környezeti szennyezések csökkentése, az iparterület környezeti kármentesítése
8. Egyéb iparterület	- A vasútállomás átépítése és intermodális személyforgalmi csomópont kialakítása - Vonzó befektetői környezet biztosítása, új fejlesztési területek szabályozott és optimalizált módon történő kialakítása, az érintett területek ipari, logisztikai és áruforgalmi szerepének növelése - Komplex hulladékkezelő mű létrehozása a városi hulladék feldolgozása és hasznosítása érdekében
9. Zöldterületek és Duna-part	- A rekreáció, az aktív szabadidő eltöltés és a professzionális sport legváltozatosabb lehetőségeit komplex módon biztosító kínálati rendszer megteremtése, a zöldterületi potenciál megőrzése, minőségének javítása, a Duna-part komplex hasznosítása - Új közforgalmi kikötő kiépítése - A Szalki sziget vonzerejének növelése a terület funkcióváltásának elősegítése, személykikötő és környezetének fejlesztése, hasznosítása - A terület értékeinek turisztikai szempontú hasznosítása - A közúti közösségi közlekedés

	csomópontjának (Béke téri autóbusz-pályaudvar) és környezetének fejlesztése - A rekreáció és sport támogatása a sportuszoda rekonstrukciója révén
10.6. sz. főúton túli terület	- Pálhalma és a város szorosabb funkcionális (közlekedési, gazdasági, társadalmi, fejlesztési) kapcsolatainak kiépítése, intermodális áruforgalmi csomópont kialakítása.

4. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

4.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A településfejlesztési koncepció a tervezés első fázisában elkészült Megalapozó vizsgálat széles körű elemzéseire épül. A dokumentumok közötti logikai és tematikus kapcsolódást erősíti, hogy a Megalapozó vizsgálatot és a koncepciót egyazon cég készíti. A megalapozó vizsgálat a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelményeknek megfelelően, alapvetően 2011-es KSH adatok és önkormányzati adatok feldolgozásával készült, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaz, amely a Településfejlesztési Konceptió, az Integrált Településfejlesztési Stratégia, valamint a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges.

Jelen dokumentum 1.1 fejezete (Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiójának és Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata: a város egészét érintő kulcs megállapítások) összefoglalja a megalapozó vizsgálat legfontosabb megállapításait.

4.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A tervezett fejlesztések számos esetben megkívánják a jelenleg rendelkezésre álló területek fejlesztési szempontú újraértékelését, a lehetséges bevonható területek feltérképezését. Dunaújváros esetében jelenleg a nagyobb fejlesztéseknek területi korlátai vannak, míg egyes esetekben, bizonyos városi

területek esetében át kell gondolni a jelenlegi funkció megtartását, illetve alternatív funkció kialakítását.

1. A népességcsökkenésből következően és a termőföld védelmében felül kell vizsgálni a lakóterületi fejlesztési területek létjogosultságát, ezek közül is elsősorban a 6. jelű út és az M6 gyorsforgalmi út közötti, Pálhalma melletti területen, de a volt zártkertekben is
2. Szintén felül kell vizsgálni a kijelölt gazdasági területek kijelölésének létjogosultságát a jelenlegi külterületen, illetve vizsgálni kell annak hatását, hogy a termőföld védelmében ezen területek nagy része nem használható fel ténylegesen a kijelölt célra
3. A Szalki sziget területét távlatban rekreációs, turisztikai, esetleg kulturális célra kell használni, a jelenlegi teherkikötőt és a hozzá vezető út- és vasútvonal teherforgalmát át kell helyezni az új kikötőbe és az oda vezető utakra
4. A Duna nagyvízi medrét le kell határolni a nem bevédett, zöldterületként használt területektől
5. Meg kell határozni a felhasználható megújuló energiákat és szükség esetén területet kell biztosítani a termelésükhöz
6. A Montbach kúria környezetét az örökségvédelem szempontjainak kell alárendelni.

Az alábbi táblázat Dunaújváros Megyei Jogú város legfontosabb tervezett fejlesztéseit tartalmazza a 2014-2020-as EU-s tervezési periódus vonatkozásában:

Tervezett fejlesztés megnevezése	A fejlesztéssel érintett városrészek beazonosítása
KKV-k számára vonzó ipari környezet kialakítása (Északi Ipari Park, Vállalkozók Csarnoka, inkubátorház fejlesztés)	I. Északi lakóterület
Irodai, kereskedelmi és szolgáltatási funkciók városközpontba telepítése és megtartása (Vasmű út 41.)	V. Városközpont
Szalki sziget vonzerejének növelése, személykikötő és környezetének fejlesztése, hasznosítása	IX. Zöldterületek és Duna-part
Mária Út Spirituális turistaút és római limes útvonalak kialakítása	IX. Zöldterületek és Duna-part II. Pentele VI. Paneles lakóterület
Építészeti értékek megőrzése, felújítása, népszerűsítése	Városszintű
Települési úthálózat fejlesztése, felújítása, bővítése	Városszintű
Zöldterületek, közparkok, arborétumok és közterületi rekreációs övezetek fejlesztése	Városszintű
Közösségi közlekedés fejlesztése	Városszintű
Béke téri autóbusz-pályaudvar és	IX. Zöldterületek és Duna-part

környezetének rekonstrukciója	
Kerékpárút hálózat fejlesztése, felújítása, bővítése	Városszintű
Megújuló energiaforrások felhasználása önkormányzati középületekben, rehabilitációval energiahatékony középületek kialakítása	Városszintű
64-szeletes, vagy 64 szeletesre bővíthető CT-készülék beszerzése	V. városközpont
Római városrész komplex rehabilitációja II. ütem: lakóépületek, közterületek, általános iskola, középiskola fejlesztése a szociális kohézió érdekében	VI. Paneles lakóterület
Elektronikus ügyintézés és térinformatikai rendszer bővítése, fejlesztése a polgármesteri hivatalban	V. városközpont
Fabó Éva Sportuszoda rekonstrukciója	IX. Zöldterületek és Duna-part
Felszínmozgások megállítása: mozgásveszélyes területek és partfalak stabilizációja, talajmechanikai feltáró fúrások	Városszintű
Dunaújváros vasútállomás átépítése és intermodális személyforgalmi csomópont kiépítése	VIII. Egyéb iparterület IV. Béke
Komplex hulladékkezelő mű létrehozása	VIII. Egyéb iparterület
Új közforgalmi kikötő kiépítése - I. ütem	IX. Zöldterületek és Duna-part

4.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Az értékek és a védettségek a megalapozó vizsgálatban bemutatásra kerültek. A védelemre javasolt, külterületen fekvő kúriákat és egyéb értékeket a hatályos külterületi szerkezeti tervhez készült örökségvédelmi hatástanulmány tárta fel, ezeket is számba vettük.

Az épített örökség fenntartható fejlesztésére vonatkozó javaslatok:

1. Metodika kidolgozása a szocreál épületek energetikai korszerűsítésére, a távfűtés korszerűsítése megújuló energiára alapozva
2. A szocreál és más értékek rendszerbe szedése, a helyi védett terület, tanösvény közterületeinek rehabilitációja
3. A Montbach kúria tömbjének tömbrehabilitációja, funkcióváltása
4. Csatlakozás a Limes projekthez, a készülő tanulmányok, kezelési terv megismerése, kidolgozása, aktív részvétel a megvalósításban, a Limes projekt integrálása a város turisztikai programjaiba
5. A külterületi kúriák azonnali védelme, a megfelelő hasznosítás támogatása, ezek felfűzése egy tanösvényre, turistaútra, vagy a távolságok miatt inkább túraútvonalra, kerékpárútra, esetleg lovas útvonalra

Felhasznált irodalom

A Kormány 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelete a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200314.KOR

Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciója – Helyzetfeltárás

Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciója – Javaslattevő munkarész

Fejér Megye Területfejlesztési Programja

Megyei jogú városok, Központi Statisztikai Hivatal (2012. július)

Nemzeti Fejlesztés 2020 – Az Országos Fejlesztési Koncepció és az Országos Területfejlesztési Koncepció,

http://www.nth.gov.hu/files/download_files/504/oftk_tarsadalmi_egyeztetes_12_17.pdf

Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata

Útmutató a megyei jogú városok számára az integrált településfejlesztési stratégia 2014-2020 elkészítéséhez, Belügyminisztérium, Területrendezési, Építésügyi és Örökségvédelmi Helyettes Államtitkárság, 2013. augusztus 30.